

Tekstsystem for børneklubber

Hæfte nr. 3

Tekstsystem for børneklubber

Hæfte nr. 3

Brugervejledning

At forkynde Guds ord for børn er en af de største og vigtigste opgaver, vi kan få betroet. Det er vores ønske, at dette ledermateriale må blive til inspiration og hjælp for dig, som er leder eller medarbejder i et børnearbejde.

Som leder er det vigtigt at være godt forberedt! Det kræver en bevidst prioritering at finde tid og ro til fordybelse i Guds ord og til at være stille i bøn - for de børn der skal lytte, for det budskab der skal forkyndes, og for dig selv, at Ordet må have talt til dit eget hjerte først! Måske er det godt at dele opgaven med en forbereder, som kan bære dig, det du skal forkynde samt børnene frem for Guds trone!

Hvert lederhæfte indeholder temaer hentet både fra GT og NT. På side 184-185 finder du et afkrydsningskema, som gør det nemt at holde styr på, hvilke tekster der har været anvendt.

I ledervejledningen finder du baggrundsstof, inspiration til Legestuen, og tekstgennemgange både for de små og for de store. Der vil også til de fleste tekster være ideer til fremlæggelse. I slutningen af ledervejledningen finder du Til eftertanke. Det bibel-ord er til dig, som er leder, og det rummer stof til eftertanke og giver anledning til undren, glæde og tak. Huskeordet er et vers fra Bibelen, som det vil være godt for børnene at lære udenad.

Som noget nyt vil tegneark(a) og opgaveark(b) samt ideer til aktiviteter(c) mv. være at finde på Logos-Medias hjemmeside: www.logosmedia.dk/tekstsystem/. Klik på **Tekstsystem for børneklubber - Hæfte nr. 3**. Herefter skal du indtaste **kodeordet**, som du finder nederst i denne spalte. Så er du fremme ved **indholdsfortegnelsen** og dermed en oversigt over de tekster, der indgår i hæfte nr. 3. Ved at klikke på en vilkårlig tekst finder du de tegne- og opgaveark samt aktivitetsark, der hører til teksten, og som må udskrives i det omfang, du har behov for.

Kode til opgaveark på hjemmesiden
www.logosmedia.dk
(www.lm-kids.dk):
dåbsoplæring 3

Forord

Jeg har sjældent følt mig så sikker på at tale til nøglepersoner, som når jeg denne morgen sætter mig til skærmen for at skrive forord til LMJs nye tekstsystem. I, der skal bruge denne bog er nøglepersoner i Guds menighed.

Det er der tre grunde til:

For det første - og vigtigste - udnævner Jesus jer til nøglepersoner. For ham var børnene en prioriteret gruppe: "Lad de små børn komme til mig." Og han udfordrede sine disciple i stærkest mulige vendinger til at have samme prioritering: "... den, der tager imod sådan et barn i mit navn, tager imod mig."

For det andet er den almindelige biologiske fornuft enig med Jesus. Hvis verden fortsætter, så er børnene dem, der skal være her længst. De skal være med til at forme det samfund, vi er på vej ind i, og de skal ved Guds nåde leve som kristne under vilkår, vi slet ikke kan forestille os. At satse på dem, er at satse på fremtiden.

For det tredje har forkyndelsen for børn længe stået for mig som et område, hvor vi voksenforkyndere kan lære temmelig meget af jer. I er nemlig for længst begyndt at kommunikere på måder, som vi bliver nødt til at lære i fremtiden: Jeres tilhørere giver hurtigt udtryk for, hvis de keder sig, hvis de ikke forstår det, der bliver sagt, hvis de er utilpasse med budskabet eller forkynderen. Jeres menigheder er billedmennesker og ikke bogmennesker. Af jer kan vi voksenforkyndere lære dialog, fortællekunst og nærkontakt med tilhørernes reaktioner. Og så udgiver I tekstbøger og understreger dermed, at forkyndelsen ikke er et énmandsprojekt; men det er "**sammen med alle de hellige vi får styrke til at fatte, hvor stor bredden og længden og højden og dybden er...**" (Ef 3,18)

Derfor: Gå på med krum hals.

Der venter store glæder til den, der skal formidle Guds ord. Undertiden er man måske selv den, der lærer mest. For der sker ofte noget underligt med os, når vi bliver sat til at tale. Man kan stå og tale til andre og pludselig opdage, at det her har jeg selv brug for at høre. Til glæde, trøst, opmuntring...

Eller man kan læse Guds ord, som kalder på forundring og eftertanke, uden at man lige kan sige hvad det kan "bruges til". Så skal det få lov til bare at være der som forunderligt.

Der venter også hårdt arbejde. Nogen gange kan teksten have svært ved at give slip på sine rigdomme og arbejdet tager længere tid end planlagt. Og man synes måske det stadigvæk er knastørt, når det bliver afleveret.

Eller arbejdet kan komme til at bestå i, at Ordet rammer dybt ind i talerens eget liv og kalder til opgør, bekendelse og bøn. Det gælder også det ord, der skal tales til børn, så sandt intet i Guds ord kun er for voksne.

Og nogen gange går det så nemt, at man må spekulere på, om det er Guds velsignelse eller det rene svineheld. I alt sammen har vi brug for, at det under sker, som loves Maria, da hun skal bære Jesus til verden: "**Den højestes kraft skal overskygge dig.**" (Luk 1,35)

Overskygge betyder: Tage magten fra, gøre udslaget, være vigtigere end...

Må det ske for os alle.

Hillerød d. 29. december 2005

Jens Ole Christensen

Indholdsfortegnelse

Efterår	side	Efterår	side
Jesus holder af små og store		Josef	
Jesus og de små børn Mark 9,33-37	8-11	Josef drømmer og sælges 1 Mos 37	48-51
Den største og den mindste (dåb) Matt 19,13-15 (+Tit 3,3-6)	12-15	Potifar, bageren og mundskænken 1 Mos 39+40	52-55
De første disciple Johs 1,35-51	16-19	Josef ophøjes - brødrene kommer 1 Mos 41+42	56-59
Peter bliver menneskefisker Luk 5,1-11	20-23	Josef tilgiver. Jakob flytter til Egypten 1 Mos 43+45	60-63
En ny discipel - Levi Luk 5,27-32	24-27	Moses 2	
Jakob		Overgangen over det røde hav 2 Mos 14	64-67
Tvillingernes kamp om førstepladsen 1 Mos 25,19-22+27-29	28-31	Brødet i ørkenen. Gud giver vand 2 Mos 16+17,1-7	68-71
Den snedige Jakob 1 Mos 27	32-35	Guldkalven 2 Mos 32,1-7+15-20	72-75
Jakob på flugt 1 Mos 28	36-39	Kobberslangen. Ørkenvandringen. Moses dør 4 Mos 21,4-9+ 5 Mos 32,48-50+34,1-10	76-79
Jakob hos Laban 1 Mos 29-31	40-43	Jul	
Jakob vender tilbage 1 Mos 32+33	44-47	Verdens frelser bliver født Luk 2,1-20	80-83
		Flugten til Egypten Matt 2,13-23	84-87

Indholdsfortegnelse

Forår	side	Forår	side
At regne med Gud - om bøn		I ypperstepræstens gård Luk 22,54-71	140-143
Jesus lærer os at bede (Fadervor) Matt 6,9-13	88-91	Forhør. Barabbas Luk 23,1-25	144-147
Tolderen og farisæeren Luk 18,9-14	92-95	På vej til Golgata - korsfæstelsen Luk 23,26-56	148-151
Officeren i Kapernaum Luk 7,1-10	96-99	Opstandelsen Luk 24,1-12	152-155
Vandringen på søen Matt 14,22-33	100-103	Følg mig (pinse)	
Gud hører bøn Luk 11,5-13	104-107	Missionsbefalingen Matt 28,16-20	156-159
Saul og David		Peter og Johannes for Rådet ApG 4,1-22	160-163
Samuel salver David til konge 1 Sam 16,1-13	108-111	Den første martyr ApG 6,7-15+7,51-8,1	164-167
David og Goliat 1 Sam 17	112-115	Peter og Cornelius ApG 10	168-171
David og Jonatan 1 Sam 18,1-19+ 19,1-7 (+ kap. 20 i uddrag)	116-119	Peter i fængsel ApG 12,1-17	172-175
Elsk dine fjender 1 Sam 24,1-23	120-123	Dronning Ester	
Sauls død. David bliver konge 2 Sam 1,1-12+2,1-4+5,1-10	124-127	Ester bliver dronning - sammensværgelsen Est 2+4	176-179
Påske		Mordokaj ophøjes - jøderne frelses Est 7+8	180-183
Indtoget i Jerusalem Luk 19,28-48	128-131	Afkrydsningsskema	184-185
Judas - forberedelsen til påskemåltidet Luk 22,1-23	132-135	Litteraturliste 186	
I Getsemane Luk 22,39-53	136-139		

Jesus holder af små og store

Jesus og de små børn

Dagens tekst
Mark 9,33-37
s.907

Baggrundsstof

Tid og sted

Tidspunktet er den sidste del af de tre år, Jesus vandrede rundt i Israel, og i dagens tekst befinder vi os i Galilæa i det nordlige Israel.

I Mark 9,30-32 læser vi om Jesu forudsigelse af sin død og opstandelse. Disciplene forstod ikke det, han talte om og turde heller ikke spørge ind til det. Var det så langt væk fra deres egne forestillinger om, hvad der skulle ske, at det gjorde dem bange og kede af det? Eller stod de simpelthen bare af i forhold til det ubegribelige? Kunne de måske mærke på Jesus, at han frygtede det, der skulle ske?

Religiøse forhold

Der var en stærk Messias-forventning i Israels folk. Man kendte de mange løfter om en frelser og befrier, som Gud havde givet op igennem Israels historie. Den almindelige forestilling om Messias var, at han skulle komme som en sejrende konge og befrier. Forestil dig så at være med i inderkredsen omkring ham! Hvilken status måtte det ikke give! Vi må gå ud fra, at det var dette, der rumstede i disciplenes hoveder. I hvert fald var det nærmest pinligt menneskeligt, at de, i stedet for at være optaget af det, Jesus havde sagt, han skulle igennem, var optaget af - **sig selv**...

Samfundsforhold

Børns status i samfundet på Jesu tid var helt anderledes end hos os i dag (se fx disciplenes reaktion i Mark 10,13). Det er vigtigt at gøre opmærksom på, hvis børnene skal forstå bare lidt af det chok, Jesu ord og handling må have været for disciplene.

Tegnet af Christina Bernhard 6 år

Inspiration til Legestuen

Indledning

Lav en skål med guf, som du er sikker på, at alle børnene kan lide. Lad der være åbenlys forskel på størrelsen og giv dem så lov til at vælge efter tur. Mon ikke de største stykker ryger først (hvis ellers de voksne kan lade være at blande sig!).

Snak lidt med børnene om, at vi altid gerne vil have det bedste og største selv. Nævn gerne andre eksempler: Æbler, kage eller cyklen med anhænger i børnehaven.

I dag skal vi høre om, at Jesu disciple - Jesu nærmeste venner - ikke var spor bedre end vi er. De ville også gerne have det bedste.

1. Mens disciplene gik på vejen sammen med Jesus, talte de meget ivrigt med hinanden om, hvem af disciplene, der var den største - den mest betydningsfulde. Jesus vidste godt, hvad

de snakkede om - for Jesus ved alle ting - alligevel afslører han det ikke for dem.

2. Da de var kommet ind i et hus, spurgte Jesus dem: "Hvad var det, I talte så ivrigt sammen om, mens vi gik ude på vejen."
3. Åh, hvor blev disciplene flove. De troede ikke, at Jesus havde lagt mærke til dem, og nu spurgte han om noget, som de gerne ville holde som en hemmelighed. Det her måtte Jesus ikke få at vide, så de svarede overhovedet ikke.
4. Jesus sagde nu til disciplene: "Kom og sæt jer ned, så skal jeg fortælle jer noget."
5. I talte om, hvem af jer, der var den største. I Guds rige er alting anderledes. I Guds rige er den største, den, der hjælper andre, den, der lader andre komme først."
6. Så tog Jesu et lille barn, stillede det midt imellem dem og tog det op i sin favn (hvis der er et spædbarn i legestuen, kan man godt bruge det til anskueliggørelse).
7. Jesus sagde: "Dette lille barn er afhængig af sin far og mor. Det vil dø, hvis det ikke bliver passet og plejet af andre. Den største i Guds rige er som dette lille barn. Det er ham eller hende, der har mest brug for Gud og er mest afhængig af ham, der er den største."

Til de voksne

Det vigtige for Gud er ikke, hvilken opgave eller tjeneste du står i for ham. Det vigtige er, om vi er kommet ind i Guds rige, og at vi derefter lader os bruge af Gud i den tjeneste, som Han kalder os til. Vi skal ikke føle os mere eller mindre værd, for: "Gud gør ikke forskel på mennesker" (Gal 2,6).

Tegnet af Mikkeline 4 år

Især for de små

Tekstens pointe

Guds rige er omvendt i forhold til det, vi kender. Det er den største, som tjener de andre - det er ham, som ikke har sig selv, men de andre i fokus.

Indfaldsvinkler til teksten

Lav en skål med guf, som du er sikker på, at alle børnene kan lide. Lad der være åbenlys forskel på størrelsen og giv dem så lov til at vælge efter tur. Mon ikke de største stykker ryger først. Sådan er vi. Vi vil være først og størst - vi vil have det bedste. Sådan var Jesu disciple også.

Indledning

Jesus var på vandring med sine disciple. Han var på vej op til Jerusalem, hvor han skulle korsfæstes. Jesus fortalte sine disciple, hvad der skulle ske, men de ville eller kunne ikke forstå det. Jesus ville gerne have trøst og opbakning til sin svære opgave, men disciplene var kun optaget af dem selv og deres egen formåen.

Selve teksten

Mens Jesus og disciplene vandrede fremad, gik disciplene og snakkede om, hvem der var den største, den mest betydningsfulde i Guds rige. Alle har sikkert ment, de havde noget at byde ind med. Johannes: "Jesus elsker mig højest." Peter: "Jesus giver mig flest opgaver." Judas: "Jeg passer på pengene."

Da de var kommet til Kapernaum, Jesu hjemby, gik de ind i et hus, hvor Jesus bad dem sætte sig ned, for der

var noget, han gerne ville spørge dem om.

De var meget spændte. Hvad kunne det være? Jesus så så hemmelighedsfuld ud. "Hvad var det, I gik og talte om på vejen?" Jesus vidste det godt, for han kender alle ting - både vore tanker, vore ord og vore gerninger, men han ville have dem selv til at fortælle det. Åh, hvor blev de flove allesammen. De kiggede på hinanden, men ingen sagde noget; dette her var alt for pinligt. Mon I kender til, at nogen afslører jeres egoistiske tanker og handlinger - det er bestemt ikke rart! (brug gerne nogle personlige erfaringer).

Jesus afslører nu, at han kender alle ting. "Hvis nogen vil være den første og største, skal han være den sidste og alles tjener." Det var nogle mærkelige ord. Disciplene forstod det ikke. Det var jo helt modsat af det, som de kendte. Den største er da den, man lægger mest mærke til, den, der kan mest.

Men så kom de i tanker om, at sådan var Jesus jo heller ikke!

Ved I, hvad han gjorde engang, hvor ingen af hans disciple havde lyst til at vaske de andres beskidte tæer? Ja, så rejste han sig og gjorde det... og han var ikke engang sur! Han tænkte på, at de da vist trængte til at få vasket deres tæer allesammen - og så gjorde han det. Det var godt nok flovt, syntes disciplene. Tænk, han var jo deres Mester, deres Herre. (Du kan finde beretningen i Joh 13,1-17. Hvis du bruger den, så koncentrer dig om det, som er dagens tema: ... den første skal være den sidste og alles tjener. Spil evt. beretningen samtidig med, at du fortæller. Et vaskefad og et håndklæde er udstyr nok).

Tegnet af Signe Bernhard 8 år

Jesus tog nu et lille barn, stillede det midt blandt dem, tog det i favn og sagde: "Lige som et lille barn er hjælpeløst og fuldstændig afhængig af sin far og mor, sådan skal jeres forhold til Gud være. Den største person i Himlen er den, som er mest tillidsfuld, mindst selvbevidst og mest afhængig af Gud. Kun Jesu død på korset for vore synders skyld kan hjælpe os ind i Himlen; det er ikke vor egen fortjeneste.

Især for de store

Tekstens pointe

Guds rige er omvendt i forhold til det, vi kender. Det er den største, som tjener de andre. Det er ham, som ikke har sig selv, men de andre i fokus.

Indfaldsvinkler til teksten

- Samme indfaldsvinkel som til de små.
- Spørg, om en af dem vil gøre dig eller en anden en tjeneste, som du ved, ingen af dem rigtig gider.

Tegnet af Natalie Aagaard 8 år

- "Jeg er stærkere end dig... Har din cykel kun syv gear? Min har 21!"... Kender I til det at måle jer med hinanden?

Fortæl beretningen:

- Jesus og disciplene på vej til Kapernaum.
- hvad har Jesus lige fortalt dem?
- hvad tænker Jesus mon på?
- hvad snakker/hvisker disciplene om?
- hvorfor?

Jesus disciple er ikke spor anderledes end os. Jesus ved godt, hvad de går og snakker om på vejen, men blander sig ikke i deres snak, før de kommer ind i huset.

Tal om:

- hvorfor mon de blev flove?
 - kom de måske i tanker om, hvad Jesus havde snakket med dem om på vejen?
- Lad børnene komme med deres bud.

Fortæl om:

- at Jesus vender tingene på hovedet. Den første er den, der er alles tjener.
- at Jesus selv gik foran og viste et eksempel på ægte tjenersind (fodvaskningen Joh 13,1-17).
- barnets „egenskaber“ (afhængighed, hjælpeløshed, egen manglende formåen).
- at vi skal blive som et barn (Matt 18,3).
- at den, der tager imod et lille barn, gør noget stort.
- hvorfor? Fordi der absolut ikke fulgte nogen menneskelig ære ved at tage sig af et barn dengang. På samme måde skal vi ikke trakte efter menneskelig hæder og ære, men leve efter Guds vilje og plan.

Til eftertanke

Den, der vil være den første blandt jer, skal være jeres træl, ligesom Menneskesønnen ikke er kommet for at lade sig tjene, men for selv at tjene og give sit liv som løsesum for mange. (Matt 20,27-28 s.883)

Tal om:

- at der absolut ikke var noget stort ved at være et lille barn dengang.
- Hos Jesus hedder det **ikke**: mig selv - mig selv, **men**: de andre.
- hvordan man kan praktisere det i sin hverdag.
- hvordan Jesus praktiserede det.

Huskeord
Hvis nogen vil
være den første, skal
han være den sidste af
alle og alles tjener.
(Matt 10,27-28 s.883)

Jesus holder af små og store

Den største og den mindste (dåb)

Dagens tekst
Matt 19,13-15 (+Tit 3,3-6)
s.881+1096

Baggrundsstof

Nogle mødre kommer til Jesus, for at han kan bede for deres små børn. Det var nemlig en udbredt tanke, at profeter og lærere var bærere af en særlig velsignelse. Den kunne de give videre til andre ved at bede for dem. Når disciplene afviser disse mødre, hænger det sammen med den tids tænkning, at børn ikke blev regnet som religiøst fuldt værdige før i 12-års alderen. Vi kan fx se det i beretningen i Luk 2,41-52, hvor vi læser om Jesus, der kom med i templet første gang som 12-årig. Selv om disciplene har gået op og ned ad Jesus et godt stykke tid og helt sikkert mange gange har undret sig over, hvor anderledes Jesus talte og handlede i forhold til det, de var vokset op med, så har de alligevel ikke fattet, hvad det drejede sig om. De troede, de gjorde Jesus en tjeneste her. Det var ikke passende, at Jesus skulle beskæftige sig med disse uvidende babyer og småbørn. Desuden havde han meget andet at give sig til.

Vigtigt om Himmeriget:

1) Himmeriget og barnet. Når Jesus siger: "Himmeriget er deres", betyder det **ikke**, at børn automatisk hører til i Himmeriget, fordi de er børn (altså tanken om, at børn er uskyldige = uden det onde/synden i sig). Efter hvad Bibelen lærer, er hvert eneste menneske

født med synd og under Guds vrede, se fx Sl 51,7 og Ef 2,3. Men det betyder, at Himmeriget er for sådan nogen som dem, altså for den hjælpeløse, for den, der ikke har noget at komme med selv.

2) Himmeriget og Jesus. Det at få del i Himmeriget er uløseligt knyttet til det at komme til Jesus. Man kan sige, at der, hvor Jesus er, der er Himmeriget (jf. Matt 3,2 og 4,17 m.fl.).

Det vil være naturligt at tale om dåben i denne tekst. Den tilsvarende tekst fra Mark 10,13-16 læses i forbindelse med hver barnedåb i kirken, og teksten fra Tit 3,3-6 handler om dåben. Men jeg tror, det er vigtigt at tage udgangspunkt i teksten fra Matt 19, så barnets «kvalifikation» i forhold til Guds rige bliver hovedsagen.

Inspiration til Legestuen

Indledning

Har I nogensinde været med i kirke, når et lille barn er blevet døbt?
Hvad havde det lille barn på?
Hvad gjorde præsten?
Nu vil jeg fortælle jer lidt om, hvorfor vi døber de små børn.

Overalt hvor Jesus gik, flokkedes mange mennesker omkring ham. Folk ville gerne se Jesus; de ville måske også høre, hvad han havde at fortælle, og nogle ville også gerne blive raske, for de havde nemlig også hørt, at Jesus kunne helbrede mennesker.

1. En dag kom der nogle mødre med deres små børn. De ville gerne, at deres børn skulle se Jesus, og at Jesus skulle røre ved dem.

Tegnet af Lydia Holden Jensen 4 år

2. Men disciplene syntes ikke, at Jesus skulle spille tid på sådan noget pjat. Små børn kan da ikke forstå det med Jesus. Derfor spærrede de vejen for mødrene.
3. Jesus så det og skældte disciplene ud og sagde: "Hvorfor må børnene ikke komme hen til mig. De hører også til hos mig, og jeg elsker de små børn."
4. Så sagde Jesus til mødrene: "Kom hen til mig!"
5. Og Jesus tog børnene og gav dem et knus. Han talte også til dem og lagde hænderne på deres hoveder og bad for dem.
6. Så sagde Jesus, at børnene også hører til i Guds rige.
7. Fordi Jesus sagde, at han elskede børnene, så bliver de også i dag bragt hen til ham. Det gør vi i kirken, når vi døber de små børn.
8. De har en lang hvid kjole på. Det betyder noget ganske bestemt. Det hvide betyder, at vi er helt skjult i Jesu renhed, og den er lang, fordi dåbens virkning skal vare hele livet.
9. De får et navn, men det er ikke det vigtigste.
10. Det vigtigste er, at de i dåben bliver Guds børn. Præsten laver et kors med sine fingre på deres pande og på deres brystkasse, som tegn på at de er blevet Guds børn.

Idé til fremlæggelse

Medbring en dukke med en lang hvid kjole - gerne en rigtig dåbskjole

Til de voksne

Guds rige er for alle, både små og store. Det betyder, at vores opgave blandt små børn også er en meget vigtig opgave, som Gud vil velsigne. Vi får lov til at så Guds ord i barnehjernerne, og så må vi bede om, at det må spire og gro, så det kan høstes i Guds time. Guds rige hører barnet til.

Tegnet af Maiken Schmidt 8 år

Især for de små

Tekstens pointe

Himmeriget er for dem, der bliver som børn. At blive som et barn er at indse, at man er fuldstændig afhængig af det, Gud gør.

Indfaldsvinkler til teksten

- a) To billeder: et af en kendt person (dronningen, prinsesse Mary...) og et af et fuldstændig ukendt barn.
- b) To ledere tager hver et stykke legetøj med. Det ene skal helst være lidt ødelagt, mens det andet skal være i orden og fint.
- c) En ting, du fik i dåbsgave.

Selve teksten

a) Hvem betyder mest af disse to? Ja, for far og mor og familien kan det godt være det lille barn, der betyder mest, men det er jo ikke ham/hende, der skrives om i bladene...

Jesu disciple tænkte ligesom de fleste dengang. Jesus havde vigtigere ting at lave end at bede for babyer og småbørn. De kunne jo ikke engang snakke, og da slet ikke forstå, hvad han sagde. Nej, kom igen, når de bliver større, så kan vi snakke om det. Lige nu havde Jesus travlt med vigtigere ting.

Disciplene opførte sig nærmest, som om de var bodyguards for Jesus.

Jesus tænker anderledes. Et andet sted står der ligefrem, at han blev vred på disciplene.

"I må ikke forhindre dem i at komme til mig. Himmeriget er deres."

Hvad mener Jesus med det? Hører børn automatisk til i Guds rige? Hvad er det, der er så specielt ved børn? Prøv at få børnene til at komme med bud på disse spørgsmål. Det er vigtigt at få **deres** tanker med på banen. Det er med til at skærpe deres opmærksomhed, også selv om deres tanker måske rammer noget ved siden af det, du gerne vil have frem. Det var vel netop det, disciplene oplevede så tit?

Det specielle ved barnet er **hjælpeløsheden**. Himmeriget er for dem, der ikke kan selv, men må have hjælp til det hele - må have det hele givet. Babyer er fuldstændig afhængige af andre. Vi må være fuldstændig afhængige af Jesus, hvis vi skal med i Guds rige. Ingen hører automatisk til der.

b) Lad de små børn komme til mig... Ved I, hvornår det bliver sagt? Hver gang et barn bliver døbt.

Hvad sker der ved dåben? **Snak om det ud fra børnenes svar.**

Dåbsdagen kan godt kaldes **store byttedag**. Jeg får alt det, Jesus betyder og er, og han får til gengæld mit liv. Dette kan demonstreres med de to stykker legetøj, som de to ledere bytter lige over. Den ene får noget fint, den anden noget skrammel. Måske kender børnene det med byttedag fra børnehaven eller skolen. Nogle gange synes de måske, at de er blevet lidt snydt. Men den, der «bytter» med Jesus bliver aldrig snydt!!

c) Vis dem din dåbsgave. Måske kan nogen af dem fortælle, hvad de fik, da de blev døbt. Den største gave i dåben er **usynlig**. Den holder hele livet, og vi vokser aldrig fra den - den bevarer sin værdi ...for det er Jesus selv, vi får. Snak om, hvad det betyder, at Jesu og mit liv kommer til at høre sammen.

Apropos **usynlig gave**, så er der et hyggeligt og sjovt kapitel i "Lille Virgil" af Ole Lund Kirkegård, hvor Lille Virgil giver Carl Emil et usynligt æble i fødselsdagsgave.

Tegnet af Karoline Holden Jensen 6 år

Især for de store

Tekstens pointe

Himmeriget er for dem, der bliver som børn. At blive som et barn er at indse, at man er fuldstændig afhængig af det, Gud gør.

Indfaldsvinkler til teksten

a, b, c) som til de små.

d) To billeder: et af en sød lille baby og et af en forbryder.

e) En ting, du har arvet fra forældre/bedsteforældre.

f) En lang dåbskjole eller noget voksentøj.

Fortæl om:

- mødrene, der gerne vil give deres børn det allerbedste
- nemlig et møde med Jesus.
- disciplene, der vil "hjælpe" Jesus.
- Jesus, der irrettesætter disciplene.
- børnene, som bliver velsignet af Jesus.

Tal om:

- at ingen automatisk hører til i Guds rige.
- hvorfor ikke?
- synd og arvesynd.
- prøv at gøre syndens virkelighed konkret for børnene med eksempler fra deres egen/din hverdag.

d) Vis billederne af forbryderen og det lille søde barn. Hvem af de to har mest brug for Jesu hjælp mod synden, mod det onde, som de har gjort? (mon ikke de fleste af børnene vil mene, at det må være forbryderen?). De trænger **lige meget!**

e) Vis dem dit „arvestykke“. Snak med dem om arven fra forældre (øjensfarve, udseende, hvad man er god til osv.). Ingen af os har selv bestemt, om vi vil have den arv. Synden arver vi også - det er ikke først noget, der kommer, når vi begynder at tænke/snakke /gå...vi er født med den.

Tal om:

- hvad der er det værste ved synden? Den skiller os fra Gud.
- hvordan vi kan komme af med den? Ved at tage imod det, Jesus har gjort for os.
- dåbens betydning som indgang i Guds rige.
- at det ikke er nødvendigt, at vi har en alder, hvor vi kan sige og gøre noget helt bestemt.
- at vi i dåben bliver Guds børn, uforskyldt af bare nåde.

Tegnet af Helene Jepsen 7 år

Til eftertanke

Alle har syndet og har mistet herligheden fra Gud, og ufortjent gøres de retfærdige af hans nåde ved forløsningen i Kristus Jesus. (jf. Rom 3,23 s.1024)

Tal om:

f) Dåbskjolen - hvorfor er den så **lang**? Den skal dække helt. Den er til at vokse i! Symbol på, at dåben er „beregnet“ til at vokse i hele livet. Kjolen er **hvid**: renhedens farve.

Huskeord
Den, der ikke modtager Guds rige ligesom et lille barn, kommer slet ikke ind i det.
(Mark 10,15 s.908)

Jesus holder af små og store

De første disciple

Dagens tekst
Joh 1,35-51
s.958-959

Baggrundsstof

Tid og sted

Vi befinder os ved indgangen til Jesu offentlige virke. Dagen i forvejen er Jesus blevet døbt af Johannes i Jordan, og Johannes har peget på Jesus og sagt: "Se, der er Guds lam, som bærer verdens synd."

Johannes

I Israels folk var der meget stærke forventninger knyttet til Johannes' person. Han mindede dem om profeterne fra GT, og mange tænkte: Mon han er Messias - men Johannes pegede væk fra sig selv og hen på Jesus.

Rabbier

Det var almindeligt dengang, at der befandt sig en flok disciple omkring de store lærere (rabbier = mestre).

Disciple

Disciple er det samme som elever/lærlinge. Man kan faktisk sige, at disciplene var i mesterlære. Også omkring Johannes var der sådan en flok "mesterlærlinge". Det var nogle af dem, der senere blev Jesu første disciple.

Jesu mange navne

Der bruges rigtig mange forskellige navne om Jesus i dagens tekst (v.37,38,41,45,50 og 51).

Messias: Den salvede (hebraisk). I GT var salvning et udtryk for indvielse til Gud. Konger, ypperstepræster og profeter blev salvet.

Kristus: Den salvede (græsk).

Menneskesønnen: Det er et udtryk, Jesus bruger om sig selv. I Dan 7,13 bruges det om en himmelsk skikkelse.

Tegnet af Rebekka Bækgaard 7 år

Inspiration til Legestuen

Indledning

Tag en pakke med. Lad ét af børnene pakke den op - ingen andre må vide, hvad der er i den; det kan være svært at tie stille med det, for der er en masse slik i den. Del det ud, og fortæl så: Ligesom vi har svært ved ikke at fortælle andre om vore oplevelser, når vi oplever noget spændende og rart, sådan skal vi i dag høre om, at det også var, da Jesus levede.

1. Engang var der en mand, der hed Johannes. Han havde nogle mænd omkring sig.
2. En dag kom Jesus hen til ham. Johannes siger til sine mænd: "Her går Jesus, verdens frelser."
3. To af mændene fulgte efter Jesus.

4. Den ene blev så glad for at møde Jesus, at han måtte fortælle denne gode nyhed til sin bror. Han hed Peter.
5. Jesus mødte også Filip og sagde til ham: "Følg mig", og Filip fulgte efter Jesus.
6. Filip blev så glad for Jesus, at han måtte fortælle det til sin bedste ven.
7. Vennen havde ikke hørt noget godt om Jesus, så han var ikke meget for at følge med, men Filip sagde: "Kom og se."
8. Også vennen fulgte efter Jesus.
9. Det er godt at høre om Jesus. Når vi hører noget godt, kan vi ikke tie stille med det, men må sige det til andre. Vi kan også invitere andre til at høre om Jesus i legestuen.

Til de voksne

Jesus elsker alle. Han ønsker, at alle skal komme, når han kalder på dem. Han kalder også på de skeptiske. Jesus kalder os til frelse og til tjeneste. Også i dag siger Jesus: "Kom og se!" og "Følg mig!"

Især for de små

Tekstens pointe

Jesus er Guds lam. Han er den frelser, Gud har lovet. Derfor: Følg Jesus, når han kalder på dig - og vis vej for andre.

Indfaldsvinkel til teksten

- a) Begynd med en leg.
 - **Enten:** tag den ring og lad den vandre.
 - **eller:** en enkel stafet-leg for at blive sporet ind på dagens emne: Giv det videre.
- b) Sørg for, inden børnene kommer, at have lagt en ting så højt oppe, at ingen af dem kan nå den. Tag en stige med, men lad den være pakket ind, så børnene ikke kan se, hvad det er. Når timen begynder, beder du et af børnene om at få fat i den ting, der ligger højt (den skal heller ikke kunne

Tegnet af Johanne Haahr 7 år

nås fra en stol).

Hvordan mon vi klarer den? Mon ikke et af børnene kommer i tanker om en stige?? Lad en af dem prøve at klatre op efter tingen (det kunne jo være lidt guf til hele flokken).

Hvad bruger man en stige til? Den forbinder to punkter, der ellers ikke kan nå hinanden.

Hører vi om stiger i Bibelen? I dag vil jeg fortælle om en sådan stige i Bibelen.

Forslag til tekstgennemgang:

Klæd dig ud som Nathanael. Lad evt. et af børnene eller en af de andre ledere være Filip. **Spil/fortæl beretningen gennem Nathanaels mund:**

„Shalom - jeg hedder Nathanael. Synes I, det er et mærkeligt navn? Hvad hedder I da? - Brian, Karina, Ronny, Jesper, Mette... - ja, undskyld, men det synes jeg nu lyder besynderligt. Nå, sådan er der så meget. I det land, jeg kommer fra, er Nathanael et ret almindeligt navn. Faktisk tænker forældre her hos os meget på, hvad de kalder deres børn - navnet betyder noget. Men det er ikke lige det, jeg vil fortælle jer om. Nej, det, jeg vil fortælle, er noget meget, meget mærkeligt og spændende, som jeg oplevede for et stykke tid siden. Jeg har en rigtig god ven, der hedder Filip.

(Filip kommer ind, præsenterer sig og hilser hjerteligt på Nathanael).

Er der nogen af jer, der har en god ven? - Filip og jeg snakker tit sammen.

Noget af det, vi har snakket rigtig meget om, er det, der står i Skrifterne.

- Ved I ikke, hvad det er? Mærkeligt! Det ved ethvert barn hos os, og jeg begyndte at lære at læse i dem, allerede da jeg var fem år. Nå, men det er vores helige bog. Den lærer os om Gud. Og det, vi er allermost optaget af, er det, der står om Messias. Ved I ikke, hvem det er? Sig mig, hvad lærer I om i skolen/børneklubben? Det er den frelser, Gud har lovet at sende. Han

skal redde verden og os mennesker fra det onde - både det, vi mærker inde i os selv og det uden for os selv. Vi har hørt rigtig meget om det, fra vi var helt små, og jo ældre vi er blevet, jo mere har vi tænkt på det. Gad vide, hvordan han vil være, ham den frelser?...Hvornår mon han kommer?..."

Især for de store

Lev dig ind i Nathanaels situation og fortæl. Træk tilhørerne med ind i beretningen.

Disposition:

- Filip fortæller begejstret om sit møde med Jesus.
- Overraskelsen over Filip's begejstring.
- Nathanaels skepsis, men at han kom alligevel.
- Hans undren over at være kendt af én, man ikke kender.
- Jesu ord om Himlen, der er åben.
- **Nathanael:** "Jeg kom til at tænke på noget, vi har læst og hørt om (1 Mos 28,10ff). Mon det betyder et eller andet om, at Jesus på en eller anden måde skaber forbindelse mellem himmel og jord? Ja, I kan tro, jeg har fået noget at tænke på. Men en ting er helt sikker: Jesus vil jeg følges med og lære bedre at kende.
- Jeg er bare så glad for, at Filip bad mig komme og se. Gad vide, om du også er her, fordi en ven har sagt: „Kom og se“ til dig?
- Hvad med dig? Du siger det vel også videre, så flere kan se og høre om Jesus? Det gør jeg i hvert fald!"

Det er stort set Nathanael, der snakker, men Filip kan godt kommentere lidt ind imellem. Vær opmærksom på, at der ikke går for meget „spil“ i det, så pointen går tabt.

Tegnet af Anders Kjærgaard 8 år

Tekstens pointe

Jesus er Guds lam. Han er den frelser, Gud har lovet. Derfor: Kom til ham! - og vis andre hen til ham!

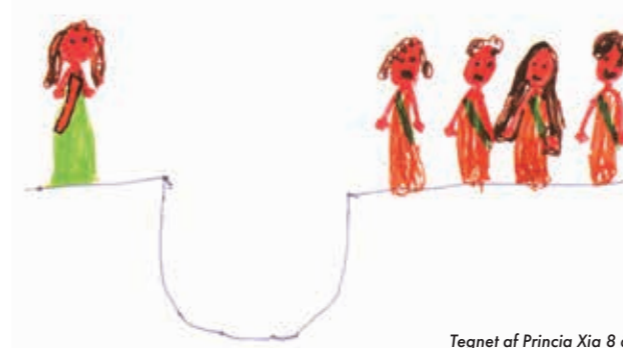
Indfaldsvinkel til teksten

- Kært barn har mange navne. Lidt om kælenavne. Hvilke navne kunne I finde på at give Jesus?
- Begynd timen med et lille navneløb: Vælg fire af de navne, der bruges om Jesus her - fx: Messias - Guds lam - Rabbi - Menneskesønnen. De i alt 33 bogstaver skrives på hver sit lille stykke karton, sådan at hvert navn skrives med sin farve, fx Messias med grønne bogstaver, Rabbi med røde osv. Bogstaverne hænges op i vilkårlig rækkefølge i det område, løbet skal foregå på. Børnene deles op i hold. Hvert hold får udleveret et holdkort, hvor der angives, hvor mange fx grønne bogstaver, røde bogstaver osv. de skal finde. Hver gang en på holdet ser et bogstav, skynder han sig hen til den på holdet, der går med holdkortet og siger det bogstav, han har fundet, så det kan blive skrevet ned. Når alle bogstaverne er samlet, skal de prøve at sætte dem i rigtig rækkefølge. For at gøre det lidt nemmere for børnene kan man give hvert enkelt bogstav et nummer inden for sin farve.

Tag en stige med. Hvad bruger man sådan en til? Forbinder to punkter/ting, der ellers ikke kan nå hinanden. Ved I, om vi hører om stiger nogen steder i Bibelen? (1 Mos 28). Fortæl kort, hvad det handler om: Himlen åbnede sig, og der kom en stige fra Gud ned til jorden. Der blev skabt en forbindelse. I Jesus blev forbindelsen mellem himmel og jord knyttet. Det skal vi høre lidt om i dag.

Selve teksten

- Fortæl om:
- Johannes, der peger på Jesus.
 - Jesus, der siger til to af Johannes' disciple: "Kom og se" - og de følger efter Jesus.
- Tal om:
- om vi er villige til at følge Jesus, når han kalder på os. Gør det gerne konkret med et personligt vidnesbyrd.

Tegnet af Princia Xia 8 år

Fortæl om:

- Andreas, der **må** fortælle denne gode nyhed til sin bror, Simon.
- at Jesus kender Simon, allerede inden Simon kender Jesus.
- at Jesus giver ham et nyt navn, Peter = klippe.
- Filip, der hører Jesu kald: "Følg mig."
- at han fører sin bedste ven, der er meget skeptisk, hen til Jesus med et: "Kom og se."

Tal om:

- hvordan vi helt konkret kan invitere andre hen til Jesu.
- om vi er villige til at fortælle andre om Jesus? - også når de er skeptiske!
- ringene, der breder sig. Det begyndte med, at én pegede på Jesus, og det endte med at fem kom til tro på ham.

Fortæl om:

- stigen mellem Himlen og jorden.
- Det er det, de mænd, vi møder i teksten, begynder at ane. Først er det Andreas og den anden, der hører det (den anden er sikkert Johannes, ham, der har skrevet evangeliet). De følger efter Jesus og bliver hos ham resten af dagen (den 10. time = kl.16). Det, de så og hørte hos Jesus, fik dem til at sige: "Vi har mødt Messias (= frelseren). Kom og se!" De ved ikke meget om Jesus, men det, de ved, er for godt til, at de kan holde det for sig selv. Og da Jesus så siger til Nathanael: "...I skal se himlen åben og Guds engle stige op og ned over Menneskesønnen", ja, da begynder himmelklokkerne at ringe. De kendte meget godt beretningen om Jakob og himmelstigen - og menneskesønnen - ja, det havde også noget med Guds frelse at gøre. Tænk, ja tænk, hvis de nu stod over for ham, der kunne skabe forbindelse/sammenhæng mellem Himmel og jord!?

Tal om:

- hvornår Himlen blev åbnet. Da Jesus døde på korset! Det er større end at blive genkendt under et figentræ!

Til eftertanke

Se, der er Guds lam, som bærer verdens synd. (Joh 1,29 s.958)

Idéer til fremlæggelse

For de ældste kunne der holdes en hel time ud fra Jesu navne. Få dem selv til at finde ud af, hvor mange forskellige navne, der bruges om Jesus, og gå nærmere ind på et par af dem. Skriv fx de forskellige navne op på hver sit stykke papir. Læg dem med bagsiden op og lad børnene skiftes til at trække et navn. Måske kan de selv fortælle, hvad det betyder? Ellers kan de spørge en ven eller lederen! Vælg et eller to af navnene, som du vil sige noget mere om, fx Guds lam. Fortæl om ofringerne i den gamle pagt, påskelammets blod i Egypten, Abraham, der slagtede en vædder i stedet for sin søn - om Gud, der ikke sparede sin søn...

Man kan dramatisere som for de små, hvor man uddyber tingene lidt mere og måske trækker et par af børnene ind som de andre disciple.

Huskeord
Kom og se!
(Joh 1,46 s.959)

Jesus holder af små og store

Peter bliver menneskefisker

Dagens tekst
Luk 5,1-11
s.925

Baggrundsstof

Tid

Denne beretning handler ikke om Jesu første møde med Peter. I kap. 4,38-39 kan vi læse, at Jesus var på besøg i hans hjem og i den forbindelse helbredte hans svigermor. Af Johannes evangeliet ser det ud, som om Jesus første gang møder Peter i forbindelse med Johannes Døbers virke ved Jordanfloden (Joh 1,35 ff). Muligvis har Jesus allerede kaldet Peter til at være discipel, før den begivenhed, vi læser om her, finder sted (se fx Mark 1,16-20). Under alle omstændigheder kender de hinanden.

Navne

Her i teksten kaldes Peter både for Simon og Simon Peter. Om Peters navneforandring og betydningen af den kan vi læse i Joh 1,42 og Matt 16,18. Hvis man vil nævne det for børnene, kan man gøre det med en henvisning til navnets betydning dengang. Man fik ikke bare et navn, fordi det var pænt, men fordi det skulle sige noget om personen. Se fx noten til Es 7,14.

Fiskeri

Hvad fiskeri angår, kan det være godt at vide, at det er bedst at fiske om natten.

Sted

Genesaret Sø ligger i det nordlige Israel (i Galilæa), og Kapernaum, som Peter kommer fra, ligger ved Genesaret Sø.

Tegnet af Benjamin Hansen 6 år

Inspiration til Legestuen

Fyld en vaskebalje med vand. Medbring et par små både og et par lego- eller playmobilmænd. Hvis ikke du har nogle legetøjsbåde, kan de enten foldes af papir eller laves af halve valnøddeskaller. Put en lille klump ler i bunden af skallen og sæt en tandstik med et lille stykke stof på ned i leret som mast og sejl.

Indledning

I dag skal vi høre om nogle fiskere. De hed Peter, Andreas, Jakob og Johannes. Mon der er nogle af jer, der hedder nogle af de navne? De havde været ude at fiske hele natten, men de havde intet fanget. Da det blev morgen, satte de kursen mod land. De var trætte. Nu ville de hjem at sove.

1. Inde på land var der en masse mennesker, som flokkedes om Jesus. De ville høre, hvad han havde at fortælle dem. Han fortalte om Gud.
2. Pludselig så de Jesus komme imod sig. Hvad ville han?
3. "Må jeg låne jeres båd?" "Selvfølgelig." Og så brugte Jesus deres båd som en talerstol.
4. Da han var færdig med at tale, bad han Peter om at tage ud at fiske.
5. Peter tænkte: "Hvad er det, Jesus siger? Jeg har jo prøvet hele natten." Højt sagde han: "Ja, Jesus, når du siger det, så vil jeg gerne."
6. Peter tog ud for at fiske og tænk, snart havde han garnene så fulde af fisk, at han måtte bede nogle af sine venner om at hjælpe sig.
7. Nu forstod Peter, at Jesus var Guds søn, og han turde slet ikke være i nærheden af ham.
8. Jesus sagde til Peter: "Frygt ikke! Nu skal du være menneskefisker. Det betyder, at nu skal du fortælle andre mennesker om mig."
9. Straks forlod Peter sin fiskerbåd og fulgte Jesus.

Tegnet af Markus Højgaard 8 år

Især for de små

Tekstens pointe

På dit ord, Herre! Det er godt at gøre, som Jesus siger. Jesus ved alt - om fisk og om mennesker. Det kan godt gøre én bange. Hvad ved han så ikke om mig? Jesus og jeg passer ikke sammen - eller?

Jesus kan bruge netop den, som **ved**, at han/hun er en synder. Det er sådan nogen, han frelser og gør til menneskefiskere.

Indfaldsvinkler til teksten

Begynd med en leg.

a) Sæt metalclips i en masse saltfisk og læg dem i en balje. Lav et par simple fiskestænger med en lille magnet som fiskekrog. Hvem af børnene kan få flest fisk på «krogen» på en gang? De kan spises uden videre tilberedning!

b) Fyld en vaskebalje med vand og sæt et skilt på den, hvor der står Genesaret Sø. Hvis ikke du har et par legetøjsbåde, kan de enten foldes af papir eller laves af halve valnøddeskaller. Put en lille klump ler i bunden af skallen og sæt en tandstik med et lille stykke stof på ned i leret som mast og sejl.

Vi skal ud og fiske i dag. Har nogen af jer prøvet det? Er man altid sikker på at fange noget?

Vi skal af sted sammen med et par fiskere, der hedder Simon og Andreas (**hav evt. et par små figurer med**), og vi skruer lige tiden ca 2000 år tilbage. Vores fisketur startede faktisk rigtig dårligt. Vi havde været afsted hele natten uden at fange så meget som en reje! Og nu vil Simon og Andreas ikke mere. De har opgivet

at fange noget i denne omgang. Det eneste fornuftige at gøre er at se at få de garn skyllet og så komme hjem og få lidt søvn.

Lidt længere henne ad stranden er der en masse mennesker samlet, og pludselig er der en af dem, der kommer henimod dem.

"Sig mig, er det ikke ... Jo, det er da Jesus!" Simon og Andreas har efterhånden været sammen med ham nogle gange.

Sidste gang var, da han gjorde Simons svigemor rask. Det var faktisk rigtig stort og dejligt (**fortæl evt. lidt om det!**)

Minsandt om ikke Jesus kommer hen og spørger, om han må låne Simons og Andreas' båd. **Fortæl beretningen og brug figurer og både som illustration. Punkter, der skal med. Vælg selv, hvor meget du vil gøre ud af de enkelte punkter:**

- Jesus var ikke fisker - alligevel gør Peter, hvad han siger.
- på dit ord = fordi du siger det/på dit ansvar.
- Peters reaktion. Skulle man ikke tro, han blev helt vildt glad? Tænk, så mange fisk! Bare Jesus ville være med hver gang. Sikke en forretning!
- blev Peter glad? Nej, forskrækket. Det var, som om han fik et glimt af, at han her var sammen med ham, som vidste alt om både fisk og hav - og om mennesker. Peter oplevede pludselig den mægtige forskel på sig selv og Jesus. "Herre - gå væk - jeg er en synder" (dvs. jeg er ikke værdig til at være sammen med dig).
- Jesu reaktion: "Dig, Peter, vil jeg bruge, og så vil jeg gøre dig til noget helt nyt: Du skal være menneskefisker."
- hvordan fiske mennesker? **Ikke** noget med at lokke og fange, **men:** fortæl - inviter - "kom og se!"
- det vigtigste ved at være menneskefisker: Det er noget, Jesus gør os til. Og det gør han, når vi er sammen med ham - hører, hvad han siger - gør, hvad han siger. På dit ord!

Tegnet af Cecilie Hansen 8 år

Især for de store

Tekstens pointe

På dit ord, Herre! Det er godt at gøre, som Jesus siger. Jesus ved alt - om fisk og om mennesker. Det kan godt gøre en bange. Hvad ved han så ikke om mig? Jesus og jeg passer ikke sammen - eller?

Jesus kan bruge netop den, som ved, at han/hun er en synder. Det er sådan nogen, han frelser og gør til menneskefiskere.

Indfaldsvinkler til teksten

- Samme tilgang til teksten som til de små.
- Forestil dig en mand, der er mekaniker. Hans bil er gået i stykker, og han har bikset med den hele lørdag formiddag for at finde fejlen og reparere den, men uden held. Så kommer en af hans venner forbi, som ikke har en dyt forstand på biler. Han begynder at give gode råd til mekanikeren og sige, hvad han skal gøre. Hvordan tror du, mekanikeren vil reagere på det? Vi skal høre om nogen, der oplevede noget lignende.

Fortæl om:

- Simon, der havde mødt Jesus før (Joh 1,41-42 og Luk 4,38-39).

- Jesus, der altid havde folk omkring sig. Hvorfor? Se v.2: **for at høre Guds ord.**

Der var simpelthen noget ved det, Jesus sagde, der gjorde folk sultne: de ville høre mere!

- de to både med ejerne: Simon, hans bror Andreas og de to brødre, Jakob og Johannes, og deres arbejde med at fiske hele natten.

Fortæl om:

- Jesu opfordring til Peter og de andre.
- at Peters normale reaktion på sådan en opfordring nok ville være: "Hvad ved en tømrer om fiskeri?" Men Peter har fornemmet, at der er noget ved Jesu ord, som er anderledes - på dit ord! Det kan godt være, det er skørt, men jeg gør det, fordi **du** siger det. Jeg gør det på **dit** ansvar.
- Peters fangst.
- **Peters reaktion:** Sådan er det, når et menneske får et glimt af Guds magt - af hans hellighed.

Tal om:

- Esajas i Es 6,5: "Ve mig, det er ude med mig. Jeg er en mand med urene læber."
- hvordan vi vil reagere, hvis Gud viser sin storhed for os. Kom gerne med et personligt vidnesbyrd her.
- at hvis der er noget, der **ikke** er selvfølgelig, så er det, at Gud vil have med os - med mig at gøre. Derfor er det en naturlig reaktion: "Gå bort - jeg er en synder."

Fortæl om:

- **Jesu reaktion** - at han kalder Peter til at blive menneskefisker.

Tal om:

- hvem det er, Jesus kan bruge? Dem, der ikke tror, de er en masse selv - dem, der har set, at de ikke er værdige til at blive brugt af Gud.
- at det, det kommer an på i Guds rige, er, hvad Jesus gør ved os.

Tal om:

- at efter denne kæmpefangst beder Jesus dem om det mest besynderlige: at forlade deres både for at følge ham!

Tegnet af Lilla Szilas 10 år

Til eftertanke

Ingen skabning kan være usynlig for ham, alt ligger blottet og åbent for hans øjne, og ham står vi til regnskab for.
(Hebr 4,13 s.1100)

- at det er mærkeligt og meget overraskende at følge Jesus!
- Guds løfte til os: at han vil være med os alle dage (Matt 28,20).

Huskeord
Jesus siger: "Frygt ikke, fra nu af skal du fange mennesker."
(Luk 5,11 s.926)

Jesus holder af små og store

En ny discipel - Levi

Dagens tekst
Luk 5,27-32
s.926

Baggrundsstof

Tid og sted

Beretningen hører hjemme i begyndelsen af Jesu offentlige virke. Jesus er ved at samle sin flok af disciple, og nu er turen kommet til Levi. Stedet er Kapernaum, Peters by, i det nordlige Israel ved Genesaret Sø.

Religiøse og sociale forhold

Teksten umiddelbart før den, vi har for os i dag, fortæller om, hvordan Jesus helbreder en mand, der pga. sygdom (han var lam) var udenfor, var en udstødt i samfundet. Sygdom og besættelse satte et menneske uden for det sociale og religiøse fællesskab. I dagens tekst møder vi en anden gruppe udstødte: Tolderne - og dem, de var venner med.

Tolder

En tolder dengang var nærmest at sammenligne med en landsforræder. Han var gået i den romerske besættelsesmagts tjeneste og opkrævede told og skat af sine egne til den romerske stat. Toldboden var opstillet ved indfaldsvejene til byerne, og der sad tolderne så og tjekkede folk, der kom og gik.

Det var almindelig praksis blandt toldere, at de opkrævede mere, end loven sagde. Det overskydende puttede de i deres egne lommer, så mange toldere var rigtig rige - tænk fx på Zakæus (Luk 19,1-10). Men de var ikke en del af det gode selskab. Derfor nævnes ordene toldere og syndere meget ofte sammen. Toldernes venner og omgangskreds bestod af andre udstødte: prostituerede, kriminelle - de blev af jøderne regnet som gudløse dengang.

Måltidsfællesskab

Det at spise sammen betød meget på Jesu tid. På den måde markerede man fællesskab - at man hørte sam-

Tegnet af Rachel Phillips 5 år

men. Derfor var det uhørt for jøder at spise sammen med hedninger eller andre uden for det religiøse og sociale fællesskab. Det, som Jesus gør, er derfor virkelig provokerende. Også i dag betyder det noget specielt, når man spiser sammen: det gør man med sine venner eller familie.

Levi

Beretningen om Levi finder vi også i Matt 9,9-13 og Mark 2,13-17. Der hører vi, at Levi er den samme som Mattæus, ham, der har skrevet Mattæus-evangeliet.

Inspiration til Legestuen

Indledning

Det er dejligt at komme hen i børnehaven eller i legestuen og møde sin allerbedste ven. Tænk, der er én, der gerne vil lege med mig. Men sådan er det ikke alle, der har det. Der er nogle, som ingen vil lege med, og så er det bestemt ikke sjovt at komme i børnehave.

I dag vil jeg fortælle jer om en mand, der hed Levi. Der var mange mennesker, der ikke kunne lide ham, ja, de

ville overhovedet ikke snakke med ham eller besøge ham. I kan tro, han var ked af det. Men så en dag skete der noget rigtig dejligt.

1. Levi var på arbejde.
2. En dag hørte han, at Jesus ville komme til hans by. Mon Jesu ville snakke med ham?
3. Han hørte en masse snak. Jo, nu kom Jesus sammen med en masse mennesker.
4. Pludselig blev der helt stille. Alle kiggede på Levi. Jesus snakkede nemlig med ham.
5. Jesus sagde: "Følg mig!"
6. Levi blev så glad, at han forlod sit arbejde og fulgte med Jesus på hans vandring rundt i landet.

Til de voksne

Hos Gud er der ikke forskel på mennesker. Han elsker alle, og han ønsker, at alle skal komme til tro på Jesus uanset, hvem vi er, hvor gamle vi er, og hvad vi har lavet. Gud vil, at vi alle skal komme til Jesus for: "Jesu, Guds søns, blod renser os for al synd" (1 Joh 1,7).

Især for de små

Tekstens pointe

Jesus opsøger dem, der er udenfor. Han er kommet for at frelse alle.

Alle har brug for frelse. Jesus kalder til et nyt liv sammen med ham.

Indfaldsvinkler

- a) Et billede af én, som er uden for flokken.
- b) Pilleglas, hostesaft eller andet "lægeligt, medicinsk" udstyr.
- c) Kom ind, klædt ud som en af Levis venner og fortæl beretningen set med hans øjne.

- a) Vis billedet - på en tavle eller vha. overhead eller

Tegnet af Rune Agerbo 11 år

projector, hvis I har den slags.

Snak lidt om billedet: Hvordan ser personen ud til at have det? Hvorfor mon hun er udenfor? Snak om grunde til, at man kan være uden for i flokken. Måske har nogen af børnene prøvet det?

Selve teksten

I dag skal vi høre om én, som vidste noget om det at være udenfor. Han var højst sandsynlig rig - havde stort hus, pænt tøj og mad nok. Alligevel var han udenfor - i hvert fald blandt pæne og ordentlige mennesker. Hvorfor mon han var det? Grunden var hans arbejde. **Fortæl lidt om det at være tolder, og hvordan folk så på dem.**

Levi sad hver dag ved toldboden. Ingen havde lyst til at snakke med ham - men han havde hørt en del snak, mens folk kom og gik forbi ham. Han havde helt sikkert hørt navnet Jesus nævnt mange gange i den seneste tid. Alle var optaget af ham, både af det, han gjorde og det, han sagde.

Levi lyttede: Denne Jesus lød til at være meget anderledes. Han fortalte om Guds rige, men på en helt anden måde end farisæerne og de skriftkloge. Når de snakkede, var Levi helt klar over, at det med Guds rige kunne han lige så godt opgive. Men det, han hørte folk snakke om ham Jesus, fik det til at lyde, som om der måske også var håb for ham. Han havde hjulpet både besatte og spedalske, og de blev betragtet som

urene og udenfor, ligesom ham selv... Nå, ikke mere dagdrømmeri, Levi! Pas dit job og få det bedste ud af det liv, du nu engang har fået.

Fortæl!

Stikord, du kan komme ind på:

- Jesus ser Levi - går ikke forbi, men stopper op og siger: Følg mig!
- Levis liv, der bliver helt nyt fra den dag, Jesus kommer ind i hans liv.
- festen. Jesus vil gerne være sammen med Levi og hans venner.
- den enorme provokation med måltidsfællesskabet.
- disciplene kunne ikke svare på farisæernes spørgsmål, men Jesus kan!
- Jesus vil have **alle** med - også farisæerne. Men det hjælper dem ikke, hvis de tror, de kan klare sig uden ham.

b) Tag udgangspunkt i Jesu svar: „De raske har ikke brug for læge ...“

Vis børnene pilleglas eller andet. Har nogen af jer prøvet at få medicin? Hvorfor fik I det? Fordi I var syge. Får man medicin, når man er rask? Nej. Man ringer heller ikke til vagtlægen, når man er rask; det er de syge, der har brug for læge.

Kan man være syg uden at vide det? **Ja** - og det er farligt, for så kan det blive for sent at gøre noget ved det.

Spring herfra over i beretningen. Fortæl den.

Synden er verdens farligste sygdom. Den skiller os fra Gud. Og så er vi ovenikøbet født med den!

Der er kun én slags medicin imod den: **Jesus**. Hans liv og død for os. Den, der tager imod Jesus, bliver reddet.

Gør det enkelt!

c) Hvis du vælger at spille Levi, må du leve dig ind i tolderens status blandt folk. Fortæl hvad dit arbejde består af, hvad du tænker om dig selv, og hvad du har hørt om Jesus.

Måske kan en medleder spille Jesus. Spil mødet mellem Jesus og Levi, Jesu kald, Levis invitation og farisæernes utilfredshed (man behøver ikke at spille den sidste scene, men lad stemningen fremgå gennem en samtale mellem Jesus og Levi).

Tegnet af Kate Agerbo 8 år

Især for de store

Tekstens pointe

Jesus opsøger dem, der er udenfor. Han er kommet for at frelse alle.

Alle har brug for frelse. Jesus kalder til et nyt liv sammen med ham.

Samme indfaldsvinkler som til de små, men uddyb dem evt.

- a) Et billede af en, som er uden for flokken.
- b) Pilleglas, hostesaft eller andet "lægeligt, medicinsk" udstyr.
- c) Kom ind, klædt ud som en af Levis venner og fortæl beretningen set med hans øjne.

a) Begynd evt. med at spille Kim Larsens gamle hit: "Vi er dem, de andre ikke må lege med, vi er det dårlige selskab."

Tal om:

- hvem vi i dag - de selv! - ser på som udenfor: - de fremmede, de larmende og „uartige“, dem, der ikke er så smarte, så kloge, så pæne, så...
- er der nogen, du ikke har lyst til at invitere med i børneklub/juniorkreds? Hvorfor?
- at Jesus vil have alle med - Jesus kender alle. Jesus er kommet for at frelse **alle** (Joh 3,16).

Fortæl om:

- toldernes liv og status på Jesu tid.
- Levi, der var tolder.
- Jesu kald.
- Levis svar.

Tal om:

- at selvom Levi havde det "forkerte" arbejde, vidste Jesus, at Levi var parat til at slippe alt for at følge ham.

Fortæl om:

- at Levi inviterer Jesus hjem til en fest.
- farisæernes syn på, at Jesus spiser sammen med toldere og syndere.

Tal om:

- at farisæerne tror, de tager synden alvorligt. Derfor tager de afstand fra Levi og hans slags.
- at farisæerne ikke forstår, hvor alvorlig synden er. Derfor kan de heller ikke se, at de har brug for lægen - Jesus.

b) Begynd med at give et eksempel på en dødelig sygdom: Aids. Brug evt. afsnittet: "Du har ikke forladt mig" fra DVD'en Cambodja, udgivet af Norea Radio, hvor en døds syg patient får livet i mødet med Jesus. Det er farligt og forfærdeligt at have Aids, men langt farligere at være en syndner uden Jesus.

c) Lav børnemødet som en fest, hvor I er deltagere ved festen i Levis hus. Lad Levi eller en ven fortælle, hvad der er sket.

Tegnet af Rune Agerbo 11 år

Til eftertanke

Gud vil, at alle mennesker skal frelses og komme til erkendelse af sandheden. (jf. 1 Tim 2,4 s.1088)

Forslag til aktivitet

Et festmåltid:

Strø en masse chokoladepastiller, vingummibamser el. lign. ud over en dug, der er bredt ud på gulvet. Alle festdeltagerne knæler rundt om dugen og holder armene på ryggen. Nu gælder det om at få fat i så meget som muligt af festmaden med munden alene. Velbekomme!

Huskeord
Jeg er ikke kommet
for at kalde retfærdige,
men syndere til om-
vendelse.
(Luk 5,32 s.926)

Baggrundsstof

Geografi

Abraham, Isaks far, levede som nomade (vandrede med sine dyr fra sted til sted, alt efter hvor der var græsgrange og vand). Efter en afstikker til Egypten slog han sig ned i Mamres Ege ved Hebron (1 Mos 13,18), hvor han blev en del år, og hvor også Sara, hans kone, og han selv blev begravet (1 Mos 23,19 og 25, 9). Han har også opholdt sig lang tid i Gerar, en filisterby sydøst for Gaza (1 Mos 20,1 og 21, 34), til sidst bosatte han sig i Be'ersheba (1 Mos 22, 19). Da Abrahams træl, Eliezer, kommer hjem med Rebekka, Isaks kommende kone, boede Abraham antagelig i Gerar, for der står, at Isak er i Be'er-Lahaj-Ro'i (1 Mos 24,62 og 25,11); det ligger mellem Kadesh og Bered (1 Mos 16,16) i nærheden af Gerar. Senere bosætter også Isak sig i Be'ersheba (1 Mos 26,33), hvor denne dags tekst antagelig stammer fra.

Personer

Isak: Abrahams søn. Den anden af de tre patriarker: Abraham, Isak og Jakob. Patriark betyder stamfader, dvs. de var stamfædre til Israels folk. Han var 40 år, da han giftede sig med Rebekka.

Rebekka: Isaks kone. Hun var datter af Betuel (1 Mos 24,15). Hun fik først tvillingerne efter 20 års ægteskab (v.26).

Esau: Den ældste tvilling. Han var meget behåret (v.25), en dygtig jæger (v.27) og var Jakobs yngling.

Jakob: Den yngste tvilling. Han holdt sig til hjemmet og var Rebekkas øjsten (v.28).

Ord

Førstefødselsretten: I 5 Mos 21,17 står der, at den førstefødte har ret til dobbelt arveportion. Her i patriarkernes tid har den nok mere betydning som hævdingeværdigheden, myndigheden over resten af slægten og arveretten til Abrahamsforjættelsen om engang at få landet i eje (1 Mos 28,4).

Linser: Linser er nærmest rødbrune og meget næringsrige. De anvendes også meget i dag i Nærøsten og kan tilberedes meget lækkert.

Tegnet af Kate Agerbo 8 år

Inspiration til Legestuen

Indledning

I dag skal vi høre om, hvordan en familie bliver til. Faren, der hedder Jakob, og moren, der hedder Rebekka, havde glædet sig til at få børn, men der kom ingen. De kunne ikke få børn. Men så skete der noget. Gud hørte deres bøn om at få et barn - og tænkt, så gav han dem to! - På én gang! Rebekka skulle nemlig have tvillinger.

Fokuser lidt på tallet to: tvillinger, arme, øjne osv. - lad børnene komme i tanker om noget, der er to af. Fortsæt med at fortælle om - og give eksempler på, at to kan enten være gode venner eller dårlige venner, uvenner; man kan hjælpe hinanden eller drille hinanden.

1. Allerede inde i Rebekkas mave var de to drenge uvenner, de sloges derinde! Så Rebekka var både meget glad men også ked af det. Hun sagde til Gud: "Hvorfor skal de være uvenner?"

Nu havde jeg lige glædet mig så meget til at få et barn!" Og Gud sagde: "Den yngste skal bestemme over den ældste. Sådan har jeg bestemt det."

2. Så blev drengene født. Den første var rødhåret og havde masser af hår på arme og ben. Jakob og Rebekka kaldte ham Esau. Den anden holdt fast om sin storebrors hæl for at komme først ud! Ham kaldte de Jakob. Tænk, de to drenge kæmpede om at komme først ud af deres mors mave!
3. Drengene voksede, og far og mor var glade for dem, dvs. far Isak elskede Esau mest, og mor Rebekka kunne bedst lide Jakob, derfor forkælede de hver deres dreng. Synes I, det er godt? Nej, drengene blev uvenner af det.
4. Da Esau blev stor, kunne han godt lide at gå på jagt og at sove udenfor i naturen. Han skød dyr med bue og pil, og han var meget dygtig. Det kunne hans far godt lide.
5. Jakob var mest glad for at være derhjemme, han hjalp til med at rydde op og lave mad. Det kunne hans mor godt lide.
6. En dag da Jakob var ved at lave mad, kom Esau hjem. Han var hundesulten. Han kunne straks dufte, at Jakob havde været ved at lave mad: "Giv mig noget af det der røde mad, du laver, jeg er ved at dø af sult!"
7. Men Jakob var snu og smart. Han sagde: "Ok, men så bytter vi også, sådan at jeg fra nu skal være den ældste og bestemme mest!" Esau var så sulten, så han sagde: "Jeg er ligeglad med det hele - bare jeg får noget mad nu!"
8. Så gav Jakob ham maden: brød og linser. Esau spiste og drak og gik bagefter sin vej.
9. Var Jakob sød ved sin bror? Kan man bytte, så man bliver storebror, hvis man er lillebror?

Pointe: Vi må være glade for det, vi er: Storesøster, lillesøster, mor, far osv. og være søde ved hinanden.

Til de voksne

Gud har en plan med hvert eneste menneske, og vi er skabt sådan, at vi passer perfekt ind i denne plan. Derfor må vi være tilfredse med de evner og anlæg, som Han har givet os og med den plan, som Han har lagt for os. Flere steder i teksten finder man et meget negativt fami-

Tegnet af Tabita Oehenschläger 6 år

liebillede. Det fører sorg og ulykke med, når man ikke følger Guds ord og anvisninger, og det må hele den lille familie her erfare, men Gud er også den kærlige Gud, der tilgiver og begynder på ny. Gud slår ikke hånden af nogen, uanset hvor dårligt vi opfører os. "For sine nådegaver og sit kald fortryder Gud ikke" (Rom 11, 29).

Især for de små

Tekstens pointe

Gud har en plan med os alle, og han elsker os alle lige højt. Vi er alle hans yndlingsbørn, for han har skabt os, som vi er. Vi skal ikke hjælpe Gud med at gennemføre sin plan ved at være smarte og snu. Han kan godt klare det selv. Og vi behøver ikke bekymre os om, hvordan Gud vil gennemføre sine planer.

Indfaldsvinkler til teksten

Tal med børnene om:

- at være venner/venner. Måske kan de fortælle om en god kammerat eller om én, de engang blev uvenner med i skole eller børnehave. Hvordan er det at have en god ven eller være uvenner med nogen?

- forældres behandling af deres børn. Om uretfærdighed - eller favorisering. At forkæle og favorisere er en meget konfliktskabende adfærdsform.

Selve teksten

Fortællingen om forholdene i hjemmet, mens tvillingerne ventes, om deres fødsel og deres barndomsår, er så godt fortællestof, at det er synd at nøjes med at referere det for børnene. Det skal fortælles med indlevelse i Rebekkas, Isaks, Esaus og Jakobs situation. Det vil gøre fremstillingen levende, børnene kan engagere sig i personerne og konflikterne og lære noget af det, hvis de får denne fortælling "på lager". (Se evt. Inspiration til Legestuen).

Fortæl om:

- Jakob, der vil være den bedste.

Tal om:

- hvad børnene synes, Jakob skulle have gjort. Her er det vigtigt ikke (kun!) at moralisere, men tale om det med indlevelse. For han er jo et menneske som os. Børn vil som regel være tilbøjelige til at se sig selv som fejlfri: Sådan kunne jeg aldrig have gjort! Så når de nu skal være Jakobs rådgivere, kan det måske munde ud i en bøn om, at de - og vi selv - må forsøge at være gode venner, hjælpe andre, også selv om vi så nogen gange kommer sidst.

Fortæl om:

- at Gud ikke behøver dårlig hjælp fra vores side for at hans vilje kan ske. Vi kan aldrig nå frem til gode resultater ved at handle selvisk eller være dårlige kammerater. Gud havde jo sagt til Rebekka, at "den ældste skal trække for den yngste." Det skulle han nok gennemføre uden Jakobs dårlige hjælp: byttemad ved madgryden, hvor han udnyttede sin brors svagheit - sulten.
- at Gud siger til Rebekka, mens hun er gravid: "den ældste skal trække for den yngste." Hun tænker måske fejlagtigt: Jakob er Guds yndling, han skal også være min; det får hende til at forkæle ham.

Tegnet af Nikolai Bach-Svendsen 8 år

- at der ikke kommer noget godt ud af at forskelsbehandle.

- at der heller ikke er noget i teksten, der antyder, at Gud sætter mere pris på Jakobs væremåde og stil end på Esaus. Gud er ikke tilhænger af snu, men af fair play. Og her må man sige, at Esau spiller helt med åbne kort, når han siger: Jeg er dødsulten, giv mig noget mad nu!
- at Esaus problem/fejl er, at han glemmer eller er ligeglad med sin storebrorværdighed, som spillede så stor en rolle i samfundet og familien den gang.

Tal om:

- at Gud har udvalgt både Jakob og Esau til bestemte opgaver.
- at Gud også har bestemt dig og mig til bestemte opgaver. Han elsker os lige højt. Han er ikke som forældre, der kan finde på at favorisere. Vi skal ikke alle sammen være sygeplejersker eller statsministre. Han har skabt os, som vi er. Forskellige. Esau rødhåret - Jakob glat. Nogen som storebror, nogen som lillesøster. Vi må takke Gud for det, vi er, og bede ham hjælpe os med at være gode venner.

Ideer til fremlæggelse

Bibelfortællingen kan indledes med et lille optrin: To ledere sidder og taler om, hvem af børnene de bedst kan lide. Den ene vælger fx Anna, for hun har sådan nogle dejlige krøller. Den anden fx Frederik, for han er god til at sidde stille. De kan så fortsætte med at sige: Derfor skal Anna også have mere kage og saftvand end de andre. Den anden skal holde på Frederik. Det skal de så diskutere. Nu kan det lille optrin slutte med: Hvad synes I om det? Lyder det som en god ide? - med begrundelser! Og så skal I selvfølgelig blive enige om, at det er "helt hen i skoven". Her springer I så til familien Isak og Rebekka, som holder mest af henholdsvis den ene og den anden. I kan fortælle det med små eksempler fra deres hverdag, og herefter kan man gå tilbage til begyndelsen: Hvem er de? De kan ikke få børn, så bliver Rebekka gravid osv. Og endelig fortælle om salget af førstefødselsretten.

Især for de store

Tekstens pointe

Gud har en plan med os alle, og han elsker os alle lige højt. Vi er alle hans yndlingsbørn, for han har skabt os, som vi er. Vi skal ikke hjælpe Gud med at gennemføre sin plan ved at være smarte og snu. Han kan godt klare det selv. Og vi behøver ikke bekymre os om, hvordan Gud vil gennemføre sine planer.

Indledning

Teksten her er indledningen til historien om, hvordan Jakob - og hans mor Rebekka - i årevis knokler for, at Jakob skal blive til noget stort. De bruger mange beskidte tricks, fordi de ikke tør tro på Gud og hans løfte (1 Mos 25,23). På den måde tror de alt for lidt om Gud, og alt for stort om sig selv. Det bliver man træt af. Det giver også masser af smerte og problemer for andre, og det er helt unødvendigt.

Guds ord siger: "Det er Herrens velsignelse, der gør rig, slid fjører intet til" (Ordsp 10,22) og "Det er forgæves, at I fra tidlig morgen til sent om aftenen slider for det daglige brød; for den, Herren elsker, får det, mens han sover" (Sl 127,2).

Men med Jakob og hans mor Rebekka er det ikke kun slid, der præger dem. De er også listige, uærlige, ufølsomme og respektløse over for deres nærmeste. I dagens tekst ser vi Jakob udfolde sin dårlige handle-måde over for sin bror Esau for at få den storebrorret-tighed (førstefødselsret), som Gud vil give ham, "mens han sover".

Selve teksten

Hent inspiration i oplægget til Legestuen og Især for de små.

Fortæl om:

- Isak og Rebekka, der har været gift i 20 år, men stadig ikke fået børn - problem.
- at Gud (endelig) hører Isaks bøn, og Rebekka bliver gravid - glæde - problemet løst.
- at Rebekka mærker kamp/konflikt i sin gravide mave - nyt problem.
- at Rebekka søger Gud: Hvorfor denne kamp?

Fortæl om:

- Guds svar:
a) du skal blive stammom til to folk, der skal leve i konflikt med hinanden.
b) den ældste skal trække for den yngste.

Tal om:

- at Rebekka åbenbart ikke fortæller det til nogen, for det ser ikke ud til, at Isak senere kender til profetien. Han vil nemlig velsigne Esau som den ældste.
- hvor vigtigt det er, at man i familien har fuld fortrolighed til hinanden.

Fortæl om:

- konflikten mellem de to drenge, der synliggøres allerede ved fødslen:
a) deres forskellige udseende rød, lodden - glat.
b) Jakob holder om Esaus hæl for at blive født først.
- konflikten, der viser sig i hjemmet:
a) Jakob favoriserer Esau, jægeren.

Til eftertanke

Jeg ved, hvilke planer jeg har lagt for jer, siger Herren, planer om lykke, ikke om ulykke, om at give jer en fremtid og et håb. (Jer 29,11 s.699)

b) Rebekka favoriserer Jakob, det "ordentlige" menneske, formentlig også pga. profetien.

- konflikten, der en dag sættes på spidsen: Jakob udnytter listigt sin brors svagheit - hans sult - til at lokke førstefødselsretten fra ham. Han respekterer ham ikke som medmenneske. Han skulle have givet ham mad uden at forlange noget til gengæld. Det er ikke fair play, men fordømmelsesværdigt.

Fortæl om:

- at Esau også handler forkert: han ringeagter den værdighed, Gud har givet ham som storebror. Man kan kalde førstefødselsretten for hans grundvilkår over for Gud. Han er skabt i Guds billede, og Gud har over for mennesker sat Esau som storebror i en familie. Han lader sig styre af sin sult, men burde kunne prioritere rigtigt. Der er noget, der er vigtigere end mad - og andre fysiske behov: At vi er skabt i Guds billede til at ligne ham i godhed, retfærdighed og (måske særlig vigtigt for Esau i denne situation) udholdenhed.

Jeg er skabt i Guds billede med værdighed og plan. Og det er min næste også! Giv mig frimodighed til at leve i Guds plan, selv om jeg ikke kender den fuldt ud. Giv mig frimodighed til at affinde mig med, at Guds plan er bedre en nogen, jeg selv kan finde på. Giv mig frimodighed til at give min næste god plads, for han kan aldrig blive en trussel for Guds planer.

Huskeord
Det er Herrens velsignelse, der gør rig, slid fjører intet til. (Ordsp 10,22 s.571)

Baggrundsstof

Geografi

Isak og Rebekka bor i området, der betegnes Juda (se kort 1: Palæstina - bag i Bibelen). Abraham og Sara blev begravet i Mamre, der er det samme som Hebron (1 Mos 23,19). Isak bor i Be'er-Lahaj-Ro'i, som ikke er vist på kortet. Men det fremgår af de øvrige oplysninger, at det er lidt sydligere - i området Sydlandet (1 Mos 24,62 og 25,11). Derfra bevæger han sig pga. hungersnød til Gerar (lidt vestligere, nær Gaza, se 1 Mos 26) og endelig til Be'ersheba (1 Mos 26,24), hvor også Abraham sluttede en pagt med nabofolket filisterne, og hvor brønden dér spiller en vigtig rolle (1 Mos 21,22-34). Ud over kvægdrift dyrker Isak korn (1 Mos 26,12-14). Dette område er "Det forjættede Land", Kanaans land, som Abraham på Guds bud drog ud for at finde (1 Mos 12,1-9).

Det meste af Isaks slægt bor således stadig i Karan, som ligger i Paddan-Aram i det nordlige Assyrien, det nuværende nordlige Syrien på grænsen til Tyrkiet. Her var det, Rebekka, Isaks kone, blev hentet af Abrahams tjener (1 Mos 24). Karan ligger ca. 800 km nordøst for Be'ersheba; en rejse, eller nærmere flugtrute, som Jakob tilbagelægger for at komme i sikkerhed for Esaus hævn og for at finde sig en kone.

Naboer

Det fremgår, at der er et fredeligt forhold mellem Isak (og tidligere også Abraham) og filisterne. Isak får lov at bo som fremmed i filisterkongen Abimeleks område, Gerar (1 Mos 26), men der opstår forskellige stridigheder om adgang til vand, dvs. brønde. Filisterne anerkender, at Isak (ligesom tidligere Abraham) "nu engang [er] Herrens velsignede!" (1 Mos 26,29), selv om Isak - ligesom sin far - ikke gør sig positivt bemærket med åbenhed og ærlighed (1 Mos 26,7-11), tværtimod. Så Guds udvælgelse af Abraham og Isak - og senere

Tegnet af René Tornvig 11 år

af Jakob - bygger ganske åbenlyst ikke på personlig fortjeneste.

For både Abraham og Isak er det vigtigt, at deres sønner ikke gifter sig med piger fra nabofolkene og på den måde indgår alliancer, hvor fremmed gudsdyrkelse indgår. Abraham sendte derfor sin tjener til sin familie i Karan for at finde en kone til Isak (1 Mos 24,1-4).

Det er en stor sorg for Isak og Rebekka, at Esau gifter sig med de hittitiske kvinder, Judit og Basemat (1 Mos 26,34-35).

Velsignelse

1. ...så jeg kan velsigne dig for Herrens ansigt (1 Mos 27,7). Velsigne betyder egentlig: at sige godt om. Der var altså tale om en religiøs akt. Det er Herren, der står bag Isak og hans velsignelse, og det er derfor også Guds navn, der nævnes i selve velsignelsen (v.27-29).
2. Isak vil give sin søn de løfter, som Gud har givet både hans far, Abraham, og ham selv. Løfter om, at Gud vil være med ham, gøre ham til et stort folk, og at det er i ham alle jordens slægter skal velsignes (1 Mos 12,3 og 26,4). Det sidste betød, at det var en profeti om, at Jesus skulle fødes i Abrahams, Isaks og Jakobs slægt.

Inspiration til Legestuen

Indledning

Kan I huske, at vi sidste gang hørte om en familie, far Isak, mor Rebekka og deres tvillinger, Esau og Jakob? Kan I også huske, hvordan Jakob snød sig til at blive regnet som den ældste, selv om han var født sidst? I dag skal vi høre om, hvordan lidt snyderi bliver til mere snyderi, og hvordan det gør hele familien meget ked af det.

1. Mor Rebekka har hørt, at far Isak vil velsigne sin ældste søn, Esau, men først skal han gå ud for at skyde et vildt dyr, lave mad af det og give det til sin far. (Velsigne betyder egentlig: "at sige godt (vel) om" - hvis ordet skal forklares nærmere for børnene).
2. Det går jo slet, slet ikke, tænkte Rebekka. Det er jo Jakob, der skal have velsignelsen.
3. "Jakob!" kalder Rebekka. "Ja, mor!" svarer Jakob. "Skynd dig, skynd dig!" siger hun så. "Gør, hvad jeg siger! Hent to gedekid i folden. Så laver jeg din fars livret af dem! Bring det til ham. Så tror han, du er Esau, og så er det dig, der får velsignelsen!"
4. Jakob bliver lidt usikker. "Jamen, hvad nu hvis far opdager, det er mig? Jeg ved godt, han er blind, men han kan da godt høre, og min stemme ikke er ligesom Esaus. Hvad hvis han føler på mine arme eller min hals? Jeg er jo helt glat, og Esau er fuld af hår." "Gør nu, som jeg siger," svarer Rebekka, "jeg skal nok klare det, hvis der kommer problemer."
5. Rebekka hjælper Jakob med at snyde sin far. Han får Esaus festtøj på og noget gedeskind på armene og nakken. Lidt efter er de klar, og Jakob går ind til sin gamle far. "Far!" siger han. "Ja, hvem er du, min søn?" svarer Isak. "Jeg er Esau!" siger Jakob. "Nu er jeg tilbage, og her er din mad. Værsgo og spis, så kan du velsigne mig bagefter!"
6. Isak spørger Jakob, hvordan han kunne være så hurtig. "Gud hjalp mig med at ramme et dyr lige med det samme!" lyver han lige op i sin fars ansigt.

Tegnet af René Tornvig 11 år

7. Isak spiser maden, og så velsigner han Jakob.
8. Da Esau kommer hjem, bliver han meget vred, da han finder ud af, at han er blevet snydt og er gået glip af velsignelsen. Esau tænker: "Hvordan kan jeg hævne mig på Jakob? Mon ikke jeg skal slå min lillebror ihjel, så må jeg da kunne jeg få velsignelsen i stedet for Jakob?"
9. Rebekka bliver klar over, at Esau er meget vred, og hjælper Jakob på flugt, så Esau ikke slår ham ihjel.

Ide til fremlæggelse

Brug duplo-mennesker - Esau skal være behåret (brug evt. et menneskelignende krammedyr). Brug noget skind til at snøre om hals og arme om Jakob. Brug også noget "plastikmad" o.lign.

Til de voksne

Hvad skulle Rebekka og Jakob have gjort i stedet for al deres snyderi? "Overgiv din vej til Herren, stol på ham, så griber han ind" (Sl 37,5).

Jakob bedrager både Esau og Isak. Han udnytter andres svaghed. Jakob er et eksempel på, at misundelse er synd, og at synd fører mere synd med sig. Guds udvælgelse og velsignelse beror på nåde alene.

Især for de små

Tekstens pointe

Det kan være meget svært for os mennesker at vente på Gud og hans plan, men den er altid den bedste, og bringer velsignelse med sig.

Hvis vi selv vil bestemme, og hvis vi ikke er villige til at vente på Gud, kan det bringe megen sorg og ulykke med sig.

Indledning

- hvad er forskellen på at drille far og at snyde far?
- hvad er forskellen på at gøre det for sjov eller i fuld alvor?
- find gerne nogle gode eksempler på ovenstående.

Selve teksten

Fortæl beretningen levende for børnene. Det er godt fortællestof, men sørg for at pointen kommer tydeligt frem i fortællingen.

Fortæl om:

- Rebekka, der lytter ved døren, da Isak giver Esau besked om at gå ud at finde et dyr.

Tegnet af Sandra Lorentzen 7 år

- hvordan Esau skynder sig af sted.
- Rebekka, der hjælper Jakob med at snyde sin far:
 - a) ved at tilberede to gedekid.
 - b) ved at binde pels omkring hals og arme.
- hvordan Jakob snyder og lyver for sin gamle, blinde far.

Tal om:

- om man altid skal gøre, hvad ens mor siger?
- hvad du ville have gjort, hvis du havde været Jakob?
- hvordan I tror, at Jakob har det nu?

Fortæl om:

- hvordan Rebekka lægger planer for at sende Jakob bort fra Esaus vrede:

- a) ved at udtænke en flugtvej op til sin egen familie i Karan.
- b) ved at få Isak til at se vigtigheden i, at Jakob får en god kone, og derved lade flugten se ordentlig ud i andres øjne.

Tal om:

- hvordan synden, Jakobs misundelse på sin storebror, Esau, fører flere og flere synder med sig.
- hvor ulykkelige de alle blev, fordi ingen ville bøje sig for, hvad Gud havde sagt.

a) Isak. Han var blevet snydt af sin søn, Jakob. Han havde gjort sin anden søn, Esau, meget vred og ulykkelig og konsekvensen blev, at han mistede begge sine sønners kærlighed.

b) Rebekka. Hun havde glemt Guds ord til hende i 1 Mos 25,23, men handlede efter sin egen vilje og lyst. Konsekvensen af denne handling blev, at hun måtte sende sin yndlingssøn langt væk til et andet land.

c) Esau. Han havde glemt, at han havde solgt sin førstefødselsret, og fik dermed vreden og hævnens galde ind i sit liv.

d) Jakob. Han lod sig overtale til at lyve og snyde både Esau og sin gamle far, og det betød, at han måtte flygte fra sit hjem og sin familie i stadig angst for, hvad der ville ske, hvis Esau fandt ham.

Især for de store

Tekstens pointe

Det kan være meget svært for os mennesker at vente på Gud og hans plan, men den er altid den bedste, og bringer velsignelse med sig.

Hvis vi ikke er villige til at vente på Gud, kan det bringe megen sorg og ulykke med sig.

Tegnet af Sandra Lorentzen 7 år

Selve teksten

Fortæl om:

Rebekkas og Jakobs snedighed og snyd og mangel på tro (1 Mos 27,1-29).

1. Rebekkas iver efter at få sin yndlingssøn Jakob velsignet i stedet for Esau. For at nå det mål skyr hun ingen midler. Hun lyver og planlægger snedigt og lover at ville tage ansvaret for Jakob (1 Mos 27,13).
2. Jakob er interesseret i velsignelsen og lader sin mor bestemme, selv om det indebærer løgn på løgn. Velsignelse betyder: "at tale godt (vel) om..."
3. Jakob udnytter sin gamle fars bløde punkter:
 - a) Isaks blindhed: Han klæder sig i Esaus festtøj og tager gedekindet på sin hud.
 - b) Isaks tro på Gud: Jakob siger: "Det var, fordi Herren din Gud lod det lykkes for mig" (1 Mos 27,20).

Fortæl om:

Esaus tillid og menneskelighed (1 Mos 27,30-40).

1. Esau møder tillidsfuld og ren af hjertet op for sin far. Han bliver dybt forfærdet over at være blevet bedraget og at gå glip af Guds velsignelse.
2. Esaus gråd og bøn om en lille velsignelse, som han så får.
3. Esaus beslutning om hævn.

Tal om:

- kan man sælge sin førstefødselsret, dvs. være ligeglad med Gud og Hans ord, uden at det får konsekvenser?

Fortæl om:

- Rebekkas snedighed (1 Mos 27,41-45).
- at hun regner Esaus tanker om hævn ud og beder

Til eftertanke

Er vi utro, forbliver han dog tro, thi fornægte sig selv kan han ikke.
(2. Tim 2,13 s.1093)

Jakob om at rejse til hendes bror i Karan, indtil Esaus vrede har lagt sig.

Tal om:

- hvordan synden, Jakobs misundelse på sin storebror, Esau, fører flere og flere synder med sig.
- hvor ulykkelige, de alle blev, fordi ingen ville bøje sig for, hvad Gud havde sagt.

1. Isak. Han var blevet snydt af sin søn, Jakob. Han havde gjort sin anden søn, Esau, meget vred og ulykkelig og konsekvensen blev, at han mistede begge sine sønners kærlighed.
2. Rebekka. Hun havde glemt, Guds ord til hende i 1 Mos 25,23, og handlede efter sin egen vilje og lyst. Konsekvensen af denne handling blev, at hun måtte sende sin yndlingssøn langt væk til et andet land.
3. Esau. Han havde glemt, at han havde solgt sin førstefødselsret, og fik dermed vreden og hævnens galde ind i sit liv.
4. Jakob. Han lod sig overtale til at lyve og snyde sin gamle far, og det betød, at han måtte flygte fra sit hjem og sin familie i stadig angst for, hvad der ville ske, hvis Esau fandt ham.

Ideer til fremlæggelse

Kap. 27 kan fint dramatiseres. Der er brug for fire personer.

Huskeord
Stol på Herren af
hele dit hjerte, og støt
dig ikke til din egen
indsigt.
(Ordsp 3,5 s.565)

Baggrundsstof

Geografi

Isak og Rebekka bor i Be'ersheba. Rebekkas bror, Laban, bor stadig i Karan, der ligger ca. 800 km nord-øst for Be'ersheba; en rejse, eller nærmere flugtrute, som Jakob tilbagelægger for at komme i sikkerhed for Esaus hævn og for at finde sig en kone. På sin rute gør Jakob holdt i Betel (1 Mos 28,10-22), hvor Gud møder ham i drømmen om stigen mellem himmel og jord. Det var også dér, Abraham byggede et alter for Herren, nærmere betegnet "mellem Betel i vest og Aj i øst" (1 Mos 12,8 - der er kun ca.10 km mellem de to steder).

Naboer

For både Abraham og Isak er det vigtigt, at deres sønner ikke gifter sig med piger fra nabofolkene og på den måde indgår alliancer, hvor fremmed gudsdyrkelse indgår. Abraham sendte derfor sin tjener til sin familie i Karan for at finde en kone til Isak (1 Mos 24,1-4). Det er en stor sorg for Isak og Rebekka, at Esau gifter sig med de hittitiske kvinder, Judit og Basemat (1 Mos 26,34-35).

Tegnet af Rachel Phillips 5 år

Inspiration til Legestuen

Indledning

Jakob har snydt sin gamle far. Jakob er blevet uvenner med sin bror, og hans mor har sagt, at han skal skynde sig at rejse væk, inden hans bror slår ham ihjel. Hvordan mon Jakob har det?

1. Jakob går ud af landevejen; han er meget ked af det - og han føler sig meget alene.
2. Han tænker: "Mon der er nogen, der kan lide mig? Kommer jeg nogensinde tilbage til min mor igen?"
3. Da det bliver aften, finder han en sten, som han bruger som hovedpude. Træt lægger han sig til at sove.
4. Jakob drømmer noget meget mærkeligt: Han ser en stige, der når helt op til Himlen og engle der går op og ned ad stigen.
5. Gud står pludselig foran ham og siger, at han elsker ham. Gud vil passe på Jakob og føre ham tilbage til dette land igen.
6. Da Jakob vågner næste morgen er han meget glad, for tænk: Han er ikke alene. Gud vil være med ham.

Ideer til fremlæggelse

Begynd med at lægge dig under en dyne med en pude og en børnebibel. Sådan er det dejligt at falde i søvn! Medbring en stor sten og læg den et passende sted inden du begynder din time. Spil Jakob, der træt og uheldig vandrer rundt - måske med en lille taske som eneste bagage. Læg dig til at sove, og fortæl, hvad du drømmer.

Til de voksne

Jakob møder Gud ved Betel. Han får Guds ubetingede løfte om nærvær, omsorg og kærlighed, men Jakob er ikke klar til at gøre op med sin fortid. Han forsøger at "handle" med Gud. Hvis..., så...
Gud vil føre synderen ad rette veje for sit navns skyld (Sl 23,3).

Især for de små

Tekstens pointe

Tilgivelse og velsignelse er ufortjent.

Indledning

Hvad tror I, man gør, når man lige har snydt sin gamle far og sin tvillingstorebror, og når man er rigtig bange for hævn fra sin bror og skammer sig forfærdeligt over for sin far? Og hvis ens mor siger: Pas på! Din bror er kun ude på én ting: at slå dig ihjel. Hvad gør man så? Jeg ville løbe min vej ligesom Jakob. Han er så bange, at da hans mor siger, at han skal rejse op til hendes bror Laban, der bor rigtig langt væk, kan han ikke se nogen anden udvej end at lytte til hendes råd.

Fortæl om:

- Rebekka, hvordan hun snedigt hjælper Jakob med at flygte. Hun siger til sin mand, Isak: "Hvor vil det være frygteligt, hvis Jakob bliver kæreste med en pige fra nabofolket. Jeg kan ikke holde tanken ud - så vil jeg hellere dø!"
- Esau, der havde taget sig to koner fra nabofolket, som både voldte Isak og Rebekka stor sorg.
- at Rebekka vil opnå to ting:
 - a) bringe Jakob i sikkerhed, og det er det vigtigste for hende.
 - b) skaffe ham en kone fra sin egen familie - hun ved, at netop dét betyder meget for Isak.
- at Isak slet ikke konfronterer Jakob med hans snyd, men blot lader ham rejse. Sikke en far!

Tegnet af Lillian Tornvig 10 år

Tal om:

- om man altid skal gøre, hvad ens mor siger?
- om al løgn og skyld er Rebekkas skyld? Eller har Jakob nogen andel i den?
- hvad du ville have gjort, hvis du havde været Jakob?
- hvordan I tror, at Jakob har det nu?

Fortæl om:

Jakob i Betel:

- at han er alene, bange og træt.
- at han sover med en sten som hovedpude.
- at han drømmer om en stige, der når fra jorden, hvor han ligger, og helt til himlen, og Guds engle går op og ned ad stigen mellem ham og Gud.
- at Gud står foran Jakob og siger: "Jeg er Herren, din far Abrahams Gud og Isaks Gud."

Gud lover:

- a) at give ham den jord, han ligger på.
- b) at han vil gøre ham til et stort folk.
- c) at han vil være med ham og aldrig svigte ham.
- d) at han vil føre ham sikkert hjem igen. Det sidste var nok det vigtigste for Jakob lige i dét øjeblik!

Tal om:

- hvorfor Gud talte til Jakob i en drøm? (man havde ingen Bibel dengang).
- hvad denne drøm mon betød?
- om Jakob havde fortjent det?
- hvad denne drøm lærer os om Gud?

Sammenlign Gud og Isak.

- ingen af dem krævede Jakob til regnskab for det, han havde gjort, men tilgav ham, før han bad om det.

Næste morgen siger Jakob: "Herren er i sandhed på dette sted, og jeg vidste det ikke!" (1 Mos 28,16). Så rejste han den sten op, han havde brugt som hovedpude og hældte olie over den til minde om, hvad Gud havde sagt og vist ham i drømmen. Han kaldte stedet: Betel - Guds hus.

Kerneord: "Herren er i sandhed på dette sted, og jeg vidste det ikke!" (1 Mos 28,16).

"Før de kalder, svarer jeg, endnu mens de taler, hører jeg" (Es 65,24).

Tegnet af Lillian Tornvig 10 år

Især for de store

Tekstens pointe

Gud velsigner uden hensyn til fortjeneste. Gud velsigner den uværdige.

Selve teksten

Fortæl om:

- Rebekkas snedighed - Isaks tilgivelse (1 Mos 27,41-28,5).

a) Rebekka lyver og planlægger snedigt, og lover at ville tage ansvaret for Jakob (1 Mos 27,13).

b) Rebekka regner Esaus tanker om hævn ud og går til Isak, for at han skal sende Jakob til Karan, 800 km væk, med det påskud, at hun ønsker ham gift med én fra familien. I virkeligheden er hun ude på at redde hans liv fra Esaus hævn.

c) Isak sender ham af sted til Laban i Karan for at få en kone og kræver ham ikke til regnskab for hans be- drageri.

Isak bliver på den måde et billede af Gud som den tilgivende og barmhjertige far - som skildret af Jesus i Luk 15.

Tal om:

- kan man bære en andens ansvar?
- kan man overlade ansvaret til en anden og stå uden ansvar for sine handlinger?

Fortæl om:

- hvad ensomhed er?

a) at flygte hjemmefra, fordi man skammer sig for sin far og med god grund frygter for sin brors hævn.

b) at vandre helt alene med en sort samvittighed uden at have sagt undskyld, fordi man ikke turde eller ville bøje sig og sige det.

c) at have 800 km til målet, 800 km, som man må gå helt alene - uden Gud, fordi man ved, man har syndet og svigtet groft.

d) at man skammer sig for Gud og ham kan man ikke bede til, som man har det.

e) at man skammer sig for mennesker. Helt alene - og uden mobiltelefon.

Her møder Gud Jakob i drømmen om stigen mellem jord og himmel. Gud siger i kærlighed: Du er min! (Es 43,1).

Her taler Gud til Jakob og fortæller ham:

- at Han, der er Abrahams og Isaks Gud, også er Jakobs Gud.

- at Jakobs synd, hans snyd og svigt, ikke forhindrer

Tegnet af Amalie Hæg 8 år

Gud i at vise nåde og holde fast i sine løfter om velsignelse.

- at, hvor Jakob er, er Gud også.
- at, Jakob dermed slet ikke er alene, som han troede.

Tal om:

- om I kender til følelsen af ensomhed?
- om I kender til, at Gud ikke er, hvor I er?
- hvad denne drøm viser os om vores følelse af ensomhed?

Gud gentager det løfte til Jakob, som han gav til Abraham og Isak:

- Gud vil velsigne ham og gøre ham til et stort folk.
- der er også et løfte om Messias/Jesus i velsignelsen: "I dig og i dit afkom skal alle jordens slægter velsignes" (1 Mos 28,14).
- Gud lover at bringe ham sikkert hjem igen fra den lange rejse. **Uden nogen krav!**

Tal om:

- Guds kald til Jakob!
- hvorfor det er vigtigt, at adlyde Guds kald (Hebr 3,13).
- hvad vi kan lære om Gud og hans tilgivelse ud fra denne drøm og velsignelse?

Da Jakob vågner, reagerer han på to måder:

a) med frygt: "Hold op, mand, et frygtindgydende sted!" Tænk, at være den hellige Gud så nær, selv om man oplever sig selv som en ussel, ensom snyderkarl. Tænk at blive tiltalt som et værdigt og betydningsfuldt menneske af den almægtige Gud!

b) med betingelser: **Hvis** Gud er med mig og bevarer

Til eftertanke

„Herren er i sandhed på dette sted, og jeg vidste det ikke!“ (1 Mos 28,16 s.32)

mig osv. Og **hvis** jeg vender hjem i god behold - så skal Herren være min Gud.

Tal om:

- har Jakob storhedsvanvid, siden han opstiller sådan nogle krav til Gud?
- hvad mener I om hans betingelser?
- kan man købe sig til Guds hjælp og frelse?
- hvordan bliver man frelst? (se Joh 1,12).

Verdens bedste velsignelse - verdens dårligste trosbekendelse

Jakob har lige fået verdens bedste velsignelse – ikke af sin jordiske far, Isak, men af sin Himmelske far, Gud; dog må man sige, at Jakob kvitterer med verdens dårligste trosbekendelse, for der er ikke megen tillid eller tro på Gud i de krav, som han sætter. Jakob er trods alt kommet Gud lidt nærmere. Han har oplevet noget meget stort; tillid og tro vil Gud hjælpe ham med at få lært gennem de næste år.

Kerneord

"Før de kalder, svarer jeg, endnu mens de taler, hører jeg" (Es 65,24).

Huskeord
Jeg vil ikke svigte dig,
men gøre, hvad jeg
har lovet dig.
(1 Mos 28,15 s.32)

Baggrundsstof

Geografi

Karan: Den by, hvor Abrahams brødre - og dermed hans slægt - boede. Det var her Rebekka, Jakobs mor, blev hentet fra (1 Mos 24). Hun var barnebarn til en af Abrahams brødre.

Arvelighed (kap. 30,32-31,14). Man vidste på den tid ikke noget videnskabeligt om arvelighedslære, men Jakob arbejder ivrigt på, at dyrene skal formere sig til sin fordel. Det gør han ved at sætte pinde, som han har snittet, så de er brogede eller stribede, op foran dyrene, når de parrer sig. På den måde mener han, at han kan styre dyrenes arvelighed gennem dyrenes syn, og at han kan styre, hvilken slags afkom dyrene får. På den anden side udvælger han sig de kraftige dyr (30,41) til sin arvelighedsstyring med pindene, så han må alligevel regne med en form for biologisk arvelighed. Laban sagde også, at der var familielighedstræk mellem ham selv og Jakob (1 Mos 29,14). Dette viser også, at der må have været en forestilling om biologisk arvelighed.

Spørgsmålet er, om vi skal opfatte Jakob:

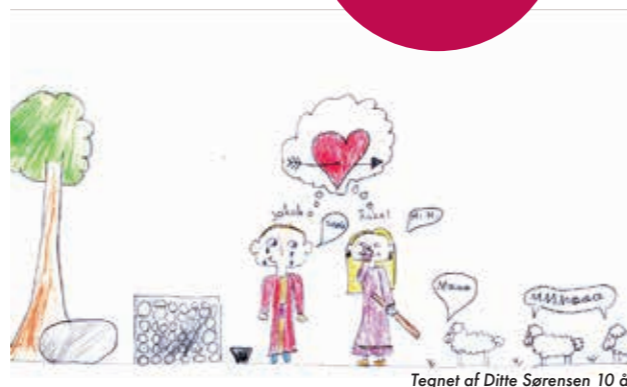
- som en flittig landmand, der gør alt, hvad han kan for at kultivere dyreholdet, eller
- som en nævenyttig landmand, der går ud over sin kompetence i forsøg på at skaffe sig rigdom - og skade sin arbejdsgiver.

Der synes ikke at være kritik i teksten af metoden med pindene; man kendte jo ikke til arvelighedslære. Men indirekte er der en kritik af Jakobs manglende tro på Guds løfte om velsignelse. Gud har jo velsignet ham totalt i Betel (1 Mos 28,13-15 og 31,11-13), alligevel knokler han selv afsindigt for succes, som om velsignelsen - og den deraf følgende rigdom - afhænger helt af ham selv.

Personer

Jakob: Isak og Rebekkas søn

Laban: Rebekkas bror (1 Mos 24,29). Han er altså morbror til Jakob.

Tegnet af Ditte Sørensen 10 år

Lea: Labans ældste datter. Hun havde matte øjne (1 Mos 29,17).

Rakel: Labans yngste datter. Hun var smuk og dejlig i Jakobs øjne (1 Mos 29,17).

De 11 af Jakobs 12 sønner og en datter, Dina (1 Mos 29,31-30,25).

Tid

Jakob er hos Laban i 20 år (1 Mos 31,38).

Denne ledervejledning sætter fokus på forskellige sider i dagens tekst. Man kan derfor få inspiration til flere aldersgrupper ved at læse hele denne ledervejledning.

Inspiration til Legestuen

Indfaldsvinkler til teksten

- kender I jeres mormor og morfar?
- hvordan ser de ud?
- hvad laver de?
- er der nogen af jer, der har en morbror?

Indledning

Kan I huske, vi hørte om Jakob, at han var en rigtig snyder? Han snød sin bror Esau og sin gamle far Isak. Og så måtte han flygte langt væk hjemmefra, fordi hans bror var så forfærdelig vred på ham, at han ville slå Jakob ihjel. Han gik og gik i mange dage, og endelig når han frem til det land, hvor hans morfar bor, Paddan-Aram. Jakob har gået helt alene, og han har været meget

spændt på at møde sin familie, for han har aldrig mødt nogen af dem før. De boede så langt væk, 800 km - det er langt - især når man ingen bil har. Hvordan skal han finde dem, når han ikke kender dem?

- Nu vil Jakob prøve at finde sin morbror, der hedder Laban. Han ved at hans morbror er landmand. Han holder får. Så Jakob går hen til et sted med masser af får. Fårene ligger og venter på, at de skal vandes. At de skal have vand fra brønden. Der er også nogle mennesker, der passer på fårene dér; de hedder hyrder. De bruger en lang stav eller stok til at skubbe lidt til fårene og fange dem, hvis de vil løbe væk, for man havde ikke marker med hegn om.
- Jakob spørger en af hyrderne: "Kender du Laban? Han er min morbror." Og tænk, han svarer: "Ja!". Og så siger hyrden også: "Se dér! Dé kommer faktisk Labans datter Rakel!"
- Rakel er Jakobs kusine, og han bliver meget glad over at møde sin kusine Rakel, som han aldrig har set.
- Rakel bliver så overrasket over at møde sin fætter, at hun straks løber hjem for at fortælle det til sin far, Laban.
- Jakob bliver straks inviteret med hjem, og Laban sørger for, at der bliver lavet lækker mad.
- Laban vil gerne høre, hvordan det går hans søster, Rebekka.
- Så må Jakob fortælle hele historien om, hvordan han har snydt sin bror og sin gamle far. Det er ikke så rart at fortælle det, for Jakob skammer sig. Alligevel er det godt at få det sagt, for han har gået og skammet sig over det på hele den lange gåtur hjemmefra.
- Tror I, Laban skælder Jakob ud, fordi han har opført sig så dårligt? Få evt. børnene til at komme med forskellige svarmuligheder.
- Nej. Laban siger: "Jeg kan godt høre, vi er i familie! Vi ligner hinanden!" Og det, han mente, var: "Jeg er nok en endnu større snyder end dig!" Og det vil snart vise sig at passe.

Til de voksne

Gud leder Jakob ad rette vej - over Betel til Paddan-Aram - til trods for, at han aldrig havde været der før, og han lader Jakob finde sin familie. Gud leder - også

Tegnet af Anne Lund Sørensen 7 år

når vi ikke selv ved det, og Guds veje er altid de rette. "Herren er min hyrde, jeg lider ingen nød..." (Sl 23,1) og "Han leder mig ad rette stier for sit navns skyld" (Sl 23,3).

Især for de små

Tekstens pointe

"Hvad et menneske sår, skal det også høste" (Gal 6,7). Jakob, der havde snydt andre, bliver selv snydt, men Gud leder selv en bedrager som Jakob.

Indfaldsvinkler til teksten

- et familiebesøg med onkler, tanter, fætre og kusiner.
- et besøg hos nogle, man aldrig har været hos før (tal om, at man nemt kan føle sig nervøs, genert og utryg).

Selve teksten

Jakob er på besøg hos sin morbror Laban, der bor i Karan i landet Paddan-Aram. Han har aldrig før mødt sin familie, men hans far, Isak, havde sendt ham hertil for at finde en kone - en af Labans døtre.

Jakob har nu boet en måneds tid som gæst hos Laban, og han hjælper til med lidt af hvert. Vi ved, at han er god til at passe husdyr, lave mad og holde orden. Laban siger: "Det er ikke rimeligt, at du sådan går og arbejder gratis for mig, bare fordi vi er i familie. Hvad vil du have i løn?"

Fortæl om:

- Jakob, der ikke var i tvivl: "Jeg vil tjene for dig i syv år for din datter Rakel."
- at Rakel var den første fra familien, han mødte ved brønden.
- Rakels udseende, hendes øjne.

- Rakels storesøster, Lea, og om hendes udseende.
- at det var skik, at den ældste skulle giftes før den yngste.
- Laban, der siger ja til Jakobs tilbud, selv om han hellere vil have Lea gift først.
- Jakob, der arbejder syv år med glæde for at kunne blive gift med Rakel.

Tal om:

- glæden ved et arbejde:
- a) fordi man kan lide det.
- b) fordi man kan glæde andre med det.
- c) fordi man kan opnå noget ved det fx penge eller ting, man ønsker sig.

Om kærlighed og snyd, så det driver (29,14-30).

Fortæl om:

- brylluppet. Her er det nødvendigt at oplyse om brudens tilsløring - ellers giver forvekslingen ingen mening. Lad evt. være med at afsløre, at det er Lea, han bliver gift med, så børnene kan få overraskelsen - og skuffelsen - sammen med Jakob om morgenen, da det er blevet lyst.
- Jakobs anklage mod Laban: "Hvad har du gjort mod mig? Det var jo for Rakel, jeg tjente hos dig! Hvorfor har du narret mig?" (1 Mos 29,25).
- Labans plan. Han ville have Lea afsat før Rakel, men snød sig til det. Han gik ikke åbent til værks. Jakob har mødt en snyder, der matcher ham selv!
- hvordan Laban løser problemet (1 Mos 29,27).
- at Jakob sagde ja. Han kunne ikke andet, for det var jo Rakel, han elskede.

Efter en uge blev der holdt bryllup igen, og Jakob fik sin elskede Rakel - og Rakel sin elskede Jakob.

Tal om:

- hvorfor mon snydere og drillepinde bliver kaldt labaner?!
- Ballade i familien. Gud hjælper den oversete og svigtede (1 Mos 29,30-30,24).**

Tal om:

- hvordan I tror, Lea har det.

Fortæl om:

- storfamilien, hvor Lea får trælkvinden Zilpa, og Rakel får trælkvinden Bilha med som medhjælpere i familien.
- arbejdsfællesskabet i en storfamilie.
- Leas stadige sorg over at være tilsidesat og om Gud, som ser det og lader hende få børnene Ruben, Simeon, Levi og Juda - mens Rakel ingen børn kan få.
- at deres navne fortæller om Leas sorg og håb om at få Jakobs kærlighed i samme grad som sin søster.
- Rakels misundelse på Lea, fordi hun ingen børn kan få.

Tegnet af Bente Jensen 10 år

Tal om:

- misundelse, som er ødelæggende både for forholdet til andre og til sig selv.
- hvordan I tror, familielivet har været for Jakob, hans to hustruer, to trælkvinder og alle deres børn.

Endelig - efter mange år - bliver Rakel gravid, og hun føder en søn, som hun giver navnet Josef.

I Bibelen står det dejligt: "Gud glemte ikke Rakel; han bønørte hende og åbnede hendes moderliv, så hun blev gravid ..." (1 Mos 30,22).

Især for de store

Tekstens pointe

Gud vil selv velsigne, men Jakob vil hjælpe til. Gud svigter ikke sit løfte til Jakob.

Selve teksten

- Fortæl om:
- Jakob hos Laban.
 - Labans snyderi.
 - Jakobs ægteskab med Lea og Rakel.

Tal om:

- arbejdsglæde.
- hvad forelskelse og kærlighed kan gøre ved et menneske. Det handler ikke kun om kys og kram, men også om glæde, udholdenhed og tjenester. Lad børnene give eksempler.
- hvordan misundelse kan være ødelæggende for et menneske.

Voksende rigdom (1 Mos 30,25-43).

- Fortæl om:
- at Jakob vil rejse hjem til sin familie i Be'ersheba.

- at Laban er klar over, at Gud har velsignet ham og skaffet ham rigdom for Jakobs skyld. Han er derfor ikke så begejstret for at lade ham rejse. Tænk, hvis Jakob rejser med Guds velsignelse!
- Labans løn til Jakob.
- de spættede og brogede får og lam.
- de sribede afkom.
- hvordan de begge prøver at snyde hinanden.
- Laban, fordi han ved, at disse dyr er sjældne.
- Jakob, fordi han udnytter sit kendskab til dyrenes liv.

Tal om:

- Jakobs rigdom. Se i afsnittet Baggrundsstof om arvelighed og manglende tro.
- Jakob i forhold til Jesu ord i Den gyldne Regel: "Alt, hvad I vil, at mennesker skal gøre mod jer, det skal I også gøre mod dem" (Matt 7,12).
- hvad nu, hvis Jakob ikke var så smart og strategisk - ville Jakob så ingen løn ville få med sig overhovedet?

Flugt og fredsftale (1 Mos 31).

Fortæl om:

- Labans og hans sønners vrede på Jakob.
- Guds ord til Jakob: "Vend tilbage til dit land og til din slægt; jeg vil være med dig" (1 Mos 31,3).
- Jakobs tale til Rakel og Lea:
- a) om Guds velsignelse.
- b) om, at Gud vil have, at de skal rejse til Jakobs slægt i Kana'an.
- at Rakel og Lea er enige. De vil rejse med Jakob, og de tager afstand fra deres far Labans snyd og dårlige behandling.
- at Rakel stjæler sin fars husguder, nogle religiøse figurer, og tager dem med.
- at Jakob flygter endnu engang - denne gang fra Laban.

Tal om:

- have sygen, der kan ødelægge alt (Ef 5,5).

Tegnet af Ellen Pilgaard Jensen 12 år

Til eftertanke

Hvad et menneske sår, skal det også høste.
(Gal 6,7 s.1066)

Fortæl om:

- at Laban vil straffe Jakob, men Gud advarer i en drøm Laban mod at genere Jakob.
- at Laban indhenter dem og spørger efter sine husguder.

Jakob kender intet til det med husguderne. Det er Rakels hemmelighed. Han siger derfor: "Den, du finder dine guder hos, skal miste livet" (1 Mos 31,32).

Fortæl om:

- Rakels løgn (v. 34-35).

Tal om:

- hvad I mener om den historie med husguderne? (afguder, tyveri, uærlighed, løgn).
- hvorfor hun mon har taget dem? (evt. for at få en ekstra sikkerhed).
- trygheden ved at være Guds barn (jf. Matt 6, 25-34).
- ligheden mellem Rakel og hendes far, Laban, og hendes fætter, Jakob.

Fortæl om:

- aftalen mellem Laban og Jakob ved Mispa (v.49-53):
- a) at holde fred med hinanden og ikke krydse denne grænse i fjendtlig hensigt.
- b) at de ikke vil kæmpe mod hinanden, hvis de bliver uenige om noget, men lade Gud være dommer imellem dem.
- c) at Jakob lover at behandle sine to koner godt.

Tal om:

- hvad man skal gøre, hvis man bliver meget uenig med en nær ven eller nogen i sin familie?
- kan vi lære noget af Jakob og Laban?

Huskeord
For sine nådegaver
og sit kald fortryder
Gud ikke.
(Rom 11,29 s.1032)

Baggrundsstof

Geografi

Laban indhentede Jakob i Gileads bjergland (se kort 1: Palæstina - bag i Bibelen), som ligger øst for Jordanfloden, midt på kortet. Her finder Jakobs møde med Esau også sted. Floden, som Jakob og hans folk krydser (32,23), er Jabbok, en sideflod til Jordanfloden (stadig midt på kortet). Esau bor mod syd i Se'ir i Edoms land (nederst på kortet mod øst) og er altså herfra draget mod nord for at møde Jakob. Tre andre stednavne fra teksten finder vi på kortet: Mahanajim, som betyder to lejre (32,3), Penuel (v31-32) og Sukkot, hvor Jakob efter mødet med Esau bygger hus og hytter (33,17). Alle tre steder ligger nær floden Jabbok.

Tegnet af Karna Roager 9 år

Inspiration til Legestuen

Indledning

Jakob havde snydt Esau for førstefødselsretten, han havde snydt sig til den store velsignelse, og han har aldrig sagt undskyld. Jakob var flygtet, fordi han var bange for Esaus hævn.

Nu vender han efter mange år tilbage fra sit ophold hos sin morbror Laban med sin store familie og sin megen rigdom og vil nu komme til at møde Esau. Jakob er stadig meget bange for Esaus hævn.

Selve teksten

1. Jakob prøvede at gøre Esau glad ved at sende store gaver til ham. Plejer I at blive glade for gaver? Det lod ikke til, at Esau blev særlig glad for de gaver, han fik.
2. Derfor var Jakob lidt bange for at skulle møde Esau ansigt til ansigt. Han havde hele sin familie med - trælkvinderne med deres børn, Lea med hendes børn og til sidst Rakel med hendes børn omkring sig. Jakob passede godt på dem allesammen, så der ikke skete noget med dem, han holdt allermost af.
3. Jakob kastede sig ned for Esaus fødder syv gange for at vise, at han var ked af det, han havde gjort. Han håbede, at Esau ikke var vred på ham længere. Men han vidste ikke, hvordan det ville gå.
4. Da Esau så Jakob og hele hans familie, løb han, alt hvad han kunne, lige ind i Jakobs favn, og han kyssede ham. Han havde for længst tilgivet Jakob. Nu var de gode venner igen.

5. De var allesammen så glade for at se hinanden igen, og de græd af glæde.
6. Og Esau tog imod alle Jakobs gaver med tak.
7. Jesus fortalte også engang en historie om at tilgive - Den barmhjertige Far - som vi finder i Luk 15. Ligesom Esau tilgav Jakob, vil Gud tilgive os, og vise os nåde (sammenlign 1 Mos 33,4 og Luk 15,20). Tænk - vi er i familie med Gud! Han er vores far!

Tegnet af Mads Roager 6 år

Idéer til fremlæggelse

Tal om gaver - små gaver og store gaver. Beskriv Jakobs gave: alle de mange forskellige dyr. Lav gaver, pak ind og forær til hinanden og pak ud. Bliv glade! Sig tak!

Til de voksne

Esau ligner Gud/er et billede på Gud, der viser nåde mod synderen helt af sig selv, fordi "Gud og jeg er i familie." **Jeg må komme til Gud, som jeg er** - uden at gøre mig fortjent gennem gaver og uden at forsøge at formilde Gud først, for han er allerede formildet gennem Jesus. Jakob tror for lidt om Esaus godhed og om betydningen af familieforholdet.

Især for de små

Dramafortælling. Fortæl om mødet med Esau set fra Jakobs synsvinkel (man kan også vælge at se det fra en træls eller fra Rakels side).

Fortæl om:

- dine bekymringer for at møde Esau.
- at du forestiller dig, at han er blevet mere og mere vred og hævnøst, som årene er gået. Du kan godt forstå, han er ude efter at hævne sig på dig, for du ved, du har fortjent det.
- at du stadig skammer dig over, hvor groft du snød ham.
- at du tænker på, hvor længe det nu er siden - ca. 20 år!
- at du er bekymret for dine koner og børn. Tænk, hvis han slår dem ihjel!
- at du beslutter dig for at gøre to ting: Vise din rigdom frem for at skræmme ham og opføre dig dybt underdanigt for at formilde ham og ikke provokere ham.
- at du bliver meget bange, da du hører, at Esau kommer imod dig med 400 mand.
- din plan med at dele alt i to lejre, så Esau kun får det halve, hvis han angriber.

- at du beder og bønfaller Gud om hjælp og erkender, at Gud har været god mod dig hele tiden, mens du hele tiden har tænkt mest på dig selv og har snydt andre gang på gang.

- at du tænker på, hvad du vil give Esau som gave for at formilde ham, mens du går rundt i lejren og ser på dyrene. Du vælger dyr ud som gave og forklarer dine folk, hvordan de skal henvende sig til Esau (32,19) og overdrage ham gaverne.

Det bliver aften:

- du bliver mere og mere nervøs, for snart skal du møde Esau og hans 400 mand.

- du sender alt og alle over Jabbokflodens vadested. - du er nu alene tilbage og sidder og er bange og fortvivlet over dig selv og din situation. Du beder til Gud og siger: "Jeg kan ikke klare det her selv, Gud. Vær min Gud. Jeg vil være din."

Denne slåskamp kan ikke vises for mennesker, ikke engang for børn! Så sig, at **børnene nu skal holde sig for øjnene**, for det er mørkt og midt om natten:

- du synes, du hører nogen komme.
- nu ved du, hvem der kommer til dig. Det er Gud. Du vil have, at Gud skal velsigne dig. Du vil kæmpe med ham, til han gør det! Du vil være hans. Gud skal være din.
- pludselig mærker du et hårdt slag på hofteskålen, og du råber: AV!
- du jamrer højt.

De følgende replikker, som Gud siger, får du en medarbejder til at sige (v.27-30). Du siger selv Jakobs replikker.

Fortsæt nu og bed børnene åbne øjnene:

- åh, nej, nu er det morgen! Du skal møde Esau! Der kommer han!
- du kaster dig til jorden, nærmest som en muslim syv gange. (Du må udvælge én til at være Esau, der skal komme og omfavne dig og være totalt lykkelig over at se dig!)
- meget underdanigt forklarer du, hvorfor du har sendt alle gaverne til Esau: "Jeg har sendt det alt sammen, fordi jeg ville finde nåde for dine øjne, herre!"
- Du skal få Esau til at sige: Behold det, bror! Jeg har rigeligt!

- du siger så: "Hvis jeg har fundet nåde for dine øjne herre, så tag imod gaven som en takkegave!"
Dramaet er slut.

Du kan slutte med at spørge:

- hvad synes I om Esaus behandling af Jakob?
- kunne I tilgive én, som har gjort jer så ked af det, som Jakob havde gjort Esau?
- hvad synes I om Guds behandling af Jakob?
- kender I nogen, der tager imod mennesker, ligesom de er, med alle mulige fejl og giver dem store kram og kys, bare fordi han elsker mennesker? Ja - sådan er Gud; det har Jesus lært os! Jesus gik endda selv i døden for os af kærlighed til os! Sådan er Guds kærlighed.

Især for de store

Tekstens pointe

Snyderen Jakob føler sig stor i egne øjne og fattig i Gud, men han får set sig selv som den, han virkelig er: lille i egne øjne og rig i Gud. Gud tilgiver og velsigner uforskyldt - af bare nåde.

Indledning

Jakob er mægtig rig. Han har både en stor familie, to koner og elleve børn, og masser af trælle og kvæg. Han tror, han kan planlægge sig og snyde sig til succes. Han vil selv styre sit liv. Vi har set det mønster mange gange i hans liv:

- førstefødselsretten tvinger han sig til for en ret linser.
 - den store velsignelse snyder han sig til gennem løgn og bedrag.
 - i Betel, efter drømmen om stigen og Guds velsignelse (kap 28), stiller Jakob betingelser for Gud.
 - sine mange husdyr har han delvis snydt sig til gennem sit avlsarbejde med pinde.
- Det er alt sammen udtryk for, at Jakob vil styre sit liv selv, at han har storhedsvanvid og en meget lille tro på Gud.

Selve teksten

Fortæl om:
- Jakobs tanker om mødet med Esau.

Tegnet af Karna Roager 9 år

- hans beregnende fremgangsmåde med at dele sit jordiske gods i to dele.
- at Jakob nu prøver at vise sin rigdom og give overdrevent store gaver til Esau for at gøre indtryk på ham. Han praler.
- Jakobs første bøn til Gud (1 Mos 32,10-13).

Tal om:

- bøn - både som en naturlig samtale mellem et menneske og Gud og som en sidste udvej i en meget vanskelig situation. Gud hører altid bøn.
- bønnens indhold (v.10-13), som har flere gode kendetegn:
 - a) Guds ord og løfter stod i centrum.
 - b) Jakob erkendte sin egen virkelighed, sin egen situation.
 - c) Jakob tog selve nøden frem - ikke blot pæne formuleringer.

Fortæl om:

- at Jakob sender alle over Jabbok, og bliver selv alene tilbage.
- Gud, der igen møder Jakob.
- kampen, hvor Jakob kæmpede mod og med Gud hele natten.
- at Gud bogstaveligt måtte gøre Jakob svag, før Jakob overgav sig helt til Gud.
- Jakobs møde med Esau næste morgen.

Jakob stifter i tre situationer bekendtskab med sin svaghed. Han når i disse to kapitler til et vendepunkt i sit liv, hvor han erkender, at han ikke selv "har al magt" - det

har Gud.

- Hans rædsel for Esaus hævn får ham til at bede til Gud og **se sin egen svaghed** og Guds godhed og styrke i øjnene (1 Mos 32,11). Han erkender sin afhængighed af Gud.

- Helt alene i lejren om natten møder han Gud - alle andre og al sin ejendom har han hjulpet over floden (1 Mos 32,22-32).

a) Gud viser ham **hans svaghed** gennem et slag på hoften, så han kommer til at halte.

b) Gud fornyer sin velsignelse. Jakobs svaghed viser sig her i ægte styrke: Han **vil** høre sammen med Gud (v.26-27). Ægte styrke er i sin svaghed **ville** høre sammen med Gud (2 Kor 12,9).

- Da Esau viser Jakob nåde (1 Mos 33,3-11) helt på tværs af hans egen fortjeneste og forventning, erkender han **sin svaghed** og sin fuldstændige afhængighed af Guds nåde og sin families godhed og tilgivelse.

Tal om:

- menneskets naturlige trang og vilje til selv at ville have alle tråde i sin hånd.

- det vanskelige ved:

a) at bede om tilgivelse.

b) at få tilgivelse.

Ideer til fremlæggelse

Jakob skal møde Esau.

Hvad tænker man, når man er dødsens bange for hævn? Lad mig gøre indtryk på min bror!

- vis, hvordan Jakob forsøger:

a) at smigre sig ind ved at kalde Esau "min herre!" og sig selv "din tjener!" (1 Mos 32,19).

b) at gøre indtryk og prale gennem overdrevent store

Tegnet af Karna Roager 9 år

Til eftertanke

Jeg slipper dig ikke, før du velsigner mig.
(1 Mos 32,27 s.37)

gaver - det kan dels formilde Esau, tænker han, og det kan dels afskrække Esau fra at turde angribe så mægtig og stærk en mand (1 Mos 32,14-22).

- vis, hvordan Jakob tænker strategisk: han deler sine folk i to lejre. For hvis Esau angriber den ene, kan Jakob måske være heldig at redde den anden (v.7-9).

- vis også, hvordan Jakob endelig går til Gud i bøn. Han erkender sin svaghed og afhængighed af Gud (v.10-13).

- vis også, hvordan Gud møder Jakob helt alene midt om natten, og hvordan Gud giver Jakob et varigt tegn på hans krop, så han altid kan huske sin egen svaghed og af hans afhængighed af Gud (v.22-30).

- vis til sidst det fantastiske møde med Esau, hvor Esau viser ham nåde og kærlighed helt uden fortjeneste (kap 33). Se evt. under Inspiration til Legestuen punkt 3-7.

Tal om:

- at svagheder, handicap, sygdom, problemer og angst kan blive en anledning til at møde Gud og leve i tillid til og afhængighed af ham.

- hvad det betyder for os at have en Gud, der altid modtager os, som Esau modtog Jakob.

Huskeord
Som en far er barm-
hjertig mod sine børn, er
Herren barmhjertig mod
dem, der frygter ham.
(Sl 103,13 s.538)

Baggrundsstof

Forfatter

Moses er forfatter til de fem Mosebøger, og han må derfor have været den, der har nedskrevet beretningen om Josef. (Læs gerne indledningen til Mosebøgerne i "Bibelens bøger" af Flemming Kofod-Svendsen s.10-12).

Geografi

Vi befinder os i Kana'an i det nuværende Israel. Josefs far Jakob bor i området omkring Hebron ca. 30 km syd for Jerusalem.

Sikem: Ligger ca. 50 km nord for Jerusalem. Brødrene er vandret 80 km hjemmefra for at finde gode græs-gange til fårene. Dotan: Ligger yderligere 25 km nord for Sikem.

Gilead: Landområde øst for Jordanfloden. Her kommer karavanen fra.

Tid

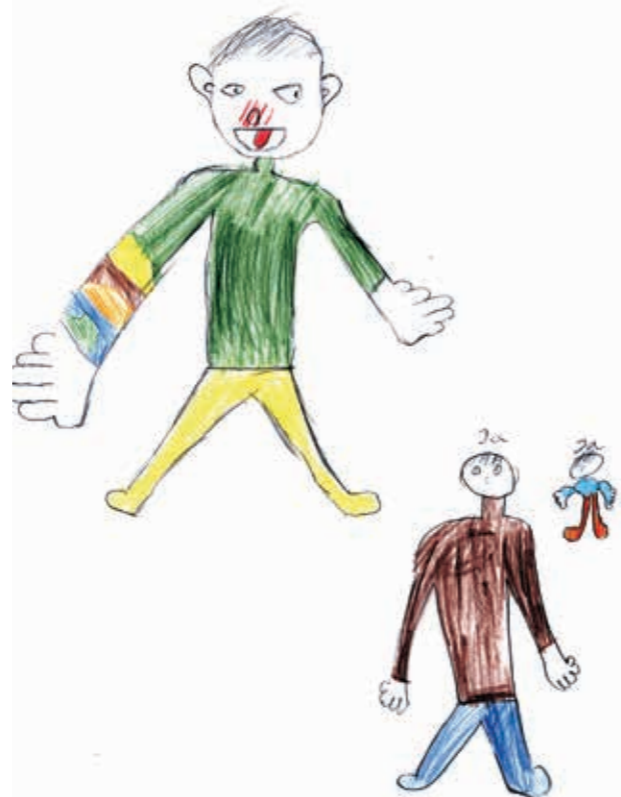
Josef har levet omkring 1900 år f. Kr. Han er 17 år ved tekstens begyndelse.

Personer

Hovedpersonen Josef er søn af Rakel og Jakob. Josef er tipoldebarn af Abraham, som blev udvalgt af Gud til at være stamfar til et nyt folk (1 Mos 12 ff.). Da Josef bliver født, bor han sammen med sine forældre hos sin morfar, Laban, i Karan på den anden side af Eufratfloden. Karan ligger i det nuværende Syrien (1 Mos 30,22-24). Senere, på vej tilbage til Kana'an, dør Josefs mor i barselssengen, da hans lillebror Benjamin bliver født (1 Mos 35,16-20). Josef har derudover 11 halvsøskende: Leas børn er Ruben, Simeon, Levi, Juda, Issakar, Zebulon og Dina (1 Mos 30, 21). Leas trælkvinde Zilpas børn er Gad og Asher. Rakels trælkvinde Bilhas børn er Dan og Naftali (1 Mos 35,23-26). Josef og hans familie lever som nomader.

Ord

Cisterne (v.20): En brønd.

Tegnet af Jesper Bagger 13 år

Ærmekjortel (v.3): Farverig lang klædedragt med ærmer. Det var en klædning for de rige, og den var ikke anvendelig til arbejdsbrug.

Ismaelitisk karavane (v.25): Efterkommere af Ismael, søn af Abraham og Saras trælkvind, Hagar.

Tragakant-gummi, storax-balsam og ladanum-harpiks (v.25): Handelsvarer, som kunne sælges i Egypten.

Tragakant-gummi blev brugt som bindemiddel i fx salve. Storax-balsam (Mastiks-balsam) er olie fra mastiktræet, der var en slags pistacie art. Denne balsam blev brugt til røgelse og ved tilberedelse af salve.

Ladanum-harpiks (Citrus-harpiks) indgik også ved fremstilling af salve (balsam til beskyttelse mod solen).

Midjanitiske handelsmænd (v.28): Midjanitterne var efterkommere af Ketura og Abraham (1 Mos 25,2). Landområdet Midjan ligger øst for Aqaba-bugten i den Arabiske ørken.

20 sekel sølv (v.28): se Bibelens ordforklaring under "mønt og vægt".

"at flænge sine klæder" (v.29 og 34): tegn på sorg.

Inspiration til Legestuen

Indledning

I dag skal vi høre om Josef. Josef var en stor dreng på 17 år. Hans far hed Jakob og hans mor hed Rakel. Far Jakob havde mange får, som hans drenge hjalp ham med at passe.

- Josef var lillebror og havde 10 storebrødre. Han havde kun én lillebror, og han hed Benjamin.
- Josefs far Jakob holdt meget af Josef og forkælede ham mere end de andre brødre. Han gav ham noget rigtig fint tøj, som var meget flottere end det, hans brødre havde fået. Derfor blev Josefs brødre meget sure på Josef.
- En nat, da Josef lå og sov, drømte han en mærkelig drøm. Han var sammen med sine brødre ude på marken for at høste korn. De bandt kornet sammen til neg.
- Josef bandt også et neg og lagde det ned på jorden, men pludselig rejste det sig op, og alle de andre neg, som Josefs brødre havde bundet, stillede sig i en rundkreds omkring Josefs neg, og de bøjede sig dybt ned til jorden for Josefs neg.
- Da Josef fortalte sine brødre, hvad han havde drømt, blev de sure på ham.
- En dag da Josefs brødre havde taget alle fårene med ud på en mark langt væk hjemmefra, blev Josef sendt afsted for at se til sine brødre. Da de så ham komme, blev de enige om, at de ville fange ham og sælge ham til nogle købmænd, der boede i et helt andet land.
- Sådan gik det til, at Josef kom til et helt andet land. Hans far, Jakob, fik at vide, at et vildt dyr havde ædt Josef - og han blev meget ked af det.

Til de voksne

"Vær ikke bekymrede for noget, men bring i alle forhold jeres ønsker frem for Gud i bøn og påkaldelse med tak. Og Guds fred som overgår al forstand, vil bevare jeres hjertes og tanker i Kristus Jesus" (Fil 4,6-7).

Tegnet af Morten Kirsch 13 år

Dyrk ikke misundelsen (synden) og lad den ikke vokse sig stor i dit liv. Brødrene hjalp ikke hinanden med at slippe hadet til Josef - tværtimod. De kalder ham "den drømmemester", da han efter mange ugers adskillelse dukker op hos dem i Dotan. Det er bedre at sige sådanne ting til Jesus. Også de vanskelige og onde tanker og følelser har Han omsorg for.

Ideer til fremlæggelse

Når der fortælles for denne aldersgruppe, er det altid en god ide med synlige hjælpemidler. Brug derfor gerne duploklodser, flonellograf, tegninger eller hånddukker mens der fortælles. Eller brug dig selv, spil fx en af personerne - og fortæl beretningen set med hans øjne.

Især for de små

Tekstens pointe

Om forholdet mellem søskende.
Om forholdet mellem forældre og børn.
Om misundelse, der vokser og bliver til had og senere til tanken om mord!

Disposition

Beskrivelse af Josef.
Josefs drømme og brødrenes jalousi.
Josef sendes ud for at se til sine brødre.
Brødrene river kjortelen af ham og putter ham i en brønd, senere sælger de ham.
Brødrene lyver overfor deres far.

Selve teksten

For denne målgruppe er det vigtigt at få et enkelt og forståeligt billede af, hvem Josef er. Godt nok lever han på en helt anden tid - men gør ham nutidig og almindelig.

Brug også gerne tid på at fortælle om Josefs to drømme.

En af pointerne i denne tekst er forholdet søskende imellem. Tag dette emne op fx ved at fortælle beretningen ud fra en anden synsvinkel end fortællerens.

Generelt for alle brødrene har det været svært at finde sig i den forskel, deres far gjorde på dem.

Fortæl om:

- faderen, der elskede Josef mest og gav ham en fin kjortel (v.3).

- brødrene, der kom til at hade Josef, (v.4)

a) så de ikke kunne tale venligt til ham (v.4)

b) så de blev skinsyge på ham (v.11)

c) så de lagde planer om at dræbe Josef - "den drømmemester" (v.18+19).

- at brødrene hadede Josef endnu mere på baggrund af drømmene (v.5+8), så:

a) at de til sidst solgte ham til nogle købmænd (v.27)

b) at de løj overfor deres far (v.32) og forsøgte at "trøste" ham (v.35), selvom det må have været svært, når de samtidig havde dårlig samvittighed.

Beretningen kan også fortælles ud fra Josefs bror, Dans, synsvinkel. Dan var barn af Zilpa, Rakels trælkinde. Giv dig tid til at sætte dig ind i Dans forhold til Josef.

Fortæl om:

- at Dan er storebror, men "kun" søn af en trælkinde.
- at Josefs mor er død, og at Dan derfor må "dele" sin mor med Josef.

- at Dan må arbejde som fårehyrde - mens Josef tilsyneladende ikke laver helt så meget.

- at Josef sladrer til sin far om alt det, han hører om sine brødre - og derfor bliver han den vildt irriterende lillebror.

- at Josef får fint tøj af sin far - hvad får Dan?

- at Dan tilsidst går med på de andres idé om at slå ham ihjel.

- osv.

Eller fortæl ud fra Rubens synsvinkel.

Ruben er søn af Lea, som Jakob blev snydt til at gifte sig med først.

Fortæl om:

- at Ruben er den ældste, den førstefødte - og dermed burde være den, faderen lagde mest mærke til.

- at Ruben alligevel er den, der forsøger at redde Josef, da brødrene vil slå ham ihjel (v.21).

- at han viser sorg, da han ikke kan finde Josef i cisternen.

- at han føler sig ansvarlig for sin lillebror (v.29).

Josefs far Jakob var bestemt ikke uden skyld i sin egen og Josefs ulykke. Han gjorde det selv svært for Josefs brødre at holde af Josef.

Tal om:

- at det var Jakob, der gjorde brødrene misundelige, da han med sin gave og væremåde tydeligt gav udtryk for, at det var Josef, han bedst kunne lide.

- at det 9. og 10. bud alligevel gælder: "Du må ikke begære din næstes..." (2 Mos 20,17).

- huskeordet fra Hebr 12,15.

- faren ved misundelse - kom gerne med konkrete hverdagsseksempler.

- hvad vi i stedet kan gøre med misundelsen - brug verset (Til eftertanke) fra Fil 4,6.

Husk, at også for misundelsen er der tilgivelse hos Gud.

Ideer til fremlæggelse

Denne tekst kan også spilles af børnene som et lille skuespil. Lad evt. nogle af børnene være korn-neg, stjerner, sol og måne eller får, hvis de ikke har mod til at sige så meget. Andre kan spille Josef, brødrene, far Jakob eller handelsmænd.

Især for de store

Tekstens pointe

Om forholdet mellem søskende.

Om forholdet mellem forældre og børn.

Om misundelse der vokser og bliver til had og senere til tanken om mord!

Disposition

Beskrivelse af Josef.

Josefs drømme og brødrenes jalousi.

Josef sendes ud for at se til sine brødre.

Brødrene river kjortelen af ham og putter ham i en brønd, senere sælger de ham.

Brødrene lyver overfor deres far.

Selve teksten

Teksten her har rigtig mange indfaldsvinkler. Nedenunder følger en opremsning af de ting, som teksten indeholder. Vælg det ud som passer til børnene i din børne-/juniorklub.

Fortæl om:

Josef som person

- at han er en dreng på 17 år.

- at han er lillebror til 10 ældre brødre.

- at han kun har én lillebror, Benjamin.

- at hans mor Rakel døde, da hans lillebror blev født.

- at hans far, Jakob, holder meget af ham.

- at hans far forkæler ham frem for de andre brødre.

- at Josef drømmer.

- at Josef fortæller løs om sine drømme uden at tænke på, hvordan brødrene og hans far oplever det.

Fortæl om:

Josefs drømme

- om de 10 neg på marken som bøjer sig for hans ene neg (v.7).

- at brødrene bliver sure.

- om solen, månen og stjernerne som også bøjer sig for ham (v.9).

- at selv hans far synes, det er for meget, men at han alligevel ikke kan glemme drømmen!

Fortæl om:

Josefs forhold til brødrene

- at hans brødre ikke kan lide Josef, fordi hans far forkæler ham.

a) ved at forære ham en fin klædedragt (v.3).

b) ved ikke at sende ham ud og passe får som de andre brødre (v.12).

Fortæl om:

Brødrenes hævn over Josef (v.23-28)

- at de river hans fine tøj af ham.

- at de vil slå ham ihjel.

- at Ruben griber ind - og senere vil befri ham og sende ham hjem.

- at de anbringer ham i en brønd.

- at de tilsidst sælger ham til nogle købmænd, som rejser langt væk med ham.

Fortæl om:

Brødrenes forklaring til deres far

Til eftertanke

Bring i alle forhold jeres ønsker frem for Gud i bøn og påkaldelse med tak. (jf. Fil 4,6 s.1077)

- at de slagter en ged og smører blodet på Josefs kjortel.
- at de sender en anden med løggen om, at de har fundet den - om ikke det er Josefs? (v.32).

- at de lader deres far selv drage konklusionen af en blodpletet kjortel (v.33).

Tal om :

- hvad misundelsen gjorde ved brødrene.

- hvad misundelse gør ved os. Lad også børnene komme med eksempler på misundelse, som de kender til fra deres egne liv. Giv også gerne børnene eksempler fra dit eget liv.

- bibelversene:

a) "Se til, at ingen bitter, skadelig rod får lov at sætte skud, så mange forgiftes af den" (Hebr 12,15).

b) "Bring i alle forhold jeres ønsker frem for Gud i bøn og påkaldelse med tak" (Fil 4,6b).

c) "Men søg først Gud rige og hans retfærdighed, så skal **alt det andet** gives jer i tilgift" (Matt 6,33).

Tal om:

- hvad brødrene kunne have gjort med alle deres misundelige tanker.

- vigtigheden af, at vi ikke selv "dyrker" misundelsen.

Tal om:

- at der i hele beretningen om Josef er flere steder, hvor Josef og Jesus kan sammenlignes:

- Josef, som bliver solgt af sine brødre, ligesom Jesus mange år senere blev solgt af disciplen Judas Iskariot.

- Josef havde mange halvsøskende. Jesus havde også halvsøskende. Rigtig mange børn i dag kender også til det, og alle de problemer, det kan medføre.

Huskeord
Se til, at ingen bitter, skadelig rod får lov at sætte skud, så mange forgiftes af den. (jf Hebr 12,15 s.1108)

Tegnet af Nina Friis Svane

Baggrundsstof

Forfatter

Moses er forfatter til de fem Mosebøger og han må derfor have været den, der har nedskrevet beretningen om Josef. (Læs gerne indledningen til Mosebøgerne i "Bibelens bøger" af Flemming Kofod-Svendsen s.10-12).

Geografi

Vi befinder os i Egypten. Faraos palads har ligget et sted i Nil-deltaet.

Tid

Foregår omkring 1890 år f.Kr.

Personer

Josef: hebræer fra Kana'an. Han er kommet til Egypten som fange og sælges til Potifar, hvor han er i tjeneste hos Potifar i ca. 10 år. Da Josef senere bliver kastet i fængsel, er han omkring 28 år.

Farao: navnet på den, der var konge og hersker i Egypten. Det var altså ikke et navn men en oldægyptisk kongetitel (jf. Bibellæx s.97).

Potifar: hofmand hos Farao - chef for livvagten.

Potifars hustru: gift med Potifar.

Arrestforvareren: den øverste fængselsbetjent.

Mundskænken: hofmand hos Farao - det var ham, der smagte vinen til, inden Farao fik den at drikke; dette forhindrede dermed også, at nogen kunde forgifte Farao - så døde mundskænken nemlig først.

Bageren: hofmand hos Farao - bagte Faraos brød.

Ord

Ismaelitter (kap. 39,1): efterkommere af Ismael, søn af Abraham og Saras trælkinde, Hagar.

At fatte velvilje, at finde yndest (kap. 39,4 og 21): synes godt om, andre synes godt om én.

At ligge hos - have omgang med (kap. 39,8 og 10): gå i seng med - have samleje med.

Kjortel (kap. 39,12): et stykke tøj.

Tegnet af Vivitha Sivakumur 8 år

Inspiration til Legestuen

Indledning

Kan I huske Josef, som vi hørte om sidste gang. Det var ham, der blev solgt af sine brødre, og som kom til et helt andet land, hvor han blev solgt som slave. I dag skal vi høre mere om, hvad der skete med Josef.

1. Da Josef kom til Egypten, var der en mand, som købte ham. Potifar arbejdede for kongen, og var en meget rig mand. Josef skulle arbejde i Potifars hus.
2. Gud var med Josef, så han var glad for at bo og arbejde i Potifars hus. Men en dag skete der noget, som ikke var så godt.
3. Josef var en smuk ung mand. En dag sagde Potifars kone, at hun gerne ville være kæreste med Josef. Det ville Josef ikke. Derfor sagde han nej til Potifars kone.
4. Potifars kone blev meget vred på Josef og sørgede for, at han blev sendt i fængsel, selvom han ikke havde gjort noget forkert!
5. I fængslet mødte Josef to mænd, som havde arbejdet for kongen. En nat drømte de begge to en mærkelig drøm. Da det blev morgen,

fortalte de, hvad de havde drømt, og Gud fortalte Josef, hvad drømmene skulle betyde: den ene skulle dø, men den anden måtte få lov til at vende tilbage til kongen.

7. Det kom til at gå nøjagtigt, som Josef havde sagt - men manden glemte alt om Josef.
8. Josef sad i fængslet i to år - det var, som om alle havde glemt Josef - men Gud havde ikke glemt ham!

Til de voksne

Herren var med Josef i alt - under mange forskellige livssituationer - både som højtskattet tjener i Potifars hus, men også som fange i fængslet, hvor han blev ydmyget i menneskers øjne.

Er Herren også med os - med mig - med den enkelte? Kom med eksempler på situationer, hvor du har "mærket", "set" og "ved det - set i bakspejlet", at Gud var med dig.

Især for de små

Disposition

Gud er med Josef.

Josef afviser synden.

Kastes uskyldig og uretfærdigt i fængsel.

Mundskænkens og bagerens drømme.

Josef får af Gud viden om, hvad mundskænkens og bagerens drømme betyder.

Josef beder om at blive husket - men glemmes.

Tekstens pointe

Gud havde omsorg for Josef. På samme måde har Gud omsorg for os - den enkelte - i alle de forskellige livssituationer.

Josef var tæt knyttet til Gud - levede sit liv sammen med ham - og han gav Gud æren.

Indfaldsvinkler til teksten

Tal evt. med børnene om:

- om der er nogen af dem, der kender nogle flygtninge, som er kommet til vores land, hvor alt er nyt og anderledes i forhold til det, de kender. Mon det er nemt at føle sig hjemme et helt andet sted?

- om de har prøvet at blive lokket til at gøre noget, de vidste var forkert. Hvordan havde de det bagefter?

- det at blive straffet for noget, man ikke har gjort! Måske har nogle af børnene prøvet det enten derhjemme eller i skolen.

Tegnet af Pierre Louis Barbé 5 år

Det kan være en god ide at skifte synsvinkel. Børnene - og vi andre - er vant til at læse og høre beretningen om Josef ud fra fortællerens synsvinkel. Selv om man skifter synsvinkel, er det vigtigt at være tro overfor teksten - samtidig med at det er ok at forsøge at sætte sig ind i, hvordan de forskellige personer har tænkt og følt.

Indledning

Josef er kommet til Egypten - og bliver solgt som slave til en af kong Faraos mænd - Potifar.

Lad Potifars kone fortælle om sig selv (lev dig ind i rollen og gør Potifars kone "levende"):

Selve teksten

Jeg er Potifars kone. Min mand - Potifar arbejder for kongen (Farao), som chef for livvagten. Jeg er rig og smuk, har mange tjenestefolk og er vant til at bestemme og at få min vilje.

Her fornylig skete der noget dejligt. Potifar købte en ny, ung slave, som er helt anderledes end alle de andre slaver, vi har her i huset. Han er kommet fra et helt andet land. Spændende! Gad vide hvorfor han er havnet her som slave? - mon han har familie derhjemme? - hvordan mon der ser ud, der hvor han kommer fra? Jeg bliver helt nysgerrig efter at vide mere. Det eneste, jeg ved, er, at han hedder Josef.

Men jeg synes nu, at Potifar gør lidt for meget ud af Josef. Det er underligt, men det er ligemeget, hvad denne slave beskæftiger sig med, så lykkes det for ham. Potifar synes han er så dygtig og ærlig, at han har ladet ham bestemme over hele huset og over alle hans ting.

Ved I hvad - jeg synes, at Josef bliver smukkere og smukkere for hver dag der går - og nu er det ikke kun Potifar, der er glad for ham - det er jeg også. Faktisk tror jeg, at jeg er blevet forelsket i ham - mon ikke også Josef synes, at jeg er smuk og dejlig? Jeg tror, jeg vil interessere mig lidt mere for ham Josef.

Jeg er så vred og gal - ved I hvorfor? Jeg har været så god mod Josef - hjulpet ham og givet ham det bedste

arbejde, han kunne få her i vores hus. Så i dag, da jeg foreslog Josef, at vi skulle være kæresten - sagde han nej! Tænk, han sagde, at det ville være forkert både overfor Potifar og overfor Gud - men jeg ved ikke, hvem Gud er - så jeg greb fat i hans skjorte, men Josef flygtede og jeg stod tilbage med en skjorte, der var gået i stykker. Jeg gav mig til at råbe rigtig højt, og jeg lod som om Josef havde været ond mod mig. Da Potifar så og hørte, hvad der var sket, blev han også vred på Josef. Han satte ham i fængsel med det samme.

Slut evt. denne del af tekstgennemgangen af med at tale med børnene om, at Potifars kone tænkte en syndig tanke, der blev til både en syndig handling og syndige ord - løgn. Alt dette fik konsekvenser for Josef, som ellers kun ville det rigtige - men Gud var med ham - også i det svære, der nu kom.

Fortsæt evt. med at fortælle kap. 40 ud fra **mundskænkens synsvinkel**:

- præsentation af mundskænken - arbejder tæt på Farao
- betroet arbejde.
- kommer i unåde hos Farao.
- bliver sammen med bageren sendt i fængsel.
- møder her en anden fange - en hebræer, Josef - som tager sig godt af ham.
- hver dag sørger han godt for ham.
- en nat drømmer han en mærkelig drøm - se v. 9-11.
- men ingen kan tyde den - bliver meget bekymret.
- Josef kommer - ser straks hans bekymring - vil gerne tyde den for ham **med Guds hjælp!**
- Josef fortæller betydningen.
- fyldes med glæde - hører næsten ikke efter, da Josef beder ham om at blive husket, når han igen er tilbage hos Farao.
- to dage senere sker det.
- Farao har fødselsdag - og i den anledning bliver han benådet og genindsat i sit arbejde.
- glemmer alt om Josef og fængselsopholdet - "har bare været som en ond drøm."

Tegnet af Alexander Barbé 6 år

Disse to forskellige mennesker møder Josef og de møder Gud gennem Josef.

Gud er med Josef, da Faraos kone frister til synd. Og Gud er med Josef, da det er vigtigt for ham, at kunne tyde de to hoffolks drømme - det, som senere bliver årsagen til, at mundskænken endelig kommer i tanke om Josef. At stole på Gud betyder ikke automatisk gode og lette dage, hvor vi aldrig er kedede af det, men det betyder, at vi aldrig er alene - at Gud tager os ved hånden og leder os igennem det svære (jf. Sl 23).

Bemærk sætningen: "Herren var med ham..." Snak med børnene om denne sandhed ud fra huskeordet fra Sl 139,5.

Især for de store

Tekstens pointe

Gud havde omsorg for Josef. På samme måde har Gud omsorg for os - den enkelte - i alle de forskellige livssituationer.

Josef var tæt knyttet til Gud - levede sit liv sammen med ham - og han gav Gud æren.

Indledning

Josef er kommet til Egypten, og er blevet installeret hos Potifar, chef for kong Faraos livvagt. Langt væk hjemmefra og i et land med en helt anden kultur og tro. Alligevel går sætningen: "Herren var med Josef" (kap. 39 v.2, 3, 21, 23), som en rød tråd gennem hele beretningen. Gud lod alt, hvad Josef gjorde, lykkes (v.3), viste ham godhed og lod ham finde yndest i andres øjne (v.21).

Selve teksten

Fortæl om:

- Josefs helt nye liv og hans arbejde i Potifars hus.
- Potifars kone, der forelskede sig i den smukke, unge Josef (v.7).
- at hun gjorde tilnærmelser, og bad ham om at gå i seng med sig.
- Josefs totale afvisning med henvisning til, at det ville være forkert overfor Potifar (v.8-9), og at det ville være at synde imod Gud (v.9).
- at Josef holdt stand selvom Potifars kone pressede på "dag efter dag" (v.10).
- at Josef til sidst måtte flygte for at slippe for hende (v.13).

Tal om:

- det, at blive fristet til synd - find eksempler der er vedkommende for børnene.

Tegnet Helene Roager 7 år

- at for Potifars kone vender forelskelsen - fra stor interesse i Josef - til had og hævnøst over ham, da hun ikke kan få ham til at gøre det, hun vil.
- at en syndig tanke bliver til syndige handlinger (begær + løgn) - kender vi til det i en måske lidt mindre målestok?
- at synd får konsekvenser i vores egne - og måske også i andres liv. Her er det igen godt og vigtigt at være konkret.

Det er vigtigt at understrege, at Gud er med Josef under alle forhold.

- som slave, der bliver solgt til Potifar.
- som tjener i Potifars hus.
- da Josef bliver fristet til at synde.
- da han bliver udsat for uretfærdig behandling.
- da han bliver sat i fængsel.
- og mens han er i fængslet.

Tal om:

- hvad Josef mon tænkte, da alt dette skete.
- om han mon følte sig "glemt af Gud".
- hvad vi tænker, når vi møder noget svært og uoverskueligt.
- om der er en mening med alt det, der sker i vores liv.

Fortæl om:

- mundskænkens (v.9-11) og bagerens (v.16-17) drømme. De var ens og alligevel forskellige. De tre vinranker og de tre brødkurve betød begge om tre dage - men så ophørte ligheden også. For den ene blev det til **liv** - for den anden blev det til **død**.
- at det gik "sådan som Josef havde tydet det for dem" (v.22). Bemærk, at da Josef havde tydet drømmene, gav han Gud æren (v.8). Josef kunne med lethed have sagt: "Nu skal jeg fortælle jer, hvad det betyder." Vi fristes også tit til selv at tage æren! Men Josef modstod fristelsen.
- at Josef bad mundskænken om at blive husket (v.14-15). Han påpegede sin uskyld. Men mundskænken glemte alt. Ude af øje - ude af sind. Da han var tilbage

Til eftertanke

For det er Gud, der er dommer, den ene ydmyger han, den anden ophøjer han. (Sl 75,8 s.522)

hos Farao, glemte han alt om Josef og hans godhed mod ham i fængslet.

- at **Gud** ikke glemte Josef! Gud var med ham gennem det hele.

Tal om:

- at det nogle gange kan være svært "at få øje på" Gud plan, vilje eller vej i svære tider.
- at vi ikke altid kan "mærke" Guds nærvær, men at vi må tro og vide, at Han er der, fordi han har lovet det!
- hvad det vil sige at være "indesluttet bagfra og forfra af Gud" (jf huskeordet fra Sl 139,5).

Tal om:

- at der gennem hele beretningen om Josef er flere punkter, hvor Josef og Jesus kan sammenlignes:
 - a) Josef blev sendt afsted til sine brødre af sin far - Jesus blev sendt til jorden af Gud.
 - b) Josef blev solgt af sine brødre for tyve sekel sølv - Judas forrådte Jesus for tredive sølvpenge.
 - c) Josef blev fristet til synd uden at falde - Jesus blev fristet til ikke at gøre det, som var Guds vilje.
 - d) Josef blev uskyldigt dømt og kom i fængsel uden at have gjort noget forkert. Jesus blev dømt til døden uden nogensinde at have syndet - hverken i tanke, ord eller handling.
 - e) Josef sad i fængsel sammen med to andre fanger - den ene blev dømt til døden - den anden blev benådet. Jesus hang på korset ved siden af to forbrydere - den ene håned Jesus - den anden bad om at blive husket af ham.

Huskeord
Bagfra og forfra
indeslutter du mig, og
du lægger din hånd
på mig.
(Sl 139,5 s.558)

Baggrundsstof

Forfatter

Moses er forfatter til de fem Mosebøger og han må derfor have været den, der har nedskrevet beretningen om Josef (læs gerne indledningen til Mosebøgerne i "Bibelens bøger" af Flemming Kofod-Svendsen s.10-12).

Geografi

Kap. 41: Vi befinder os i Egypten på Faraos palads et sted i Nil-deltaet.

Kap 42: Begynder og slutter i Kana'an. Indeholder Josefs brødrers første rejse til Egypten.

On (1 Mos 41,50): et andet navn for byen Heliopolis i Egypten. Her var Josefs svigerfar præst.

Tid

Foregår omkring 1880 år f. Kr.

Afsnittet dækker et forløb over ca. otte til ni år. Josef er 30 år, da han hentes fra fængselet til Faraos palads. Derefter kommer de syv gode år med godt vejr og god høst. Brødrene kommer til Egypten for at købe korn i begyndelsen af de syv dårlige år med tørke og ingen høst.

Personer

Farao: en betegnelse for den regerende konge i Egypten.

Egyptens mirakelmagere og vismænd: har været en slags politiske rådgivere.

Hofmundskænken: det var ham, som havde siddet i fængsel sammen med Josef, og hvis drøm Josef havde tydet.

Josef: søn af Rakel og Jakob, hebræer fra Kana'an, hans egyptiske navn er Safenat-Panea.

Asenat: Josefs hustru, datter af præsten Potifera i On.

Manasse: søn af Asenat og Josef. Betydningen af hans navn se kap. 41 v.51.

Efraim: søn af Asenat og Josef. Betydningen af hans navn se kap. 41 v.52.

Jakob: Josefs far - benævnes også som Israel.

Israels sønner: Josefs 10 storebrødre, Ruben og Simeon nævnes ved navn + Benjamin (lillebror).

Tegnet af Elisabeth Rønne-Hansen 9 år

Ord

Signetring og guldkæde (kap. 41 v.42): ting Josef får af Farao som tegn på stor magt, Farao vil kun beholde tronen.

Abrek (kap. 41 v.43): et egyptisk hyldestråb.

Inspiration til Legestuen

Indledning

Josef havde siddet i fængsel i lang tid. Han havde ikke gjort noget forkert, men Potifars kone havde løjet om Josef, og Potifar troede på det, hun sagde. Derfor var han blevet så vred på Josef, at han satte ham i fængsel. Det var som om, alle havde glemt ham. Men så en dag skete der noget.

Selve teksten

1. Det var nat. Kong Farao lå i sin seng. Han sov - og han drømte. Han drømte om nogle køer - syv flotte og fine køer. Men pludselig kom der nogle grimme og tynde køer - og de spiste de fine og flotte køer. Så vågnede Farao - puha - det var heldigvis kun en drøm!
2. Kong Farao faldt hurtigt i søvn igen, men nu drømte han en anden drøm. Denne gang

handlede den om nogle kornaks. Da han vågnede om morgenen, var han sikker på, at de to drømme, betød noget helt specielt.

3. Derfor sendte han bud efter alle de dygtige og kloge mænd, han kendte, for at få dem til at hjælpe sig med at finde ud af, hvad drømmene skulle betyde. Men ingen af dem kunne fortælle Farao, hvad drømmene skulle betyde.
4. Pludselig kom en af kong Faraos mænd til at tænke på Josef - og han sagde til Farao: "Da jeg sad i fængsel, drømte jeg også en mærkelig drøm. Da var der en anden mand i fængslet, som fortalte mig, hvad drømmen skulle betyde, og det kom til at gå nøjagtig, som han sagde."
5. Josef blev hentet op på kongeslottet, og Gud hjalp Josef, så han kunne fortælle Farao, hvad drømmene skulle betyde.
6. "Der er ingen, der er så klog som dig, Josef," sagde Farao. Han tog sin ring af, og satte den på Josefs finger, som et tegn på, at Josef nu skulle være den næst-mægtigste i landet.
7. En dag kom Josefs brødre til Egypten. Hjemme i deres eget land, var der ikke mere korn at høste på markerne, så de var meget sultne. De havde hørt, at man kunne købe korn i Egypten, og sådan gik det til, at de bøjede sig ned for Josef og bad om lov til at købe korn, så de ikke skulle sulte.

Brug duploklodser, flonellograf, tegninger eller hånddukker mens du fortæller. Eller brug dig selv, spil fx en af personerne - og fortæl beretningen set med hans øjne (tag evt legetøjskøer eller kornaks med).

Til de voksne

Vores liv er i Guds hånd. "Herren gør fattig, og han gør

Tegnet af Johannes Rønne-Hansen 13 år

rig, han ydmyger, og han ophøjer" (1 Sam 2,7). Josef havde ingen indflydelse på det, der skete, men han fik lov til at opleve Guds velsignelse midt i alt det svære.

Især for de små

Tekstens pointe

Gud ophøjer!

Josef sætter sine brødre på prøve.

Indfaldsvinkler til teksten

Tal med børnene om:

- at føle sig svigtet eller glemt. Måske har nogle af børnene oplevet noget og har en konkret erfaring. Sommetider kan vi måske også føle, at Gud har glemt os eller at han er "helt væk". Bibelen forsikrer os om, at Gud aldrig svigter eller glemmer os - og det er faktisk det, Gud gerne vil sige til os idag.
- at drømme. Måske har nogle af børnene også prøvet at vågne en nat efter at have drømt en uhyggelig drøm - og kender sikkert til tanken - puha, det var heldigvis kun en drøm. Taler Gud gennem drømme idag? Er der andre beretninger i Bibelen, hvor Gud taler gennem drømme?

Indledning

Josef havde siddet i fængsel i to år, men en nat skete der noget, der fik betydning for Josef. (I det følgende er beretningen fortalt ud fra mundskænkens synsvinkel. Det kan sagtens gøres ud fra andre personer/synsvinkler. Brug evt. tegninger, hånddukker og lignende eller brug dig selv som hovedpersonen - fortælleren).

Selve teksten

Her til morgen så Farao helt forkert ud i hovedet - han havde drømt. Han ville ikke engang have sin daglige morgendrik, som han ellers altid er så glad for. Først skulle alle vismænd og mirakelmagere tilkaldes, for han ville vide, hvad drømmene betød.

Da de alle hen på eftermiddagen var ankommet, slap-pede Farao endelig lidt af - og jeg fik lov til at servere noget for ham. Farao fortalte, hvad han havde drømt - det var nogle mærkelige drømme, om syv fede og syv magre køer. De magre køer åd de fede, uden at de blev tykkere af det! Den anden drøm var næsten magen til - den handlede bare om kornaks i stedet for køer. Farao var sikker på, at drømmene betød noget helt bestemt, men der var ingen af de kloge mænd, der kunne tyde drømmene.

Pludselig kom jeg i tanke om Josef, der havde tydet den drøm, jeg drømte nede i fængslet. Jeg skyndte mig hen til kong Farao og han sendte straks bud efter Josef.

"Jeg har hørt, at du kan tyde drømme, hvis man kan fortælle, hvad man har drømt," sagde Farao og Josef svarede: "Det er ikke mig, der kan. Gud kan tyde dine drømme og give dig et svar." Så fortalte Farao, hvad han havde drømt, og tænk - Josef var slet ikke i tvivl om, hvad de skulle betyde. Først vil der komme syv gode år, hvor der er masser af korn på markerne - men så kommer syv dårlige år, og der vil blive hungersnød i hele Egypten. Og tænk jer, Josef havde også en plan for, hvordan Farao kunne hjælpe sit land og sit folk.

Farao var meget imponeret over Josef og besluttede, at Josef skulle lede arbejdet med at samle korn ind i de gode år, så der vil være korn nok også i de syv dårlige år. Tænk engang - i løbet af få timer havde tingene ændret sig således, at Josef, fra at være en fange i et fængsel, var blevet til Egyptens næststørste mand!

Før vartede Josef mig op - nu varter jeg ham op! Jeg har lært Josef at kende som en god, retfærdig og klog mand. Farao kunne ikke have valgt nogen bedre end ham (lad det komme tydeligt frem, at det er Gud, der ophøjer - jf. Huskeordet).

I det næste afsnit (kap. 42) kan det fx være Josefs storebror, Dan, der fortæller:

De seneste år har vi haft den ene gode høst efter den anden. Gud har virkelig velsignet os.

Men sidste år var det ikke godt. Det var alt for tørt, og vi fik ikke ret meget til overs, og i år er det endnu mere tørt. Kornet er knapt nok kommet op, før det bliver svedet af! Det varer ikke længe, før vi kommer til at sulte. Dyrene er allerede blevet frygtelig magre.

Far har hørt, at der skulle være nogle store kornlagre i Egypten. Hvis der ikke kommer regn i løbet af den næste uge, må mine brødre og jeg rejse derned og forsøge at købe noget korn.

Fortæl videre om, at:

- vi rejser - mødes med den øverstbefalende.
- vi udspørges - anklages for spionage.
- vi forsvarer os ved at fortælle om os selv og familien.
- den øverstbefalende vil se Benjamin, før han tror.
- vi bliver smidt i fængsel i tre dage.
- han siger, at han frygter Gud - vil nøjes med at beholde Simeon.
- vi tror, at det måske kan være straf for det onde, vi har gjort Josef.
- vi får kornsækkene - tung rejse hjem med trist nyt til far Jakob.

Tegnet af Elisabeth Rønne-Hansen 9 år

Afslut med, at:

- på vej hjem opdager Ruben, at hans betaling for kornet ligger øverst i hans sæk.
- hjemme går det ikke bedre.
- pengene ligger også øverst i de andre sække.
- og far Jakob bliver dybt ulykkelig, da han hører, at det er nødvendigt at sende Benjamin med næste gang - også selvom Ruben siger, at Jakob må dræbe begge hans sønner, hvis ikke Benjamin kommer med hjem igen.

Lad det komme tydeligt frem, at Dan har dårlig samvittighed pga. deres handling med Josef for mange år siden.

Især for de store

Tekstens pointe

Gud ophøjer!

Josef sætter sine brødre på prøve.

Disposition

Kong Farao drømmer om fede og magre køer, om tykke og tynde aks.

Josef bliver hentet fra fængslet for at tyde drømme.

Josef tyder - med Guds hjælp - drømmene og kommer med løsningsforslag til situationen.

Farao indsætter Josef som den næstøverste i landet.

Josef bliver gift med Asenat og får to sønner.

Josef koordinerer indsamlingen af korn.

Jakob i Kana'an hører om korn i Egypten. Sender sine ti ældste sønner af sted efter korn.

Josef og brødrenes første møde.

Brødrene kommer hjem igen med krav om, at de næste gang har Benjamin med.

Indledning

Der kom til at gå to år før Josef - der nu er 30 år - igen bliver husket af mundskænken. To år i fængslet var meget lang tid, når man som Josef, var uskyldig. Men Gud havde ikke glemt ham!

Selve teksten

Tal om:

- at vi også kan føle os glemt og forladt af Gud.
- hvad Gud siger i Es 49,15.
- hvad det konkret betyder for os, der tror på Gud?

Fortæl om:

- at Josef giver Gud æren, da han tyder Faraos drømme (v.16). Han lægger ikke skjul på, hvem han henter sin visdom og kundskab fra.
- at den viden, Josef har om Guds nærvær, giver ham frimodighed til at komme med et forslag til, hvordan Farao kan takle situationen (v.33-36).
- Faraos udbrud: "Findes der nogen, der har Guds ånd som han" (v.38). Farao viser respekt for den Gud, som Josef tror på, og indsætter Josef på denne store og svære post.

Tal om:

- at Josef får lov til at være missionær - et vidne om Gud overfor Farao!
- at Josef her er et forbillede på Jesus, som også vidnede om sin Far.
- at Josefs vidnesbyrd får stor betydning for hans fremtid. Farao tror på det, Josef (Gud) siger, og pludselig ser Josefs situation helt anderledes ud.
- hvordan vi kan være et vidnesbyrd om Gud.

Fortæl om:

- at Josef straks går i gang med at organisere det hele (v.46).
- at Josef får en Egyptisk kone, Asenat, med hvem han får to sønner, Manasse og Efraim.
- at betydningen af drengenes navne (v.51-52) fortæller om gode og lykkelige år for Josef.

Tal om:

- det forunderlige, at Gud har tænkt tanker og lagt planer også for vore liv.
- at vi ikke altid forstår Gud og hans tanker og planer, men at vi må tage løftet fra Jer 29,11 til os i forvisning om, at det også gælder os.

Fortæl om:

- brødrenes første rejse til Egypten efter korn (kap. 42).
- de 20-22 år, der er gået, men at brødrene stadig har dårlig samvittighed over det, der skete med Josef (se v.21-22).
- at Josef genkender dem, men at de ikke genkender ham (se v.8). Bemærk, at her går Josefs drøm i opfyldelse!
- at Josef sætter brødrene på prøve (v.19). Han anklager dem for spionage. De forsøger at bevise deres uskyld ved at fortælle ham om deres familieforhold - men Josef kræver at se deres yngste bror som bevis på, at de taler

Til eftertanke

Den, der vil skjule sine overtrædelser, går det ikke godt, men den, der beken-der dem og holder op med dem, finder barmhjertig-hed.
(Ordsp 28,13 s.586)

sandt. For at sikre sig at de kommer igen, beholder han Simeon i fængsel.

- at Josef prøver brødrenes ærlighed i pengesager og giver ordre til, at deres betaling for kornet lægges tilbage i kornsækkene. Vil de bare tænke "fed fortjeneste" eller... ?

Tal om:

- at Gud nogle gange sætter os på prøve (jf. Hebr 12,11).
- hvorfor han gør det.

Fortæl om:

- at brødrene ærligt fortæller om turen og deres samtale med Josef, da de kommer hjem igen.
- at de stadig skjuler deres dårlige samvittighed overfor deres far. Om de også har forsøgt at skjule den for Gud, fremgår ikke af teksten.
- at de straks forbinder Josefs anklage om spionage med deres egen dårlige samvittighed, og at det kunne tyde på, at de ikke havde fået gjort op med Gud. Tænk at bære på sådan en byrde i over 20 år!

Tal om:

- at gemme på/skjule synd - gør vi også nogle gange det?
- at Guds ord opfordrer os til noget helt andet (jf. Ordsp 28,13).

Huskeord
Herren gør fattig,
og han gør rig, han
ydmyger, og han
ophøjer.
(1 Sam 2,7 s.248)

Baggrundsstof

Forfatter

Moses er forfatter til de fem Mosebøger og han må derfor have været den, der har nedskrevet beretningen om Josef. (Læs gerne indledningen til Mosebøgerne i "Bibelens bøger" af Flemming Kofod-Svendsen s.10-12).

Geografi

Afsnittet foregår henholdsvis hos Jakob i Kana'an og hos Josef et sted i Nil-deltaet i Egypten. Goshen, den landsdel i Egypten, hvor Josefs familie kommer til at bo (se evt. kap. 47 v.6).

Tid

Foregår omkring år 1875 f. Kr. Afsnittet dækker begyndelsen af det andet år med hungersnød.

Personer

Jakob: Josefs far - også kaldet Israel.

Juda: én af Josefs storebrødre.

"Manden" (kap. 43,5): den måde brødrene på dette tidspunkt omtaler Josef på, da de endnu ikke ved, at han er deres bror.

"Drengen" (kap. 43,8): det er Josefs yngre bror, Benjamin, som Josef har gjort krav på at se næste gang, de kommer til Egypten.

Josef: søn af Rakel og Jakob - nu næstøverste hersker i Egypten efter kong Farao.

Hushovmester: den øverste tjener i Josefs hus.

Simeon: den af Josefs brødre, som havde siddet i fangenskab i Egypten mellem brødrenes første og andet besøg.

Farao: Egyptens konge og hersker.

Ord

Storax-balsam, tragakant-gummi og ladanum-harpiks (kap. 43 v.11): Handelsvarer, som egypterne var meget interesseret i (se evt. forklaring under Josef drømmer og sælges).

Tegnet af David Jespersen 6 år

Inspiration til Legestuen

Indledning

Mon I kan huske, at Josefs brødre kom til Egypten for at købe korn, så de kunne få noget at spise? Nu er de tilbage hos far Jakob, men kornsækkene er næsten tomme - og de bliver nødt til at rejse til Egypten igen.

Selve teksten

1. "Far, hvis vi nu lover dig, at vi passer rigtig godt på Benjamin - må vi så ikke nok tage ham med, så vi kan få lov til at købe mere korn?"
2. "Jo, jo - da, hvis det ikke kan være anderledes, så tag Benjamin med. Men I må hellere tage både gaver og penge med også, så jeg kan være sikker på, at I alle kommer hjem," sagde far Jakob. Han var ikke meget for at sende sine drenge afsted én gang til.
3. Da de kom til Egypten, blev de ført hjem til Josefs hus. De fandt alle de gaver frem, de

havde taget med, og de spiste og drak sammen med Josef.

4. Nu kunne Josef ikke vente længere med at fortælle dem, at han var deres bror, som de havde solgt og sendt til Egypten for lang tid siden. "Jeg er jeres bror, Josef," sagde han. Hans brødre blev først meget bange - for hvad nu hvis Josef stadig var vred på dem?
5. Men Josef sagde: "I skal ikke være bange. Jeg er ikke vred på jer. Det var Gud, der sendte mig til Egypten, for at jeg kunne hjælpe jer og give jer korn, så I ikke skal mangle noget!" Og så gav de hinanden et stort knus - og græd af glæde.
6. "Skynd jer hjem og fortæl far, at jeg lever - og at jeg gerne vil, at I allesammen skal komme ned og bo hos mig og have det rigtig godt."
7. Sådan gik det til, at hele Josefs familie flyttede til Egypten for at bo og være sammen med Josef.

Snak med børnene om hvor dejligt det er at blive gode venner igen, når man har gjort noget galt og hvor vigtigt det er, at vi kan tilgive hinanden.

Brug duploklodser, flonellograf, tegninger eller hånddukker mens du fortæller. Eller brug dig selv, spil fx en af personerne. Tag evt. en kuffert med, og tal om, hvad der skal puttes i den, hvis man skal rejse rigtig langt væk - eller måske flytte til Egypten!

Til de voksne

Josef fik lov til at se, at Gud vendte det onde til noget godt. Et andet sted i NT står der: "Vi ved, at alt virker sammen til gode for dem, der elsker Gud."

Tegnet af Rebekka Ehmsen 4 år

Især for de små

Tekstens pointe

Josef har tilgivet sine brødre.

Indfaldsvinkler til teksten

Tal med børnene om:

- at være venner/venner.
- hvor vigtigt det er, at kunne tilgive hinanden.

Indledning

Josefs brødre er vendt tilbage til Egypten for at købe mere korn. Denne gang har de deres yngste bror, Benjamin med, sådan som Josefs havde befalet, at de skulle.

Selve teksten

Lad fx Josefs hushovmester fortælle denne del af beretningen. Teksten tyder på, at Josefs vidnesbyrd om Gud, har gjort indtryk på denne hushovmester (se kap. 43 v.23).

Jeg er hushovmester hos Josef. Ud fra det Josef har fortalt mig, har det ikke været nemt for hans gamle far Jakob, at give slip på Benjamin. Men jeg kan se, at han står der sammen med sine brødre i flokken af folk, som er kommet for at købe korn.

Jeg løber lige op til Josef og fortæller, at de er kommet. Josef vil have, at jeg tager dem med hjem til hans hus - han vil give dem middag. De ser helt forvirrede ud - de kan nok ikke forstå, hvorfor de skal det.

Da de kom indenfor døren, begyndte de at snakke i munden på hinanden om de penge, som lå i deres sække efter sidste besøg, men jeg beroligede dem og sagde, at jeg havde fået de penge, jeg skulle have - så alt var i orden! Jeg hentede vand til deres fødder - og lidt korn til deres æsler. Da jeg kom tilbage, havde de lagt en masse gaver frem til Josef.

Da Josef kom - kastede brødrene sig ned for ham! Da han så den yngste - Benjamin - kom han til at græde, så han var nødt til at gå udenfor. Da de skulle spise, serverede jeg for dem. Josef gav besked om, hvor de skulle sidde (kap. 43,33) - og de spiste og drak. Det blev et lystigt selskab.

Pludselig ville Josef have, at alle undtagen de fremmede, der var kommet tilrejsende, skulle gå udenfor. Det kunne høres langt væk, at han græd! Hvem var disse fremmede mænd - og hvorfor mon Josef behandlede dem på den måde? Jeg vidste det godt, men jeg havde lovet at holde det hemmeligt. Det var Josefs brødre, som havde solgt ham til Egypten for mange år siden. Han havde tilgivet dem forlængst. Nu gav han sig til kende for dem, og så kunne det ikke gå hurtigt nok med at få dem sendt hjem igen - til deres far.

Meningen er nu, at Josefs brødre skal flytte her til Egypten sammen med deres far. Faraos har udstukket en masse ordrer - så jeg styrter rundt i et forsøg på at få det hele ordnet.

Nu har vi endelig fået sendt dem af sted. "Lad nu være med at skændes undervejs," var det sidste Josef sagde til sine brødre! Jeg tror, han glæder sig rigtig meget til at se sin far - ja, dem allesammen igen!

Det er vigtigt at fremhæve tekstens pointe - at Josef har tilgivet dem. Det er oplagt at bruge denne tekst til også at snakke om Jesu tilgivelse (jf. Huskeordet fra Sl 32,1).

Ideer til fremlæggelse

Teksten kan også få nyt liv, hvis man tidsmæssigt begynder et andet sted. Begynd fx beretningen der, hvor Josefs hushovmester har travlt med at pakke.

Teksten kan også spilles af børnene som et lille skuespil. Én kan være hushovmester, én Josef, nogle de 11 brødre, andre nogle "tavse tjenestefolk" osv. Find selv på flere roller alt efter hvor mange børn, der er i klubben.

Tegnet af Tobias Ehmsen 6 år

Især for de store

Tekstens pointe

Josef har tilgivet sine brødre.

Disposition

Jakob sender sine sønner på en ny rejse til Egypten efter korn.

Josefs gensyn med brødrene - fælles middag, brødrene placeres efter alder.

Josef giver sig til kende for sine brødre.

Han beder dem om at hente gamle far Jakob og hele deres familie ned til Egypten, for endnu venter fem år med hungersnød.

Faraos hører om Josefs brødre - tilskynder resten af Josefs familie til at komme.

Josef overraser brødrene med alt godt til hjemrejsen.

Jakob får besked om, hvad der er sket Josef - beslutter sig for at rejse til Egypten.

Selve teksten

Tilgivelse er et af de helt grundlæggende begreber i den kristne tro. "Vi tror på...syndernes forladelse...", siger vi i trosbekendelsens tredje artikel. Lad gerne dette være den røde tråd i arbejdet med teksten.

Fortæl om:

- at Josef ikke inviterer brødrene, da de ankommer til Egypten - han giver ordre - brødrene skal med hjem til middag (kap. 43,16).

- at brødrene bliver nervøse - samvittigheden plager. - nu gælder det pengene fra sidst de købte korn (kap. 43,18).

- hvordan de snakker ud med hushovmesteren (kap. 43,20-23).

Tal om:

- det at have dårlig samvittighed. Det kan vi have både overfor andre mennesker og overfor Gud (se evt. ApG 24,16 og 1 Pet 3,21).
- hvor vigtigt og godt, det er, at få snakket ud!

Fortæl om:

- at Josefs drøm om negene, der skulle bøje sig for hans neg, endnu engang går i opfyldelse (kap. 43, 26 og 28).

- at det er en voldsom følelsesmæssig oplevelse for Josef at se Benjamin (kap. 43,30-31).

- at Josef placerer brødrene efter alder - hvad mon de har tænkt? (kap. 43,33).

- at de slapper mere af efterhånden, som måltidet skrider frem - ja, at de endog "drak sig berusede sammen" (kap. 43, 34).

- at Josef tilsidst giver sig til kende for sine brødre.

Tal om:

- at det er vigtigt at lægge mærke til, at Josef tilgiver sine brødre **inden** de har bevist, at de er til at stole på og **inden** han ser, hvordan deres sindelag overfor Benjamin er. Nej, Josef har tilgivet dem - kap. 45,5-8 (se også kap. 50,19-21).

- at Josef har fået lov til at se Guds store linier i det, der er sket med ham (kap. 45,5 og 7-8).

- hvad det betyder også for os, at "alt virker sammen til gode for dem, der elsker Gud" (Rom. 8, 28).

Fortæl om:

- hvor svært det er for brødrene at tro Josefs tilgivelse (kap. 45,15) - det vidner henvisningen fra kap. 50,20 også om. Det er nemlig sagt på et væsentligt senere tidspunkt - nemlig efter far Jakobs død.

Tegnet af Isak Jespersen 8 år

Til eftertanke

I udtænkte ondt mod mig,
men Gud vendte det til det gode. (1 Mos 50,20 s.54)

Tal om:

- at vi måske genkender dette hos os selv! Det kan være svært at tilgive, men nogle gange er det også svært at tro på tilgivelsen.

Fortæl om:

- at det ikke kun er Josef, der ønsker sin familie til Egypten - han har Faraos fulde opbakning (kap. 45,17-18).
- hvordan Josef forkæler Benjamin (kap. 45,22b og også kap. 43,34) - men denne gang er der ingen "bad feelings" fra hans brødre.

- hvordan brødrene kommer hjem til far Jakob overlæssede med gaver, vogne, korn osv. Dette er med til at overbevise Jakob om, at Josef virkelig lever (kap. 45,27).

- at Jakob bestemmer sig for at flytte ned til Josef (kap. 45,28).

Tal om:

- at selvom det ikke umiddelbart fremgår af teksten, må Jakob og hans 10 ældste sønner sikkert have fået sig en lang snak om fortidens synder på begge sider (forkælelsen af den ene søn - salget deres bror, alle de mange løgne - se kap. 37), og at de må have fået snakket ud med - og tilgivet - hinanden.

- at der gennem hele beretningen om Josef er flere punkter, hvor Josef og Jesus kan sammenlignes:

a) Josef blev af Gud sendt i forvejen til Egypten for at frelse sit folk fra hungersnød og undergang.

b) Jesus blev af Gud sendt til jorden for at frelse os. (Johs 3,16).

c) Josef **havde tilgivet** sine brødre - Jesus **har tilgivet** os. Han har sonet vores synd ved sin død på korset (jf. Huskeordet fra Sl 32,1).

Huskeord
Lykkelig den, hvis
overtrædelser er tilgivet,
og hvis synd er
blevet skjult.
(Sl 32,1 s.495)

Baggrundsstof

Tid

Det handlingsforløb, som kulminerer med Moses og Israeliternes befrielse fra Egypten, finder sted ca. 1450 år før Kristi fødsel.

Samfundsmæssige forhold

Efter en lang periode som slaver har Israels folk pludselig fået deres frihed. De er sammen med deres landsmænd brudt op fra en tilværelse som slaver og undertrykt minoritet. Ingen af dem kan huske et andet liv. Frihed er noget, de kun har hørt om gennem de fortællinger og sange, som de har haft med i deres kultur. Baggrunden for deres udvandring har været en periode med store tegn og undere, som de sikkert også har været meget påvirket af.

For at forstå folkets reaktion på det, de oplever, er der tre forhold, som er vigtige at tænke over:

1. Israels folk er flygtninge. Deres afrejse skete ikke på baggrund af en rolig og åben fredsforhandling, men på baggrund af mange - sikkert for de fleste - uforståelige hændelser.
2. Udvandringen har ikke været planlagt og organiseret igennem længere tid. Nej, de har haft et minimum af forberedelsestid.
3. Moses og Aron var folkets ledere, men det var et folk, som ikke var organiseret. Mange af de flygtende israelitter havde måske kun hørt et rygte om deres ledere. De kendte dem ikke. Alligevel fulgte de med folkemængden, for de havde hørt om det forjættede land. Men i bund og grund gik de i uvished.

Tegnet af Frederik Bach-Svendsen 11 år

Inspiration til Legestuen

Hæld lidt vand ud på et bord. Vis børnene hvordan du kan flytte vandet ved at puste til den lille vandpyt. Du kan måske endda dele den lille vandpyt i to dele. Hvis det er muligt, kan du lade børnene prøve at puste til vandpytten som en indledning til din fortælling.

Indledning

Guds folk, israelitterne, havde levet som slaver i Egypten gennem mange år. Gud havde sendt Moses til Farao for at få ham til at give israelitterne deres frihed. Farao sagde nej, men Gud svarede ved at sende ti plager, som ramte egypterne - men ikke israelitterne (tal evt. om de ti plager). Til sidst lod Farao israelitterne rejse.

1. Endelig var de på vej mod det land, Gud havde lovet dem. Der var rigtig mange børn og voksne, og de gik, og de gik. Moses gik forrest med sin lange stav i hånden - og foran Moses gik Guds engel og viste dem vej - om dagen som en lang, hvid sky - og om natten lyste skyen, som om der var ild i den.

2. Da israelitterne havde rejst i tre dage, havde de brug for at hvile sig lidt. De slog lejr ved et hav. Pludselig kunne de høre lyde langt borte. Det var Faraos soldater, der var blevet sendt af sted i hestevogne for at fange israelitterne, så de kunne komme tilbage til Egypten og arbejde igen. Nej, hvor blev israelitterne bange. Foran dem lå havet - og bag dem kom kong Farao og alle hans soldater - hvad skulle de dog gøre?
3. De var alle sammen meget bange og råbte til Gud, for nu havde de virkelig brug for hans hjælp! Moses sagde: "I skal ikke være bange! Vent og se, hvordan Gud vil frelse jer i dag."
4. Så gik Moses ned til havet - løftede staven og rakte den ud over vandet - og Gud delte vandet, så der var en vej nede på havets bund, hvor israelitterne kunne gå. Hele folket fulgte efter Moses, og sammen gik de på havets bund. Denne gang gik Moses foran - og Gud bagest - for at Faraos soldater ikke skulle kunne nå dem. Hele natten gik de gennem havet.
5. Da de nåede over til den anden bred, sagde Gud til Moses: "Ræk din hånd ud over havet." Moses rakte hånden ud over havet - og vandet vendte tilbage. Sådan passede Gud på sit folk og reddede dem fra Faraos soldater. Det, som så håbløst og umuligt ud for Moses og israelitterne, var heldigvis ikke umuligt for Gud - for intet er umuligt for Ham!

Til de voksne

"Intet er umuligt for Gud" (Luk 1, 37).

Prøv at se dit eget liv i det perspektiv - hvad er det, du ser?

Tegnet af Frederik Bach-Svendsen 11 år

Især for de små

Tekstens pointe

Israelitterne bad til Gud, og han hørte deres bøn (råb).

Indfaldsvinkler til teksten

Tag et fad med vand og bed en af børnene om at lave et hul i vandet! Erfaringen vil vise, at det ikke kan lade sig gøre, for vandet flyder hele tiden sammen. Det er umuligt for os mennesker!

Har du nogensinde oplevet, at blive så bange at du bare begyndte at råbe? Hvad råbte du?

Indledning

Måske tror I, at det kun er små børn, der kan blive rigtig bange, men det er det ikke. I dag skal vi høre en historie om en masse mennesker - både børn og voksne - som var blevet så bange, at de ikke kunne andet end bare stå at råbe og skrig. De var bange for at blive taget til fange af nogle soldater, som var efter dem.

Selve teksten

Genfortæl beretningen om udgangen fra Egypten. Læg vægt på, at der var rigtig mange mennesker samlet, og at det sikkert har været noget uoverskueligt - lidt ligesom hvis man er på juleindkøb i et storcenter! Det var vigtigt at holde sig i nærheden af dem, man kendte, ellers kunne man blive væk fra hinanden.

Fortæl om:

- hvordan israelitterne var blevet fanget i en blindgyde mellem den fremstormende egyptiske hær og det røde hav. Når de så på soldaterne, kunne de hurtigt konsta-

tere, at dem kunne de ikke klare. Når de så på havet, kunne de nemt se, at heller ikke det kunne de klare. Situationen var umulig for dem.

- at de bad til Gud og han hørte deres bøn.
- hvordan Gud - på én nat - lavede en vej gennem havet. Det, der var umuligt for mennesker, var muligt for Gud.

- at Guds redningsplan var for alle. Selvom det var en alvorlig situation, og selvom de blev stressede af den fremrykkende hær, så sørgede Gud for, at der var tid nok til, at alle kunne komme over havet og blive reddet.

Den redningsaktion, som israelitterne oplevede den dag ved Det røde Hav, var noget de aldrig glemte. Sådan er det at møde Gud - det sætter spor i ens liv.

Ideer til fremlæggelse

For at illustrere den umulige situation som israelitterne var havnet i, kan du genfortælle beretningen, mens du står omringet af alle børnene. På den måde kan I meget let leve jer ind i den faktiske situation. Der er ingen vej ud!

Især for de store

Tekstens pointe

Selvom en situation kan se umulig ud, er det altid godt at bede til Gud, for han kan skabe en vej - finde en løsning - der, hvor vi ikke kan se nogen udvej. Gud hører bøn. Bøn handler ikke kun om at bede om ting. Bøn er også svaret, når mennesker er fyldt med frustrerede tanker, som de ikke kender svaret på. Eller når de synes, at de er havnet i en urimelig situation.

Tegnet af Frederik Bach-Svendsen 11 år

Indledning

Nu troede israelitterne lige, at de var sluppet ud af alle problemerne med slaveriet i Egypten og så sker der det, at de bliver fanget i en håbløs situation. Hvad kunne idéen være med det? Alt så så rigtig ud. Udvandringen fra slaveriet lykkedes. Folket var blevet samlet, og kursen var lagt. Men så oplevede israelitterne det forfærdelige:

a) at de var blevet fanget i en situation, som de ikke kunne komme ud af.
b) at hvis deres forfølgere fangede dem igen, så var det ude med dem. Så udgangspunktet for denne beretning er, at **alt ser umuligt/håbløst ud!**

Selve teksten

Fortæl først lidt om forhistorien bare for at være sikker på, at børnene ved, hvorfor israelitterne er havnet i denne situation.

Fortæl om:

- Guds plan for israelitternes vandring - deres "lejrsted" ved havet. Vis det på et kort, så man tydeligt kan se, at de var blevet ledt ned i en "lomme" - havet foran dem, bjerge til siden og kun åbent der, hvor de kom fra. Gud ville vise israelitterne, hvilken mægtig Gud, han er.
- Guds plan med Farao - at Gud ville gøre ham hård, så han ville sætte efter israelitterne, for at Gud på den måde kunne vise israelitterne sin herlighed på Farao og hele hans hær.
- Faraos plan: at hente israelitterne tilbage til slaverarbejdet, og at han derfor sendte de 600 stridsvogne og alle de andre vogne i Egypten med vognkæmpere af sted.

Tal om:

- israelitternes reaktion, da de hørte lyden af hestevogne

og soldater (v.11-12).

- om der er noget mærkeligt i den måde, de reagerer på?
- om vi ikke ville have gjort det samme?

Overvej i fællesskab, hvad det er, der kan få mennesker til at ønske sig tilbage til slaveriet!

Læg vægt på, at det var desperate mennesker, som ikke kunne se sammenhængen i de ting, de var blevet en del af.

Tal med børnene, om de kender den følelse.

Fortæl om:

- Moses' "svar" på israelitternes frustration (v.13-14).
- Guds instrukser og Moses' lydhørhed!
- Guds "englevagt" der både var foran og bag israelitterne alt efter, hvad de havde brug for!

Tal om:

- hvad det var israelitterne konkret fik lov til at opleve den nat (v.21-29).
- den følelse, israelitterne må have haft om natten.
- har I prøvet at stå i en lignende situation?
- hvordan var det?
- hvad gjorde I?

Understreg det faktum, at på trods af denne meget alvorlige situation, så var Gud til stede hele tiden.

Fortæl om:

- hvordan Gud frelste hele israels folk - alle kom over havet.
- hvordan hele Faraos hær gik til grunde (v.28).

Tal om - og læg vægt på:

- at dette ikke bare er en historie - det er et fantastisk under.

Tegnet af Frederik Bach-Svendsen 11 år

Til eftertanke

Herren gjorde egypterkongen Farao hård, så han satte efter israelitterne.
(2 Mos 14,8 s.67)

- at selvom israelitterne oplevede noget, som ingen senere har oplevet, så er det, som gør historien helt speciel:

a) at Gud var tæt på folket hele tiden.
b) at Gud banede en vej, der hvor der ikke var nogen.
c) at Gud handler på samme måde i dag.
d) at for Gud er ingenting umuligt.

Prøv til sidst at få børnene til at beskrive overfor hinanden, hvad de synes, der er det mest fantastiske ved denne historie.

Ideer til fremlæggelse

For at illustrere den umulige situation kan du stille dig foran en dør. Tal med børnene om hvor umuligt det er at gå igennem en lukket dør. Du kan jo prøve - det kan der sikkert komme en sjov optakt ud af. Men det bliver herefter også meget klart for børnene hvor umuligt israelitterne havde det.

Under historiefortællingen kan du vælge at bruge døren igen. Tag en stok eller kæp og ræk den ud mod døren. Går den op? Nej, der er ikke meget døråbner i en kæp. Det var ikke en magisk kæp som Moses kløvede vandet med. Det var Gud, der stod bag.

Huskeord
Frygt ikke, for jeg har løskøbt dig, jeg kalder dig ved navn, du er min.
(j. Es. 43,1-2 s.643)

Dagens tekst
2 Mos 16 +
17,1-7
s.69

Baggrundsstof

Tid og sted

Det er gået to en halv måned siden Israelitterne gik ud af Egypten (2 Mos 16,1). Israelitterne befinder sig i Sins ørken mellem Elim og Sinaj.

Status på situationen

Indtil nu har israelitterne oplevet, at Gud har ført folket fra oase til oase. De har altså ikke haft så mange bekymringer i forhold til de grundlæggende behov. Men da de slog lejr i Refidim, var der ikke noget vand. Endnu engang oplever folket deres egen magtesløshed. De kunne ikke sørge for sig selv, uanset hvor meget de anstrengte sig - det er vigtigt at vide for bedre at forstå den måde, folket reagerer på. De er ikke specielt uopdragne, oprørske eller frække - det er mennesker, der bliver udfordret på deres grundlæggende behov i livet. Det er mennesker, der, på grund af situationen, er blevet gjort svage.

Moses og Aron var folkets ledere, men reelt var de helt uden magt i denne situation. Uanset hvad de gjorde eller sagde, var de ikke i stand til at ændre på den situation, som israelitterne var havnet i.

Tegnet af Miriam Hansen Viuf 8 år

Inspiration til Legestuen

Indledning

I har sikkert fået at vide af jeres mor og far, at I ikke skal spise brød eller mad, som ligger på jorden. Det skal man ikke, fordi det kan være beskidt, og fordi I sikkert har noget på bordet, som I kan spise af. I dag skal vi høre en historie, som er helt anderledes - for der var engang nogle mennesker, som kun levede af det mad, som lå på jorden.

1. Guds folk, israelitterne, var nu kommet ud i ørkenen. Men ude i ørkenen var der ikke ret meget mad - og da de blev sultne, gik de til Moses og sagde: "Moses, vi er sultne - og her er ikke noget, vi kan spise - hvad skal vi gøre? Vi skulle meget hellere været blevet hjemme i Egypten, der kunne vi da i det mindste få mad hver dag!"
2. Gud hørte, hvad israelitterne var utilfredse med, og Han sagde til Moses: "Jeg skal nok sørge for jer. I aften vil jeg lade nogle fugle falde ned fra himlen, og i morgen vil jeg lade noget brød regne ned fra himlen. Så kan I samle ligeså meget mad, I kan spise, så I ikke skal være sultne mere."
3. Og sådan gik det. Gud sørgede for sit folk, så de både fik kød og brød - nok til hver eneste dag, mens de var ude i ørkenen.
4. Da der var gået et stykke tid, rejste israelitterne videre. Da de havde slået lejr et nyt sted, fandt de ud af, at der ikke var noget vand at drikke. De blev sure på Moses og sagde: "Moses, skaf os noget vand at drikke. Vi dør af tørst herude i ørkenen, hvis ikke vi snart får noget!"

5. Moses råbte til Gud: "Hvad skal jeg gøre, Gud! De er sure på mig og vil have noget at drikke - nu!"
6. Gud sagde til Moses: "Tag din stav i hånden og gå hen til klippen. Slå på klippen - og så vil jeg lade vand strømme ud af den, så de kan få noget at drikke!"
7. Det gjorde Moses - og Gud gjorde det under for øjnene af Israels folk, at vandet strømmede ud af klippen, så de alle kunne få noget at drikke!
8. Sådan sørgede Gud for israelitterne - og sådan sørger Gud også for os. Israelitterne kunne ikke gøre noget for at få mad eller vand, men Gud gav dem alt, hvad de havde brug for. Det gør Gud også i dag.

Fortæl beretningen - eller prøv om du kan leve dig ind i rollen som et barn i en af de familier, der var med i ørkenen. Hvad er din første reaktion, når din far kommer hjem med brød, han har samlet op på jorden? Puha! Det vil jeg ikke spise - der er sand på! Brug fortællingen til at beskrive situationen - der er ikke nogen mulighed for at sig nej tak til brødet, for der er ikke andet. Men det, der var, var også nok til at overleve på.

Til de voksne

Jesus siger: Bed, så skal der gives jer; søg, så skal I finde; bank på, så skal der lukkes op for jer. For enhver, som beder, får; og den, der søger, finder; og den, der banker på, lukkes der op for (Luk 11, 9-10). Overvej hvilket perspektiv disse udsagn fra Jesus kaster over dit liv. Har du prøvet at bede? Har du prøvet at søge? Har du prøvet at banke på? Hvis ikke, så prøv - for Guds løfter står ved magt også i dag!

Tegnet af Peter Grove Sørensen 10 år

Især for de små

Tekstens pointe

Gud er en almægtig Gud, som kender os og ved, hvad vi trænger og behøver hver eneste dag, og som giver os sine gode gaver, også selvom vi slet ikke har fortjent det.

Indfaldsvinkler til teksten

Tal med børnene om, hvordan vi kan komme i situationer, hvor vi bliver sure, vrede og skælder ud på mor og far, fordi vi ikke får det, vi havde håbet på. Hvis der er en af børnene, der kan fortælle om en konkret historie, så er det rigtig godt.

Indledning

Nu skal vi høre en historie om nogle mennesker, som var sultne. Har I prøvet at være det? Det er Israels folk, som lige var sluppet ud af slaveriet i Egypten. Men bedst som de havde fået deres frihed og var glade for det, så skete det, at de ikke havde noget mad. Deres sult fik dem til at længes efter det, som de lige var sluppet for i Egypten.

Selve teksten

Folket var sure. I Egypten havde de haft mad nok og kunne spise sig mætte hver eneste dag. Nu var de sultne, og på grund af deres sult gik folket til Moses og brokkede sig.

Er I klar over, hvad I gør? Moses måtte fortælle de vrede israelitter, at når de klagede på den måde, så var det ikke kun Moses og Aron, de klagede over, det var faktisk Gud. Hvad mon Gud sagde/gjorde med de sure israelitter?

Gud hørte deres klage. Gud gav dem alt det, de havde brug for. Han sendte fugle, som faldt til jorden lige der, hvor israelitterne var, så de kunne få kød. Og Gud lod nogle små hvide brød regne ned fra Himlen, som israelitterne kunne samle op hver dag. Samtidig fik de besked på, at de kun skulle samle det mad, de havde brug for til hver enkelt dag. Dem, der samlede mere end de havde brug for, fik ikke noget ud af det, for brødet blev dårligt og måtte smides ud.

Gud holder hvad han lover. Det oplevede israelitterne hver eneste dag. Maden kom som lovet. De kunne igen spise og blive mætte.

En dag befalede Gud, at de skulle bryde op og gå til et andet sted. Da de havde slået lejr i Refidim, opdagede de, at der ikke var noget vand at drikke der. Da tørsten meldte sig, blev de igen sure. Selvom de lige havde oplevet, hvordan Gud hver eneste dag sørgede godt for dem, var de utålmodige og truede med at stene Moses.

"Gud, hvad skal jeg stille op med dette folk." Moses vidste ikke, hvad han skulle gøre, men han vidste heldigvis, hvor han skulle gå hen med sine problemer! Gud fortalte Moses nøjagtigt, hvad han skulle gøre. Moses adlød Gud, og vandet flød fra klippen. Endnu engang gav Gud israelitterne, hvad de behøvede og havde brug for.

Vi glemmer så let. Historien er et eksempel på, hvordan vi kan opleve store ting og alligevel hurtigt glemme dem. Israelitterne havde brug for at blive mindet om, at Gud var trofast og sørgede for dem. Sådant er det også med os. Derfor har vi brug for at høre ordet om Gud igen og igen.

Ideer til fremlæggelse

Prøv om du kan konstruere/spille en lille episode, som opstår i ethvert supermarked:

Et barn siger til sin mor eller far: "Jeg vil ha' den der." Barnet peger på et spændende stykke frugt, der ligger i grøntafdelingen. Først siger far eller mor: "Nej, det skal du ikke, for vi skal hjem og spise." Men barnet skriger, så det kan høres i hele butikken: "Jeg vil have det!" - og forældrene overgiver sig, og barnet får, hvad det peger på. Når barnet sætter tænderne i frugten og finder ud af, at det slet ikke smager godt, smider barnet frugten væk og brokker sig over, at den smagte grimt.

Kan du ved dette lille optrin få børnene til at få en følelse af, at barnet i historien var meget utaknemmeligt og krævende - så har du en god indgang til det, du skal fortælle dem fra Bibelen.

Tegnet af Kirstine Risager Thode 9 år

Især for de store

Tekstens pointe

Gud har omsorg for sit folk, både når det gælder små og store ting. Guds omsorg fortjener man sig ikke til ved at opføre sig pænt. Nej, Gud overøser os med kærlighed - også selvom vi sommetider ikke viser ham samme kærlighed og hengivenhed.

Indledning

Moses og Aron var kommet på hårdt arbejde som folkets ledere. Folket var rasende over, at de ikke fik noget mad, og de havde ikke selv mulighed for at skaffe sig det nødvendige.

Selve teksten

Du må genfortælle teksten. Børnene skal kende til de to episoder, hvor israelitterne ikke havde det, de havde behov for til dagen og vejen.

Fortæl om:

- israelitternes frustration: at hjemme i Egypten havde de mad, så de kunne blive mætte - og her ude i ørkenen var de ved at dø af sult. Hvad var det for et liv, Moses havde udfriet dem til?
- den ubehagelige situation Moses var i. **Hele** folket var vrede og "gav ondt af sig."

Tal om:

- det forunderlige, at Gud lyttede med og kendte israelitternes situation. Han var klar til at hjælpe lige med det samme!
- hvad Moses gjorde: Han lyttede til Herrens ord og gav det videre til folket.

- at vi også må gå til Gud uanset hvilken situation, vi er havnet i.
- at Gud kender os og alle vores frustrationer og vil hjælpe os og tage sig af os.

Fortæl om:

- hvordan Gud gav dem mad.
- hvor vigtigt det var, at de gjorde nøjagtigt, som Gud havde sagt. Fremhæv situationen med dem, der samlede mere, end de havde brug for.

Tal om:

- hvor ødelæggende begærlighed egentlig er. Måske kender børnene selv situationer, som kan være med til at belyse det forfærdelige i denne situation.
- hvor hurtigt folket glemte det fantastiske under, de havde været vidne til.

Fortæl om:

- at Herren befalede dem at bryde op til et nyt sted.
- at israelitterne i Refidim ikke kunne få noget at drikke. Nu var de tørstige og blev igen vrede (de var faktisk ved at slå Moses ned kap. 17,4). Sidste gang de var i nød, handlede Gud med det samme. Hvordan kunne de glemme så hurtigt? Understreg endnu engang, at det ikke var, fordi folket var et specielt dårligt folk, at de handlede, som de gjorde. De var ligesom os.

Tal om:

- det forunderlige i, at Gud lod vand strømme ud af klippen.
- hvad det betyder, at vi tilhører en almægtig og trofast Gud.
- hvordan tvivlen også kan komme ind i vores liv. Selvom vi igen og igen hører om, hvordan Gud sørger for os - så glemmer vi hurtigt igen.
- at vi også har behov for at høre Guds ord igen og igen.
- vigtigheden af at gå i børneklub, til junior eller komme

Tegnet af Marianne Kjærsgaard 10 år

Til eftertanke

De skulle sætte deres lid til Gud og ikke glemme Guds gerninger, men holde hans befalinger. (Sl. 78,7 s.523)

i kirke mv. Ikke fordi vi skal, men fordi vi har behov for det. Hvis vi ikke gør det, kan vi let blive grebet af tvivl - det er israelitterne et godt eksempel på.

Ideer til fremlæggelse

Begynd med at give hver enkelt barn en gave (pak et stykke slik ind i gavepapir). Inden de åbner for gaven skal du snakke med dem om, hvorfor de tror, de får denne gave? Pointe: I bund og grund er der ingen der har fortjent sig til gaven - men du havde bare **lyst** til at give dem den - fordi du godt kan lide dem.

Nu har du et godt springbræt til at fortælle historien om israelitterne i ørkenen.

Huskeord
Nær ikke rædsel,
og lad dig ikke skræmme,
for Herren din Gud er
med dig overalt, hvor
du går.
(jf. Jos 1,9 s.198)

Baggrundsstof

Tid og sted

Hele historien foregår ved foden af Sinaj bjerg. Moses har været på bjerget i 39 dage.

Særlige forhold

Tidligere i historien om israeliternes udvandring fra Egypten, har hovedproblemerne været af materiel karakter. De har manglet beskyttelse, mad, vand osv. Situationen i dette afsnit er helt anderledes. Ved Moses' fravær opstår tanken blandt folket: Tænk hvis han ikke kommer tilbage. Det er den tanke, der sætter gang i israeliternes behov for at få en Gud.

Det er tankevækkende, at det er de samme mennesker, som oplevede udfrielsen, madunderet med kød og manna og underet, da Gud lod vand springe frem fra klippen i ørkenen.

Tegnet af Emilia Christiansen 6 år

Inspiration til Legestuen

Indledning

Vis børnene et guldsmykke og fortæl dem om, hvordan smykket er blevet lavet: at man kan finde guld i jorden, at det kan varmes op, så det bliver flydende, og at man kan lave forskellige ting af det i små og store former.

Fortæl derefter historien.

1. Gud havde sagt til Moses: "Kom op til mig på bjerget, så vil jeg fortælle dig, hvordan mit folk skal leve med hinanden og med mig." Det ville Moses gerne, og derfor satte han sin bror, Aron til at være leder for israelitterne så længe.
2. Der var meget Gud gerne ville sige til Moses - og derfor tog det lang tid. Israelitterne troede, at Moses var blevet væk - og at han aldrig mere kom tilbage.
3. De blev utålmodige, og gik til Aron og sagde: "Lav os en gud, som kan gå foran os, for vi ved ikke, hvad der er blevet af denne Moses, som førte os op fra Egypten."
4. Så fik de en god idé - vi laver bare vores egen Gud! Og det gjorde de så! De samlede alle de smykker sammen, de kunne, og smeltede guldet.
5. Af det flydende guld lavede de en figur, der lignede en kalv. "Her er din Gud, Israel, som førte dig op fra Egypten," sagde de - og de spiste og drak, festede og var glade.

6. Moses var stadig oppe hos Gud på bjerget. Da Gud så, hvad israelitterne havde gjort, sagde han til Moses: "Skynd dig ned! Dit folk, som du førte op fra Egypten, har gjort noget forfærdeligt!"
7. Moses skyndte sig ned af bjerget med de to stentavler, som Gud havde givet ham oppe på bjerget. Da Moses kom ned til folket og så, hvad de havde gjort, blev han både vred og ked af det - for Moses vidste, at der kun findes én sand og levende Gud.

Pointen for denne målgruppe er, at man kan ikke lave en Gud. Gud er der altid også selvom man ikke kan se ham.

Til de voksne

Jeg er Herren, der er ingen anden, der er ingen anden Gud end mig (Es 45, 5).

Kan du hvile i det - eller gør du som israelitterne: laver din egen Gud?

Lad israeliternes historie være en påmindelse om, at der kun er én sand og levende Gud, som kan hjælpe dig.

Især for de små

Tekstens pointe

Gud kan ikke erstattes.

Indfaldsvinkler til teksten

Har I prøvet at vente på én, som havde lovet at komme? Det kan godt være svært, specielt hvis det trækker ud med at gæsten kommer.

Når man venter og bliver utålmodig, kan man begynde at beskæftige sig med andre ting. Måske lykkedes det os helt at glemme, at vi faktisk venter på en. Det var faktisk det, der skete med israelitterne.

Tegnet af Emilia Christiansen 6 år

Indledning

"Nu leger vi bare, at jeg er..." måske har I prøvet at lege sådan en leg. I har måske været fodboldspiller eller prinsesse eller noget helt andet. Det kan være en meget god leg, men selvom det er sjovt, så er det kun en leg. Man bliver ikke prinsesse, selvom man er god til at lege det.

Dengang israelitterne ventede på, at Moses skulle komme tilbage fra bjerget, begyndte de også at lave noget andet. Det var ikke en leg for dem, men situationen er alligevel den samme. De ville lave en Gud, fordi de godt kunne tænke sig, at de kunne se og røre ved deres Gud. Så derfor lavede de bare en Gud. Men ligesom man ikke bliver det, man leger, så bliver en figur heller ikke en Gud, bare fordi man laver den af guld.

Selve teksten

Genfortæl teksten og læg vægt på følgende: Moses var gået op til Gud på bjerget, og havde været væk i 39 dage (2 Mos 24,18), så israelitterne var ved at blive urolige. Hvor blev han af? - Var der mon sket ham noget? - Kom han overhovedet ned til dem igen?

De synes ikke, de kunne klare sig uden en Gud, der kunne lede dem og vise dem vej, og derfor ville de have en ny Gud - én, de kunne se og røre ved. Derfor samlede de deres smykker sammen og smeltede guldet om. Af guldet lavede de en figur - en guldkalv - som de kaldte for deres nye gud. Da gude-figuren var færdig, dansede israelitterne om Guldkalven.

Moses var stadig oppe hos Gud på bjerget. Men da Gud så, hvad der skete, sagde han til Moses, at han skulle skynde sig ned, for folket havde gjort noget forfærdeligt.

Da Moses kom ned og så det, som skete, blev han meget vred. Han tog Guldkalven og ødelagde den. Han knuste også de stentavler, han havde fået af Gud oppe på bjerget, så vred og ked af det var han.

Fortæl hvad der lå bag Moses' voldsomme reaktion:
a) det var jo ikke, fordi folket ikke måtte lave sig en figur af guld.

b) det var heller ikke, fordi de ikke måtte feste, danse og være glade.

men:

Det var fordi:

a) israelitterne havde troet, at de kunne lave en erstatning for den eneste sande og levende Gud.

b) de havde svigtet Gud, som ellers havde sørget så godt for dem. De havde vendt Gud ryggen.

Prøv og få børnene til at tænke over, hvad sådan en guldkalv egentlig kunne have hjulpet dem med? Ingenting - derfor var det, de var begyndt på, nytteløst. Det er kun Gud, der kan hjælpe.

Ideer til fremlæggelse

Begynd med at samle smykker, spænder og ure ind blandt børnene. Læg bunken af ting op på bordet. Lad det bare ligge der, mens du begynder at fortælle historien. På et tidspunkt kan du bruge det som en illustration af, hvor stort et projekt det var at lave en guldkalv.

Du kan også begynde med at tage en figur, et billede eller ting frem og begynde at tale med den ting. Lad som om du kan høre, at figuren siger noget til dig. På et tidspunkt vil børnene reagere på det - det kan jo ikke lade sig gøre...en figur kan ikke sige noget! Brug denne konklusion til at underbygge din bibelfortælling. Børnene kan få et meget klart syn for, at det, israelitterne havde gang i, ikke nyttede noget.

Tegnet af Lilla Szilas 10 år

Især for de store

Tekstens pointe

Der findes kun én Gud, som kan høre, se og hjælpe.

Indledning

Fortæl handlingen, så alle har mulighed for at deltage i dialogen.

Begynd med at fokusere på Aron. Han havde været Moses' hjælper gennem hele udvandringshistorien. Han havde stået i første række til de forskellige undere og tegn, som folket indtil nu havde oplevet. Aron vidste, hvad det handlede om.

Nu var Moses gået op på bjerget for at tale med Gud, og Aron skulle være lederen i lejren så længe.

Selve teksten

Fortæl om:

- at Moses havde været på bjerget i rigtig lang tid. Israelitterne var blevet utålmodige og usikre - Hvorfor kom Moses ikke ned igen? - Var der sket ham noget? - og hvad med Gud? - Kunne de regne med ham, når Moses ikke var der til at være deres mellemmand?
- at de nok følte, at de måtte tage sagen i egen hånd og gøre noget.
- Arons initiativ til indsamlingen af smykker.

Tal om:

- hvad I tror, det var, der fik Aron til at stå i spidsen for folkets afgudsdyrkelse.
- hvordan I synes, Aron klarede opgaven som israeliternes leder, mens Moses var væk.
- at Aron, som leder, både svigtede i forhold til det kald,

han havde fået af Gud og i forhold til at hjælpe folket.
- hvad Aron kunne/skulle have gjort?

Folket ønskede sig en Gud, de kunne se!

Tal om:

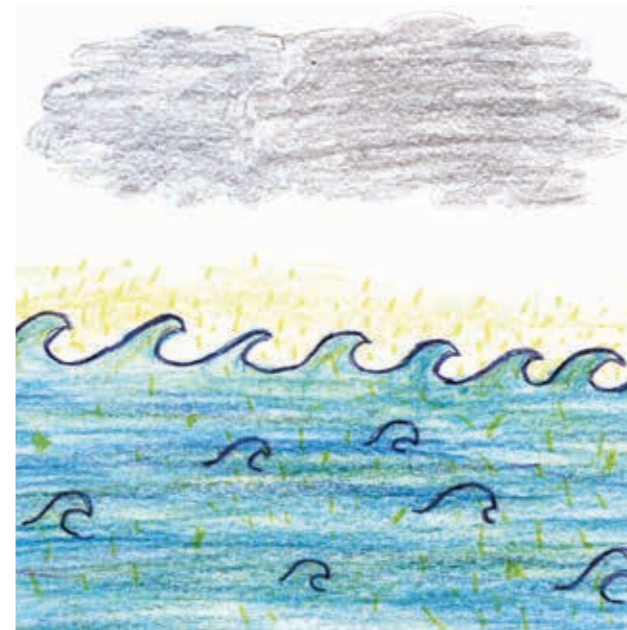
- at det er utrolig menneskeligt at tænke sådan, og at vi også sommetider kan få lyst til at se Gud - sådan helt håndgribeligt.
- hvordan undgår vi at gøre de samme fejl som israelitterne?
- at Gud både så og hørte folkets ulydighed.
- hvad det betyder for os at vide, at Gud ser og hører alle ting i vores liv - er det en betryggende eller skræmmende tanke?

Tal om:

- at dette er et billede på, hvordan Gud senere så vore synder og sendte Jesus til jorden som verdens frelser.
- vigtigheden i at leve med Gud, som han gerne vil det: at vi bekender det forkerte i vores liv for ham, så han kan tilgive os og være os nådig.

Fortæl om:

- hvad der skete, da Moses kom ned fra bjerget og så, hvad Aron og israelitterne havde lavet.
- at Moses blev både vred og gal.
- at han slyngede de to stentavler med de 10 bud, han havde fået af Gud oppe på bjerget, til jorden ved bjergets fod, så de knustes.
- at han også ødelagde guldkalven, som de havde lavet - brændte den og knuste den til støv.

Tegnet af Nomi Høeg 11 år

Til eftertanke

For os er der kun én Herre, Jesus Kristus; ved ham er alle ting, og vi ved ham.
(1 Kor 8,6 s.1043)

Overreagerede Moses? Nej for afgudsdyrkelse er livsfarligt, også for os.

Tal om:

- om vi også kan have afguder i vores liv.
- hvordan man kan komme af med eventuelle afguder - brug eventuelt eksempler fra GT.
- det er ikke tingene i sig selv, der er afguder. Men det er det faktum, at de tager pladsen fra Gud i vores liv. Når det sker, er det afgudsdyrkelse. Ligesom Moses gjorde op med israeliternes afgud - ved at ødelægge den, sådan er det også nødvendigt for os - både børn og voksne - at gøre op med de ting i vores liv, som tager pladsen fra Gud.

Det er en alvorlig sag - særligt hvis vi ikke gør det!

Huskeord
Du må ikke have
andre guder end mig.
(2 Mos 10,3 s.72)

Dagens tekst
4 Mos 21,4-9+
5 Mos 2,48-50
+34,1-10
s.145

Baggrundsstof

Opholdet ved Sinaj varede næsten et år (4 Mos 10,11). Gennem lovgivningen knyttede Gud sig særligt til Israels folk. Det blev hans ejendomsfolk (5 Mos 7,6). Folket vandrede til Kadesh i Parans ørken (4 Mos 12,16+13,26), hvor de 12 spejdere blev udsendt. Israels folk mente ikke, at de kunne indtage landet (4 Mos 13 og 14), og Herrens vrede blussede op (4 Mos 14,22-23), og de måtte igen drage ud i ørkenen, indtil alle de daværende voksne var døde. Men nu var ventetiden ved at nærme sig afslutningen. Det blev til 40 års ørkenvandring. Et år for hver dag spejderne havde undersøgt det (4 Mos 14,34).

Det er to selvstændige tekster og det er ikke umiddelbart muligt at kæde de to hændelsesforløb sammen. Beretningen om kobberslangen er godt fortællestof, som dog indeholdsmæssigt ligner mange af de øvrige historier om Moses og Israels folk. Folkets ulydighed er afgørende for, at der bliver bedt til Gud - og Gud hører bøn. Det kan lyde enkelt, men det er fantastisk hver gang, det sker. Det særlige ved historien om kobberslangen er, at den så direkte kan sammenlignes med Jesus og hans død på korset for vores skyld. Når det gælder de helt små børn, er denne sammenligning dog ikke helt så logisk. Beretningen om Moses' død afslutter en helt speciel epoke i verdenshistorien. Den har flere hovedpunkter: a) den fortæller om et fantastisk menneske - Moses, som levede et helt specielt liv: - 40 år som prins - 40 år som hyrde - 40 år som folkeleder b) den fortæller om et folk, som skulle så grueligt meget igennem, men at Gud var med hele vejen. c) og så fortæller den om Gud, som er så overbærende og kærlig, at vi slet ikke kan forstå det. Selv til sidst i Moses' liv, sørger Gud for ham. Han kommer ikke selv til at opleve det forjættede land, men han får lov til at se det.

Tegnet af Katrine Bentin Riis 6 år

Inspiration til Legestuen

Du kan eventuelt tage en plastikslange og sætte den op på en pind. Du må ikke forvente, at små børn kan forstå, hvad en kobberslange er.

Indledning

Guds folk - israelitterne - havde været ude i ørkenen i meget lang tid. De var på vej mod det land, som Gud havde lovet dem, men det var en lang rejse - og de var ved at være utålmodige. De blev så sure, at de gav sig til at skælde Moses ud!

1. Øv, Moses, hvorfor skal vi være herude i ørkenen i så lang tid - her er hverken mad eller drikke - vi er trætte af at være her - skal vi ikke hellere rejse hjem igen?
2. Da Gud hørte, hvad israelitterne sagde til Moses, blev han vred på dem. Han havde hjulpet dem ud af Egypten, over Det røde Hav, givet dem brød fra himlen så de kunne spise, og ladet vand springe ud af klippen, så de kunne drikke, og alligevel var de sure og utilfredse.

3. Derfor sendte Gud farlige giftslanger til israelitternes lejr. Hvis man blev bidt af en slange, døde man, og det var der mange israelitter, der gjorde.
4. Israelitterne skyndte sig hen til Moses og sagde: "Moses, vi er kedde af, at vi blev sure og skældte dig ud. Vil du ikke nok bede Gud om at tage alle de farlige giftslanger væk igen?"
5. Så bad Moses til Gud - og Gud hørte hans bøn. Gud tog ikke de farlige giftslanger væk fra lejren, men han sagde til Moses: "Lav en slange og sæt den op på en stang! Hvis nogen bliver bidt af en giftslange, skal han se på den slange, du har lavet - så bliver han rask igen."
6. Moses skyndte sig at lave en slange af kobber, og satte den op på en høj stang, så alle kunne se den. Og alle dem, der så hen på slangen, blev reddet.
7. Hvor var det godt, at Gud hjalp dem, så de ikke skulle dø!

Hvis der er lidt store børn i legestuen, er det oplagt at fortælle, at Jesus er vores redningsmand. Hav gerne et krucifiks med, og tal med børnene om, at når vi gør noget forkert, må vi komme til Jesus og bede ham om tilgivelse og vide, at netop dét at bede om tilgivelse frelser og redder os, så vi kan få evigt liv hjemme hos Jesus.

Til de voksne

I Det gamle Testamente står der: Hvis nogen så blev bidt af en slange og rettede sit blik mod kobberslangen, beholdt han livet (4 Mos 21, 9). I Det nye Testamente står der: Og ligesom Moses op-højede slangen i ørkenen, sådan skal Menneskesønnen ophøjes, for at enhver, som tror, skal have evigt liv i ham (Joh 3,14-15).

Tegnet af Anders Kragh Hansen 8 år

Især for de små

Tekstens pointe

Gud svigter ikke sit folk, men ønsker at frelse og redde alle dem, der tror ham på hans ord.

Indfaldsvinkler til teksten

Tal med børnene om:

- at der er nogle dyr, det kan være livsfarligt at blive bidt af - fx kan man dø af et slangebid, hvis det er en giftig slange, man bliver bidt af.
- at det altid er trist når et menneske dør. Måske er der nogen af børnene, der har oplevet, at én de kendte meget godt og holdt meget af, døde. Eller måske er der nogle af børnene, der har været med til begravelse.

Indledning

Prøv at lade børnene nævne nogle af de ting, de kan huske fra Moses' liv. Eller prøv om du på fem minutter kan fortælle højdepunkterne i Moses' og israelitternes historie. På den måde får I alle en god fornemmelse af, hvad de havde oplevet med Gud, og hvilket indholds-mættet liv, Moses havde haft. Israelitterne havde været i ørkenen i meget lang tid. De havde oplevet så mange ting og så mange undere. De var på vej mod det land, Gud havde lovet dem - men deres tålmodighed var ved at slippe op, og de var sure og vrede - både på Moses og på Gud!

Selve teksten

"Hvorfor skal vi blive ved med at være herude i ørkenen. Her er hverken mad eller drikke - vi havde det meget bedre i Egypten - får det her ikke snart ende?" Sådan sagde israelitterne. Gud blev vred og sendte giftslanger i lejren.

Alle, der blev bidt af slangerne, døde - og det var der mange, der gjorde. Israelitterne blev klar over, at det var fordi, de havde syndet mod Gud, at giftslangerne var kommet, og derfor skyndte de sig hen til Moses og sagde: "Vi har syndet, for vi har talt mod Herren og mod dig. Bed til Herren om, at han skal fjerne slangerne fra os!"

Moses bad til Gud - og Gud hørte hans bøn! Måske så det ikke sådan ud i første omgang, for slangerne forsvandt ikke, men Gud sagde: "Lav en slange og sæt den på en stang. Enhver, der er blevet bidt, og som ser på den, skal beholde livet." Det var Guds besked til Moses - og Moses lavede en kobberslange med det samme, for at israelitterne kunne blive reddet!

Mon alle så hen på kobberslangen, når de blev bidt? Vi ved det ikke! Hvis de stolede på, at det kunne redde dem, gjorde de nok - og så blev de reddet. Men hvis de ikke troede Moses på hans ord - døde de af slangegiften!

Jesus siger til os, at når vi tror på ham, vil han tilgive os alt det forkerte i vores liv, så vi kan få evigt liv hjemme i Himlen hos Gud. Det er der mange mennesker, der ikke tror! Men alle dem, der tror Jesus på hans ord - for dem gælder det - at de ikke skal dø, men få del i det evige liv.

Da Moses var 120 år gammel var hans liv ved at være slut. Gud tog ham med op på et bjerg for at vise ham det land, han ville give israelitterne. "Det er det land, jeg lovede Abraham, Isak og Jakob. Nu har du fået det at se, men du kommer ikke selv derover," sagde Gud. Hvorfor kunne Moses ikke komme med ind i det land, han havde ført Guds folk til gennem de mange år i ørkenen? Moses havde syndet mod Gud, mens de var i ørkenen - han havde "glemt", at Gud er en hellig Gud - og at det er vigtigt at høre, hvad han siger og handle efter det! (4 Mos 20,1-13). Derfor døde Moses oppe på bjerget, og israelitterne sørgede i 30 dage. Mon ikke de tænkte meget på alt det, Moses havde været med til og alt det, han havde ført dem igennem?

Tegnet af Anders Kragh Hansen 8 år

Især for de store

Tekstens pointe

Gud tåler ikke synd og straffer synd med døden. Men han elsker også mennesker. Derfor gav han israelitterne en chance for at overleve. Han gav dem kobberslangen - og Han gav også os en chance. Han gav os Jesus, og alle dem, der tror på ham, får del i det evige liv hjemme i Himlen. Gud ønsker at føre sit folk til det mål.

Indledning

Israelitterne havde været ude i ørkenen i meget lang tid. En ørken er endeløs og øde, og det kan være et farligt og usikkert sted at opholde sig. Det var en meget speciel tid for israelitterne. Deres tålmodighed var ved at være sluppet op, og ind imellem ønskede de sig faktisk tilbage til Egypten. Mange gange havde de været sure på Moses - og utilfredse med det liv, han havde ført dem ud til i ørkenen, selvom de gang på gang havde oplevet, hvordan Gud sørgede for dem, passede på dem og reddede dem.

Selve teksten

Fortæl om:

- hvordan Gud havde sørget for israelitterne under deres lange ophold i ørkenen.

- at israelitternes utilfredshed og vrede var en hån mod Gud og hans godhed mod dem.

Tal om:

- at vi også nemt kan være utilfredse med vores familie, vores udseende og evner, vores kirke/menighed, ja, måske med vores liv i det hele taget.
- at vi kan sige alle ting til Gud - **men** at det er vigtigt at huske: "Bliv blot vrede, men synd ikke!" (Sl 4,5).
- at Gud ikke er en hr. "hvem-som-helst", men at Gud er hellig!

Fortæl om:

- Guds straf over israelitterne og deres erkendelse af det forkerte, de havde gjort.
- hvad de gjorde, og hvad resultatet blev.

Tal om:

- hvorfor Gud straffede israelitterne så hårdt.
- hvor fantastisk det er at vide, hvor vi må gå hen med alt det forkerte i vores liv - og hvor hjælpen er at hente.
- hvor afgørende det var for israelitterne, at Moses handlede på Guds ord, og gjorde nøjagtig som han havde sagt.

Fortæl og tal om:

- kobberslangen og det forbillende den beretning er på Jesus og hans død på korset for os.
- alvoren i, at det kun var dem, der troede Moses på hans ord - og så på slangen, der blev reddet.
- hvor afgørende det er, at være i tillidsfuld forventning og forvisning til Guds hjælp og indgriben - også når det gælder vores liv og det forkerte, vi gør.
- at det er livsvigtigt også for os, at tro Gud på Hans ord.

Da ørkenvandringen var ved at være slut, var Moses en gammel mand. Han havde oplevet mange ting. Nu var han så tæt på målet, som han kunne komme. Han

Tegnet af Nicole Wulff Olsen 9 år

Til eftertanke

Hvis nogen blev bidt af en slange og rettede sit blik mod kobberslangen, beholdt han livet.
(jf. 4 Mos 21,9 s.145)

kunne se det, men han fik ikke lov til at komme med ind i det forjættede land. Moses havde en særlig historie at bære på. Fortæl hvorfor Moses ikke måtte komme med ind i det forjættede land (4 Mos 20,1-13). Moses havde taget æren fra Gud, og nu blev han straffet for sin ulydighed.

Tal om:

- om det ikke var uretfærdigt af Gud at straffe Moses, som havde været så god en tjener, så hårdt?
- hvad kan vi lære af denne beretning?
- at vi alle er i fare for at gøre det samme som Moses
- at tage æren fra Gud. Prøv at få børnene til at sætte ord på situationer, hvor det kan ske.

Slut med at fokusere på, at Moses var en tjener, der hørte Guds kald. Han udrettede meget, ikke fordi han var god, men fordi Gud var med ham, og fordi han lod sig bruge af Gud.

Understreg det faktum, at det er Gud, der kalder og udruster. Fortæl om din egen kaldelse eller én, du har hørt om. Det er vigtigt at understrege, at prædikanter, missionærer, børneklubledere m.v. ikke er noget særligt i sig selv - men at Gud bruger dem i tjenesten for ham.

Huskeord
Og ligesom Moses
ophøjede slangen i ørke-
nen, sådan skal Menneske-
sønnen ophøjjes, for at en-
hver, som tror, skal have
evigt liv i ham.
(Joh 3,14-15 s.960)

Baggrundsstof

Tid

Israel er besat af romere og Augustus er kejser. Augustus befaler en folketælling med henblik på skatteberegning. Israel har delvis national og religiøs selvstændighed, men landet er dog under fremmed herredømme og vilkårene er ikke de bedste. Herodes er konge i Judæa. Efter vor tidsregning er vi i år 0. På den tid var det ikke almindeligt at rejse - det var tidskrævende og meget besværligt.

Guds handlemåde

Gud havde fra evighed af - i sin kærlighed - besluttet at sende sin egen søn - en del af treenigheden - til denne jord, fordi Hans mest værdifulde skaberværk - mennesket - havde forbrudt sig mod Ham og var blevet skyldig til et liv borte fra Gud. Derfor sendte han Jesus, Messias, som sonoffer, født i en menneskekrop af Jomfru Maria. Endnu engang bruger Gud en af sine skabninger som redskab for sin handling. Gud bliver her fysisk synlig for mennesket.

Religiøse forhold

Jøderne ventede Messias som en konge, deres konge, der skulle befri dem fra undertrykkelse og slaveri. Dette kunne de læse om i de gamle skrifter - Det gamle Testamente - og de levede i håb og forventning om denne dags komme.

Tegnet af Emil 4 år

Inspiration til Legestuen

Indledning

Vi skal høre om et lille barn, der blev født for mange, mange år siden. Det var ikke et helt almindeligt barn - det var noget helt særligt.

Brug evt. duplo klodser, et såkaldt "krybbespil" som indeholder figurerne fra beretningen eller lav rollespil. Og syng nogle vers af de mest kendte julesalmer.

1. Barnet, vi skal høre om har en mor og en far, ligesom alle andre børn. De hedder Maria og Josef. Maria har en tyk mave, for hun skal snart føde sit barn. Maria og Josef er på en rejse langt væk hjemmefra. De rejser på et æsel (ligner en hest), for den gang var der hverken tog, bus, bil eller fly.
2. En aften får Maria ondt i maven, og det betyder, at hun skal føde barnet. De er i en by, der hedder Betlehem. Josef banker på døren til byens hotel, men der er ikke plads. De prøver

mange steder at finde et værelse, men alle steder er der optaget. Til sidst viser en mand dem en stald, hvor får, geder, æsler og køer bor. Her er varmt og tørt, og her føder Maria sit barn, som er en dreng. Hun pakker ham ind i noget af sit tøj og lægger ham i dyrenes fodersted, som kaldes en krybbe. Den lille dreng får navnet Jesus.

3. På samme tid, er der på en mark i nærheden nogle hyrder, der passer får. Det er midt om natten, men pludselig bliver himlen lys. Det er ikke månen, der lyser. Hyrderne bliver forskrækkede. Det er en engel! Ved I, hvordan en engel ser ud?
4. Englen sagde til dem: "I skal ikke være bange, for jeg har en god nyhed til jer fra Gud. Tag til Betlehem og se det lille nyfødte barn, som ligger i en stald - han er Jesus - Kristus Herren." Og pludselig er hele himlen fuld af engle, der synger en dejlig sang.
5. Hyrderne forstod det slet ikke, men de skyndte sig af sted og fandt Maria og Josef og det lille Jesus-barn. Og hyrderne fortalte om englene og om alt det, de havde set. Maria huskede på det længe efter, og gemte alle deres ord i sit hjerte.
6. Det lille barn - Jesus - var noget helt særligt. Der var ikke bare Maria og Josefs søn, det var også Guds søn. Jesus havde været hos Gud i himlen, før han blev født, men Gud havde bestemt, at han skulle fødes af Maria for at han kunne blive verdens frelser. Det betyder, at Jesus kan tilgive alt det, der er ondt i os mennesker. Når vi tror på ham, kan vi bede ham om at hjælpe os og tilgive os alt det, vi gør forkert - og han vil gøre det. Det er ikke sikkert, vi helt forstår det, men vi må tro det.
7. Jesus er noget særligt! Han er ikke bare konge og verdens frelser, men vores allerbedste ven, som aldrig vil svigte os. Han er der altid for os og hjælper os.

Til de voksne

Gud siger: "Jeg, kun jeg er Herren, der er ingen anden frelser end mig" (Es 43,11).

Tegnet af Emma Davidsen 7 år

Især for de små

Tekstens pointe

- at Gud ville gøre sig synlig på jorden - effektuere sin frelsesplan.
- at vi må tage imod Jesus som vores frelser, ven og konge og have plads til ham i vore hjerter/liv.

Indfaldsvinkler til teksten

At rejse - har I været på rejse, med fly, tog, bus, bil? Er det svært at rejse i dag? Hvorfor rejser så mange mennesker i dag?

Indledning

Vi skal høre om noget der skete for mere end 2000 år siden i Israel. Gud så, at menneskene havde brug for hjælp, for en frelser. Gud havde for mange, mange år siden lovet mennesker en frelser og nu var tiden kommet, hvor han ville gribe ind. Gud brugte helt almindelige mennesker, som du og jeg, til denne opgave.

Selve teksten

Kejser Augustus havde bestemt, at alle mennesker skulle tælles, for at han kunne vide helt præcist, hvor mange der boede i landet. Man skulle rejse til den by, som mandens slægt kom fra. Maria og Josef skulle rejse til Betlehem. De rejste på et æsel, da der hverken var bil, tog, bus eller fly dengang. Maria havde en stor mave. Hun var gravid og skulle snart føde sit første barn. Der var ikke plads til dem i byens herberg (kro/hotel), så de måtte nøjes med en stald. Der var varmt og tørt mellem dyrene. Og her fødte Maria sin lille dreng -

Jesus. Hun pakkede ham ind i noget af sit tøj og lagde ham i krybben.

Fortæl om:

- englen Gabriel, der kom på besøg hos Maria.
- at hun var forudbestemt til at føde Guds søn, Messias, verdens frelser.
- at hun var en helt almindelig, ung pige uden erfaring, som lod sig bruge i tillid til Gud.
- at det **både** var Maria og Josefs søn og Guds søn.
- at Gud har al magt. For Ham er alting muligt.

Fortæl om:

- hyrderne på marken, der får sig en stor overraskelse, mens de ligger og døser ved bålet.
- himlen, der pludselig bliver lys som dagen og den klare stemme, der bryder stilheden.
- englen, der fortæller dem, at de ikke skal være bange, for dette syn er fra Gud.
- englens, som forkynder dem det glade budskab om det nyfødte barn i stalden.
- at luften fyldes af jubel og lovsang til Gud. Verdens første julesang bliver her sunget.
- at engle er Guds budbringere - de passer på os og de lovsynger Herren.

Fortæl om:

- hyrdernes besøg i stalden, hvor de fortæller om deres oplevelse på marken.
- Maria, der gemmer alle disse ord i sit hjerte.
- hyrdernes lovsang, da de vender tilbage til deres får.

Tal om:

- hvordan hyrderne mon oplevede dette.
- om de mon var bange til at begynde med.
- hvad de mon gik og talte om på vej til stalden.

Tegnet af Steffen Petersen 5 år

Tal om:

- at der ikke var plads til den lille familie i herberget. Der var ikke plads til Jesus dengang.
- er der plads til Jesus i dag?
- kan Gud også bruge helt almindelige mennesker i sin plan idag?

Afslutning

Det er vigtigt for os at vide, at vi har en frelser - at han er der for os. Han kom for vores skyld. Det var der lagt plan om, før jorden blev skabt. Frelsen gælder alle mennesker, der ønsker at tage imod Jesus. Vi kan/må bede, takke og lovprise.

Læs gerne hele teksten i sammenhæng og lær den himmelske lovsang udenad (v.14).

Ideer til fremlæggelse

Brug en såkaldt "julekrybbe" eller rollespil. Tegn evt. alle figurerne på forhånd, klip dem ud og lim dem på karton. Begynd med at børnene farvelægger dem, så de kan bruges som "skuespillere", mens der fortæles. Syng julesalmer.

Især for de store

Tekstens pointe

At Gud, i kærlighed til sin skabning, kom til jorden i kød og blod - altså for din og min skyld.

Indledning

Gud havde en plan. Hans eneste søn, Jesus, som indtil nu havde været en del af det himmelske rige, skulle fødes af en ganske ung kvinde og blive en del af det jordiske. Jesus kom som Messias, verdens frelser, og Gud kunne bruge et helt almindeligt menneske i sin plan. Pomp og pragt var ikke Guds foretrukne middel, men en simpel stald var godt nok for vor konge.

Tegnet af Rolf 6 år

Selve teksten

Romerne havde besat Israel og ønskede, at hele folket skulle tælles. Alle skulle rejse til den by, de stammede fra. Maria, som var gravid, var trolovet (forlovet) med Josef, hvis familie kom fra Betlehem. Maria og Josef skulle altså rejse til Betlehem på et æsel. Mens de var i Betlehem, skulle Maria føde. På byens herberge var der ikke plads, men de blev anvist en stald. Jesus blev født blandt dyrene og lagt i halmen. Der var ingen jordemoder til at hjælpe. De to forældre måtte klare fødslen selv. Jesus er i GT omtalt som himlens kongesøn. Og dette var, hvad der kunne tilbydes himmelens kongesøn.

Tal om:

- hvad vi i dag tilbyder Jesus, kongen?
- om der er plads til Jesus hos os?
- om vore hjerter og liv er fyldt med så meget andet, at Jesus må stå udenfor?

Fortæl om:

- hyrderne på marken denne sene natte-time.
- hvordan de mon oplevede det, de fik at se.
- at de blev meget bange, da himlen blev lys som dagen, og de hørte en røst fra himlen.
- at de fik besøg af Guds sendebud, der forkyndte det glædelige budskab om frelse og fred på jord.
- den himmelske hærs-kare, der lovpriste Gud for hans storhed og hellighed: "Ære være Gud i det højeste."
- Hyrderne, der skyndte sig til stalden for at se Jesus med egne øjne.

Tal om:

- hvad engle er for nogle væsener?
- hvordan mon det er at møde en engel?
- om vi kan møde engle i dag?
- om vi kan se dem?

Til eftertanke

Hele den vide jord skal se vor Guds frelse.
(jf. Es 52,10 s.654)

Fortæl om:

- alt det, hyrderne fortalte om synet på marken.
- at Maria gemte disse ord i sit hjerte.
- at hyrderne måtte videre for at fortælle alle, de mødte, om denne store og glædelige nyhed.

Tal om:

- om vi også gemmer ordet om Jesus i vore hjerter.
- om vi også er ivrige efter at fortælle budskabet om frelseren til andre.
- om Gud kan bruge os til denne opgave.

Ideer til fremlæggelse

Få børnene til at læse hele juleevangeliet op. Lad en være oplæser, en anden englen, osv. Lær v.14 udenad. Syng nogle af de dejlige julesalmer.

Huskeord
Ære være Gud i det højeste og på jorden!
Fred til mennesker med Guds velbehag!
(Luk 2,14 s.921)

Baggrundsstof

Tid

Israel er besat af romerne, men har delvis selvstændighed. Herodes er konge i Judæa.

Herodes har på sit slot i Jerusalem haft besøg af vismændene, som ville besøge den nyfødte konge. Herodes kender ikke noget til ham, men beder vismændene give besked, når de har fundet denne nyfødte kongesøn. Da de ikke gør det, fyldes han af ondskab og befaler, at alle drengebørn på to år og derunder i Betlehem og hele omegnen skal myrdes. Dette er opfyldelsen af Jer 31,15.

Guds handlemåde

Gud har altid en vej/udvej for sine. Dette gjaldt også hans egen søn og hans jordiske familie.

Flugten til Egypten blev også en del af Guds frelsesplan. Egypten bliver atter brugt som tilflugtssted for Guds folk. I GT læser vi om Josef, der også fik beskyttelse i Egypten, og om Moses, der måtte flygte fra Faraos vrede og først fik sit folk bragt hjem, da Faraos søn var død. Jesus nåede på sine 33 år at kende til alle menneskelivets vilkår - også det at være flygtning.

Religiøse forhold

Jødedommen var den mest udbredte religion i Israel; men ligesom det er i dag, fandtes der mange andre religioner spredt over hele kloden, bl.a. stjernetydning.

Tegnet af Pernille Nørgaard 6 år

Inspiration til Legestuen

Indledning

Idag skal vi høre om en familie - en mor, en far og en lille dreng, Jesus, som måtte flygte til et fremmed land, fordi der var en meget ond konge i deres land (forklar evt. hvad flygte betyder).

Brug evt. duplo klodser eller Playmobil til rollespil eller lav nogle store enkle tegninger på flip-over.

1. Josef og Maria var rejst til Betlehem, og her var deres søn Jesus blevet født. Nu ville de gerne rejse hjem igen, men kongen i landet, som hed Herodes, var rigtig ond. Og det var han, fordi han var blevet misundelig.
2. På slottet havde kongen haft besøg af tre meget kloge mænd. De vidste rigtig meget om stjernerne på himlen. De vidste, hvad de hed, og hvordan de så ud. De havde opdaget en ny stjerne, som de vidste betød, at der var blevet født en kongesøn. Derfor tog de op til kongen for at se den lille dreng og for at give ham gaver.
3. Men på slottet var der ingen små børn. Så Herodes blev slet ikke glad for det, de tre kloge mænd fortalte. Var der virkelig født en ny kongesøn, uden at han vidste det? Og når denne kongesøn engang blev stor, ville han mon så blive konge her på slottet? Det var ikke godt, syntes Herodes. Herodes vidste ikke, at den kongesøn, de tre mænd talte om, var Jesus, som også var Guds søn - Jesus, som skulle blive hele verdens konge og frelser.
4. Herodes var nu blevet så vred, at han kun kunne tænke onde tanker. Han besluttede derfor, at han ville slå alle små babydrengene ihjel. Men Gud reddede Jesus. Om natten mens Josef sov, drømte han om en engel, der sagde til ham, at han skulle tage Maria og Jesus og flygte til et andet land, der hedder Egypten, og der skulle de blive, indtil englen sagde, at de kunne rejse hjem igen. Og sådan gik det til, at Josef og Maria, og det lille Jesus-barn rejste afsted til Egypten på deres æsel midt om natten.
5. Nogle år senere døde Herodes og endnu engang fik Josef besøg af en engel i en drøm. Nu fik han at vide, at de trygt kunne rejse hjem igen. De rejste til byen Nazaret. Her skulle familien bo - Josef arbejdede som tømrer, Maria passede familien og fødte flere børn. Jesus voksede op, legede, mødte nye venner og gik i skole.
6. Jesus, som også var Guds Søn, var og er konge over alle dem, der vil tro på ham - og er det også i dag. Han er i Himlen hos Gud, så derfor kan vi ikke se ham. Men han har lovet at være med os i vore hjerter og passe på os. Også englene hjælper til med at passe på os. Jesus vil altid være hele verdens konge og når vi ikke skal leve her på jorden mere, inviterer han os hjem til Himlen.

Tegnet af Anders Kragh Hansen 8 år

7. Vi må tage imod Jesus som konge, frelser og ven og sige ja tak til invitationen til en dag at komme hjem til Ham i Himlen, hvor vi rigtig kan se Ham og være sammen med Ham hver dag.

Til de voksne

Gud siger: "Jeg lader dig ikke i stikken og svigter dig ikke" (Hebr 13,5).

Især for de små

Teksten pointe

Gud sørger for sine børn under alle forhold. Hans omsorg når ud over vores fatteevne. Han har en udvej, hvor vi ikke ser nogen vej eller udvej.

Indfaldsvinkler til teksten

Tal om hvad det vil sige at være på flugt fra noget eller nogen. Findes der mennesker på flugt i dag? Hvorfor? Kender I nogle flygtninge?

Indledning

Dengang Jesus blev født i Betlehem, var der en meget ond konge, som hed Herodes. Tre vise mænd havde besøgt kongen på hans slot i Jerusalem. De havde set en ny stjerne på himlen og vidste, at det betød, at en kongesøn var blevet født i Israel. Herodes kendte ikke til nogen kongesøn. Han bad de vise mænd om at komme tilbage og fortælle om kongesønnen, når de fandt ham. De tre vise mænd lod sig lede af stjernen, og de fandt den lille kongesøn - i en stald i Betlehem. De tilbad Jesus og gav ham gaver, og Josef og Maria var meget glade for deres besøg. Da de ville rejse hjem igen, sagde Gud til dem i en drøm, at de ikke skulle tage tilbage til kongeslottet, men rejse en anden vej hjem.

Selve teksten

Da kongen fandt ud af, at han var blevet narret, og at de tre vise mænd slet ikke kom tilbage, som de havde lovet, blev han meget vred. Han blev så vred, at hans hjerte blev fyldt med onde tanker. En dag sendte han sine soldater af sted for at slå alle små drenge op til to år ihjel. Det gjorde han for at være sikker på, at ingen ny kongesøn ville overleve. Han vidste ikke, at det var Jesus, der var kongesønnen. Han vidste ikke, at Jesus var Guds søn og skulle være hele verdens konge. Men hvad skete der så med Jesus? Blev han også slået ihjel?

Fortæl om:

- englen, der kom til Josef i en drøm om natten og fortalte, at Josef samme nat skulle tage Maria og Jesus og flygte til Egypten, fordi Herodes ellers ville slå Jesus ihjel.

Tal om:

- hvordan det mon har været for den lille familie, ikke at kunne tage hjem til deres eget hus.
- hvordan det mon var for Jesus, Josef og Maria at være på flugt.
- hvordan det mon har været at bo i et fremmed land med en anden kultur og et helt andet sprog.

Fortæl om:

- kong Herodes' død, og om at Josef endnu engang i en drøm fik besøg af en engel. Denne gang fik han at vide, at familien kunne vende tilbage til Israel.
- at de bosatte sig i Nazaret. Her arbejdede Josef som tømrer, og Jesus voksede op og fik søskende, han kunne lege med.

Tal om:

- at Gud havde en plan for sin søn og hans jordiske familie.
- at englenerne endnu engang havde betydning for viderebringelse af budskaber fra Gud.

Tegnet af Mads Vind Hansen 6 år

Afslutning

Gud lod dem ikke i stikken. Gud lader heller ikke os i stikken. Han ønsker at hjælpe os. Han svigter os ikke og forlader os ikke. Vi har lov til at bede Gud om hjælp under alle forhold.

Ideer til fremlæggelse

Brug duploklodser eller Playmobil.

Især for de store

Tekstens pointe

At Gud har omsorg for sine børn i alle livets forhold - også der, hvor vi ingen udvej ser. Og at Jesus i sit jordiske liv kendte til de samme trængsler, som mennesker møder i dag.

Indledning

Guds frelsesplan er forudsagt gennem profeterne i GT. Her møder vi forventningerne og i NT opfyldelsen. I GT har Egypten også været brugt som tilflugtssted, bl.a. for Josef og Moses.

Selve teksten

Efter Jesu fødsel i stalden i Betlehem havde nogle vismænd i det fjerne østen set en fantastisk stjerne på himlen. Ifølge deres skrifter varslede denne stjerne en kongefødsel. De fulgte stjernen og kom til Israel. I Jeru-

salem tog de op til kong Herodes. Han kendte ikke noget til en nyfødt kongesøn, men bad de vise mænd komme tilbage, når de havde fundet ham... Men Herodes havde ondt i sinde. Han ønskede ikke at tilbede denne nyfødte kongesøn, som vismændene ønskede det. Så da vismændene ikke kom tilbage, blev han bange for, at hans trone ville blive taget fra ham, og han blev rasende og ond i hjertet. Han sendte soldater ud for at slå alle drengene op til to år ihjel.

Tal om:

- misundelse, og hvad det kan medføre.
- hvordan magt kan misbruges.

Fortæl om:

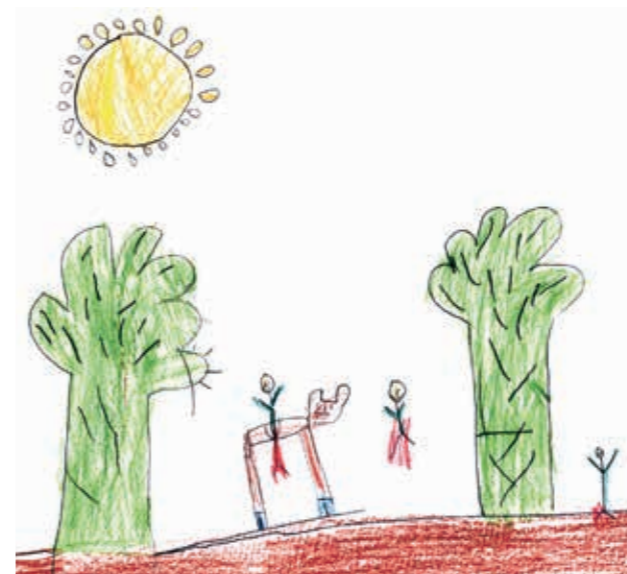
- hvordan Josef i en drøm fik besøg af en engel, der sagde, at han skulle tage Maria og Jesus og flygte samme nat til Egypten.

Tal om:

- hvad det vil sige at være flygtning.
- hvordan det mon er at bo i et fremmed land, hvor der tales et helt andet sprog, spises anderledes mad og leves med en helt anden kultur.
- hvem der er flygtninge idag.

Fortæl om:

- Herodes' barske handling: at alle små drenge i Betlehem og omegn blev myrdet (man regner med, at det ca. drejede sig om tyve drengebørn).
- at kongen endelig døde, og Josef endnu engang fik besøg af englen i en drøm - denne gang for at fortælle at den lille familie nu kunne rejse hjem igen.
- at de rejste tilbage til Israel og bosatte sig i Nazaret, hvor Josef arbejdede som tømrer, og Jesus voksede op med mange søskende.

Tegnet af Laura Vind Hansen 6 år

Til eftertanke

Folkeslag skal komme til dit lys og konger til din stråleglans. (Es 60,3 s.660)

Tal om:

- hvor sørgeligt det må have været at opleve, at så mange små børn mistede livet.
- at Guds engel endnu engang bliver brugt som sendebud.
- at Gud bruger metoder og veje, som vi ikke altid forstår.
- om vi kan regne med Guds omsorg i dag.

Jesus er kongen og har al magt - uden undtagelse. Vi kan trygt stole på Ham under alle forhold. Han ønsker, at vi i tillid kommer til Ham med glæder, sorger og bekymringer. Og Han svigter ikke.

Ideer

Brug gerne lidt tid efter tekstgennemgangen til at slå nogle af de skriftsteder op som er profetier. Fx Jer 31,5; Hos 11,1; 2 Mos 4,22; 1 Kong 11,40; Jer 26,21; Es 43,16-21.

Huskeord
Bagfra og forfra
indeslutter du mig...
det er for underfuldt til,
at jeg forstår det.
(jf. Sl 139,5-6 s.558)